Norsk i hverdagen

Kamila Grøholt, Herman Mohr og Kristin Pran

08.10.2026

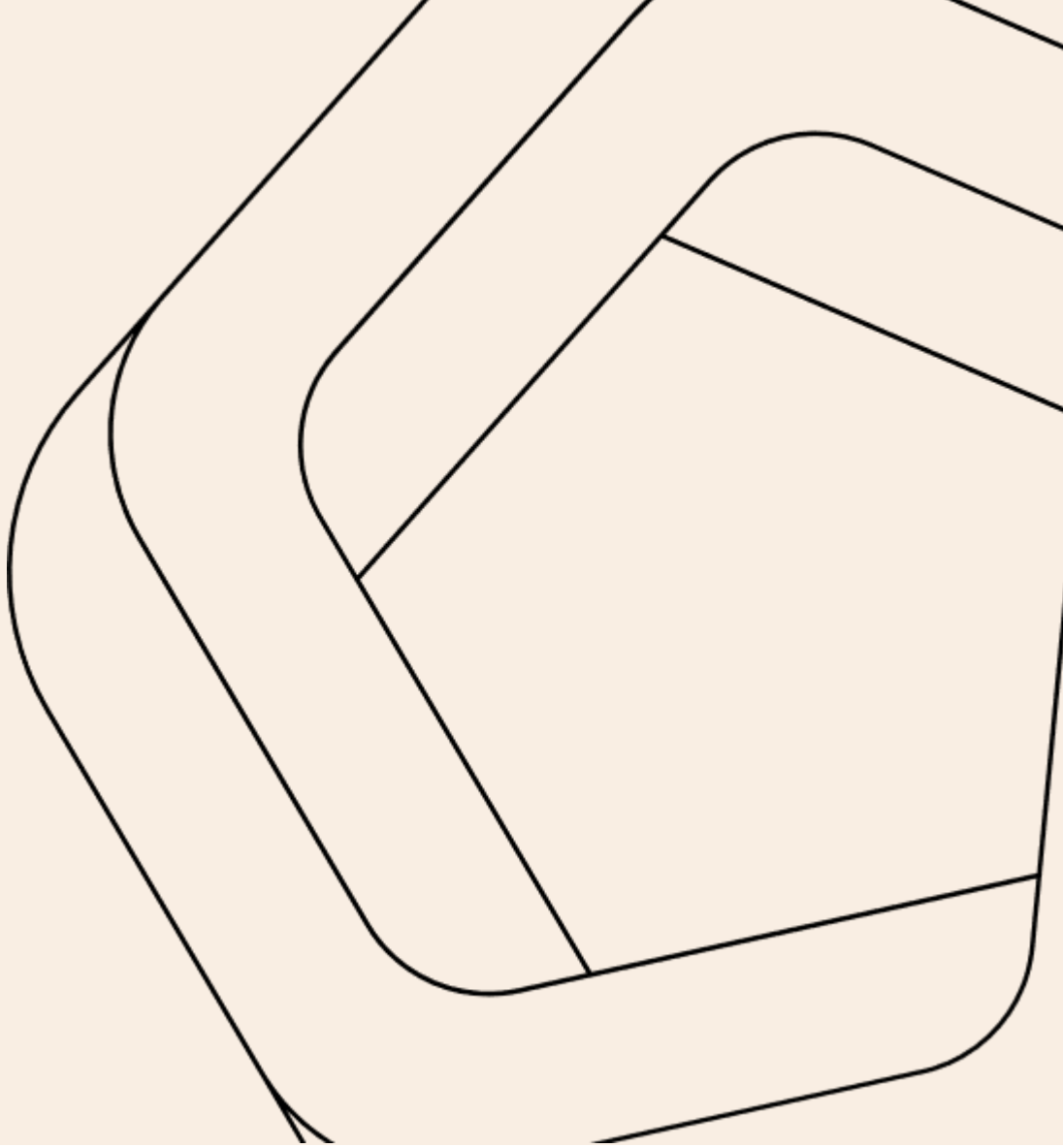

verian

Innhold

1. Om undersøkelsen
2. Oppsummering av hovedfunn
3. Norskkompetanse
4. Deltakelse i norskopplæring
5. Barrierer mot deltakelse
6. Motivasjon for å lære norsk
7. Kursets nytte
8. Språkbruk i hverdagen
9. Opplevd behov
10. Deltakelse i samfunnet
11. Kommentarer til undersøkelsen

Vedlegg

Om undersøkelsen

Om undersøkelsen

Formål: Undersøkelsen er gjennomført for å gi økt kunnskap om norskkompetanse, språkbruk, motivasjon for å lære norsk og erfaringer med norskopplæring blant personer med bakgrunn fra Polen, Litauen og Ukraina. Undersøkelsen belyser hvilke situasjoner respondentene bruker norsk i, hvor de opplever behov for norskkompetanse, hvilke barrierer og drivkrefter som påvirker deltakelse i norskopplæring, samt hvordan språkkompetanse henger sammen med arbeid, hverdagsliv og tilhørighet til det norske samfunnet. Undersøkelsen legger også til rette for sammenligninger mellom de tre gruppene.

Utvalget er trukket fra Folkeregisteret og levert av Tieto. Målgruppen er personer født i Polen, Litauen eller Ukraina, i alderen 18–70 år, som har flyttet til Norge som voksne. Spørreskjemaet er utviklet i samarbeid mellom Språkrådet og Verian og har en estimert intervjutid på om lag ti minutter.

Undersøkelsen kartlegger respondentenes norskkompetanse, språkbruk i ulike situasjoner, deltakelse i og erfaringer med norskopplæring, motivasjon for å lære norsk, opplevde behov for norskkompetanse samt forhold som kan fremme eller hindre deltakelse i norskopplæring. I tillegg omfatter undersøkelsen spørsmål om arbeid, livssituasjon, tilknytning til Norge og planer om framtidig opphold i landet.

For å nå respondentene på best mulig måte ble spørreskjemaet, invitasjonene og påminnelsene oversatt til polsk, litauisk, ukrainsk og russisk i tillegg til norsk. Dette gjorde det mulig for respondentene å besvare undersøkelsen på det språket de foretrakk. Norsk ble valgt av 18 prosent av respondentene, med henholdsvis 24 prosent blant respondentene fra Polen, 21 prosent fra Litauen og 13 prosent fra Ukraina.

Utvalg: Personer født i Polen, Litauen, Ukraina i alderen 18-70 år, som flyttet til Norge da de var 18 år eller eldre.

Feltperiode: Undersøkelsen ble gjennomført i perioden 7. august – 13. september 2026.

Metode: Webundersøkelse med invitasjon sendt på e-post og inntil to påminnelser, én på SMS og én på e-post. Selvutfylling av spørreskjema.

Omfang: Totalt ble 47 117 invitert, og 4 404 personer fullførte undersøkelsen. Dette gir en responsrate på 9,3 prosent.

Ansvarlige og kontaktpersoner i Verian: Kristin Pran, Kamila Grøholt og Herman Mohr

Om utvalget

I tabellen under vises fordelingen av utvalget mottatt fra Tieto, bruttoutvalget (de inviterte), samt nettoutvalg (fullførte intervju), samt svarprosent per fødeland.

Fødeland	Utvalg fra Tieto	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Svarprosent
Polen	19 288	18 859	1 396	7,4
Litauen	19 358	18 844	1 412	7,5
Ukraina	9 847	9 414	1 596	17,0
Totalt	**48 493**	**47 117**	**4 404**	**9,3**

Nettoutvalget samsvarer i stor grad med utvalgsgrunnlaget mottatt fra Tieto. Utvalget er trukket tilfeldig fra Folkeregisteret, men manglende offisiell statistikk for målgruppen på sentrale variabler gjør det vanskelig å vurdere representativiteten opp mot den samlede populasjonen. For å redusere konsekvensene av observerte skjevheter er datamaterialet vektet etter kjønn og alder, per landgruppe. Størst avvik mellom nettoutvalget og utvalgsgrunnlaget ble observert for kjønn, særlig for personer født i Polen og Litauen. Fordeling per landgruppe for utvalget fra Tieto og nettoutvalget, fordelt på sentrale bakgrunnsvariabler vises i tabellen til høyre. I analysene brukes en mer finmasket inndeling: null til to, tre til fem, seks til ni og ti år eller mer.

		Utvalg, prosent			Nettoutvalg, prosent		
		Polen	**Litauen**	**Ukraina**	**Polen**	**Litauen**	**Ukraina**
Kjønn	Mann	64,0	59,0	40,4	49,9	44,1	40,0
	Kvinne	36,0	41,0	59,6	50,1	55,9	60,0
Alder	18-29	5,8	6,6	21,8	5,3	5,0	21,5
	30-44	44,0	50,8	42,6	44,7	47,0	45,1
	45-59	40,5	36,0	24,5	40,3	41,1	27,3
	60+	9,8	6,6	11,1	9,7	6,9	6,1
Sentralitet	Høy	51,9	37,8	29,5	52,8	39,1	31,4
	Middels	36,5	43,8	43,1	37,7	43,9	42,5
	Lav	11,6	18,4	27,4	9,4	17,0	26,1
Alder flyttet til Norge	18-29	48,1	55,4	32,0	49,1	52,7	30,6
	30-39	33,3	27,6	30,2	33,2	29,5	32,1
	40-49	15,2	13,7	20,3	14,6	14,4	23,6
	50+	3,4	3,3	17,5	3,2	3,3	13,7
Botid i Norge	0-4 år	9,5	7,4	89,4	9,7	7,4	91,6
	5-9 år	22,4	24,3	4,0	21,2	20,3	3,4
	10 år eller mer	68,1	68,4	6,6	69,1	72,4	4,9
Antall		**19 288**	**19 358**	**9 847**	**1 396**	**1 412**	**1 596**

Om respondentene

Undersøkelsen omfatter de tre største innvandrergruppene i Norge: personer med bakgrunn fra Polen, Ukraina og Litauen. Gruppene skiller seg fra hverandre på flere sentrale bakgrunnskjennetegn. Mens innvandrere fra Polen og Litauen i hovedsak har kommet til Norge som arbeidsinnvandrere eller gjennom familiegjenforening, har flertallet av ukrainerne kommet som flyktninger.

Det er også forskjeller i gruppenes alders- og kjønnssammensetning. Blant innvandrere fra Polen og Litauen er om lag 60 prosent menn og 40 prosent kvinner. Blant ukrainere er kjønnsfordelingen motsatt, med en høyere andel kvinner enn menn. Ukrainerne er dessuten gjennomgående yngre enn polakkene og litauerne.

I nettoutvalget er kvinner overrepresentert blant respondentene fra Polen og Litauen sammenlignet med kjønnsfordelingen i befolkningen. Det er også enkelte skjevheter i aldersfordelingen, blant annet ved at eldre ukrainere er underrepresentert. For å korrigere for disse skjevhetene er resultatene vektet etter kjønn og alder innenfor hver landgruppe. Det er benyttet en cellevekt basert på kombinasjonen av kjønn og aldersgruppe.

Flertallet av ukrainerne har bodd i Norge i fire år eller mindre, mens polakker og litauere i større grad har en botid på ti år eller mer.

I alle tre landgruppene arbeider flest innen produksjon og praktiske yrker. Andelen er imidlertid høyere blant polakker og litauere enn blant ukrainere. Ukrainere arbeider oftere enn de øvrige gruppene innen service og handel samt velferd og offentlig sektor.

Polakkene bor gjennomgående mer sentralt enn personer fra Litauen og Ukraina. Litauerne bor oftere i områder med middels sentralitet, mens andelen som bor i de minst sentrale kommunene er høyest blant ukrainerne. Dette mønsteret er i tråd med forventningene.

Ulik innvandringsbakgrunn og botid har gitt de tre gruppene forskjellige rammebetingelser for norskopplæring. Personer fra Polen og Litauen kom i hovedsak til Norge som arbeidsinnvandrere etter EU-utvidelsen i 2004, og har ofte måttet finansiere norskopplæring selv eller fått opplæring gjennom arbeidsgiver. Ukrainere har derimot i stor grad kommet til Norge som flyktninger etter Russlands invasjon av Ukraina i 2022. Selv om denne gruppen gjennomgående har kortere botid, har de hatt tilgang til norskopplæring gjennom introduksjonsprogrammet og andre offentlig finansierte ordninger.

Forskjeller mellom gruppene bør derfor tolkes i lys av ulik innvandringsbakgrunn, botid og tilgang til norskopplæring, og ikke utelukkende som uttrykk for motivasjon eller interesse for å lære norsk. Det er også viktig å være oppmerksom på at undersøkelsen omfatter personer som er registrert bosatt i Norge. Arbeidsinnvandrere som oppholder seg i Norge over kortere perioder eller pendler mellom Norge og hjemlandet vil i mindre grad inngå i målgruppen for undersøkelsen.

Flere bakgrunnskjennetegn ved nettoutvalget, fordelt etter landbakgrunn, finnes i vedlegget bakerst i rapporten.

Oppsummering av hovedfunn

Oppsummering I

Hovedfunn

Undersøkelsen viser at norskkompetanse, norskopplæring, språkbruk og tilknytning til Norge varierer mellom personer med bakgrunn fra Polen, Litauen og Ukraina. Gjennomgående vurderer polakker sine norskferdigheter mest positivt når det gjelder lytting, tale og skriving, mens ukrainere kommer best ut på lesing. Litauere rapporterer oftere lav kompetanse enn de øvrige gruppene, mens ukrainere har middels kompetanse i norsk. Ukrainere uttrykker oftere tilhørighet til det norske samfunnet og et ønske om å bli værende i Norge enn polakker og litauere. Resultatene må samtidig ses i lys av at gruppene har ulike innvandringsbakgrunner, ulik botid og ulike muligheter til norskopplæring.

Norskkompetanse

Selvvurdert norskkompetanse varierer tydelig mellom gruppene, men også med en rekke andre forhold. Høy selvvurdert norskkompetanse forekommer oftere blant personer med lang botid, i arbeid, med god økonomi og familie i Norge. På tvers av rapporten finner vi en tydelig sammenheng mellom norskkompetanse og språkbruk, motivasjon for å lære norsk, opplevd nytte av norskopplæring og tilknytning til det norske samfunnet. Personer med høy norskkompetanse bruker oftere norsk i hverdagen, opplever sterkere samfunnstilknytning og vurderer oftere norskopplæringen positivt.

Deltakelse i norskopplæring

Deltakelsen i norskopplæring varierer mellom gruppene og må ses i lys av ulike rammebetingelser. Ukrainere har i større grad deltatt i offentlig finansierte opplæringstilbud, mens polakker og litauere oppgir langt oftere enn ukrainere at de har deltatt på norskkurs som de har betalt selv. Til tross for forskjellene opplever et flertall på tvers av gruppene at norskopplæringen har vært nyttig for arbeid, sosial deltakelse og forståelse av det norske samfunnet. Opplevd nytte er særlig høy blant personer med kort botid, høy norskkompetanse, planer om å bli værende i Norge og sterk tilknytning til det norske samfunnet.

Motivasjon

Motivasjonen for å lære norsk er høy i alle tre gruppene. En klar majoritet mener at norsk er viktig både for å få jobb og for å være en del av det norske samfunnet, og et stort flertall ønsker å forbedre norskkunnskapene sine videre. Samtidig opplever mange praktiske barrierer knyttet til tid, pris og tilgjengelighet. Behovet for å lære mer norsk uttrykkes særlig blant personer med lav norskkompetanse, kort botid og svakere tilknytning til Norge.

Oppsummering II

Hovedfunn

Språkbruk

Når det gjelder språkbruk, er norsk det dominerende språket i de fleste formelle arenaer som arbeid, offentlige tjenester, skole og helsevesen. Engelsk brukes oftere blant arbeidsinnvandrere og personer med lav norskkompetanse, mens morsmål står sterkest i hjemmet, ved nyhetskonsum og i enkelte sosiale sammenhenger. Ukrainere bruker oftere norsk enn polakker og litauere i formelle situasjoner, men bruker også oftere morsmål i private sammenhenger. Språkvalget henger gjennomgående sammen med norskkompetanse, framtidsplaner og opplevd samfunnstilknytning.

Tilknytning til samfunnet

Tilknytningen til det norske samfunnet varierer mellom gruppene. Ukrainere uttrykker gjennomgående sterkest tilhørighet til Norge, mens litauere oftere enn de øvrige gruppene planlegger å flytte tilbake til hjemlandet. Personer som føler seg som en del av det norske samfunnet ønsker oftere å bli værende i Norge, trives bedre i jobben og har sjeldnere planer om å flytte tilbake. Samfunnstilknytning henger også tett sammen med norskkompetanse, familieforhold og framtidsplaner.

Grupper som skiller seg ut

På tvers av rapporten ser forskjellene i språkbruk, motivasjon, erfaringer med norskopplæring og tilknytning til Norge i stor grad ut til å henge sammen med tre forhold: botid, innvandringsgrunn og nivået på norskkompetansen.

Personer med lav norskkompetanse skiller seg særlig ut ved oftere å oppgi behov for norsk, bruke engelsk eller morsmål i hverdagen, delta sjeldnere i norskopplæring og rapportere svakere tilknytning til det norske samfunnet.

Respondenter med seks til ni års botid skiller seg også ut på flere områder. Sammenlignet med både personer med kortere og lengre botid bruker denne gruppen oftere engelsk og sjeldnere norsk i arbeidslivet, rapporterer lavere samfunnstilknytning og oppgir oftere praktiske barrierer for videre norskopplæring. Mønsteret kan også henge sammen med gruppens sammensetning med hensyn til landbakgrunn, innvandringsgrunn og yrke. Dette er ikke undersøkt nærmere i rapporten.

Vi finner også gjennomgående forskjeller knyttet til yrke og framtidsplaner. Personer i produksjons- og praktiske yrker, samt personer med mer usikre planer for videre opphold i Norge, rapporterer oftere lav norskkompetanse og mindre bruk av norsk i hverdagen.

Norskkompetanse

Norskkompetanse

Oppsummering

Norskkompetansen varierer mellom de tre landgruppene og mellom de undersøkte undergruppene. Polakker vurderer gjennomgående sine ferdigheter høyest når det gjelder å lytte, snakke og skrive norsk, mens ukrainere vurderer sine leseferdigheter mest positivt. Litauere har gjennomgående den høyeste andelen som vurderer sine språkferdigheter som svake, mens ukrainere oftere plasserer seg i midtkategorien.

På tvers av de fire ferdighetsområdene vurderer respondentene sine leseferdigheter best, mens skriveferdighetene fremstår som den største utfordringen.

Når det gjelder hvilke grupper som vurderer sine norskferdigheter som gode eller svake, finner vi i stor grad de samme mønstrene på tvers av lytting, lesing, skriving og tale. Kvinner vurderer gjennomgående sine norskferdigheter mer positivt enn menn. Personer i alderen 30–44 år og personer som kom til Norge for å studere oppgir oftere høy kompetanse enn andre grupper. Tilsvarende vurderer personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og personer som opplever seg som en del av det norske samfunnet, sine ferdigheter mer positivt enn øvrige respondenter. Motsatt er andelen som vurderer sine norskferdigheter som svake høyere blant personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet. Norskkompetansen varierer også tydelig mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor vurderer gjennomgående sine ferdigheter høyest, mens personer i produksjons- og praktiske yrker oftere oppgir lav kompetanse.

Også den samlede norskkompetanseindikatoren viser de samme hovedmønstrene som de fire enkeltkompetansene. Litauere har den høyeste andelen med lav kompetanse, mens ukrainere oftere befinner seg på et middels kompetansenivå. Samtidig har polakker og litauere en høyere andel med høy kompetanse enn ukrainere.

Norskkompetansen varierer også tydelig mellom ulike grupper. Den er høyest blant personer innen velferd og offentlig sektor og lavest blant personer i produksjons- og praktiske yrker. Høy kompetanse er dessuten vanligere blant personer som er i arbeid, har god økonomi, norsk partner eller barn bosatt i Norge.

Den tydeligste sammenhengen finner vi likevel for botid. På tvers av alle kompetanseområdene øker norskkompetansen med antall år i Norge. Andelen med høy norskkompetanse stiger fra 16 prosent blant personer med inntil to års botid til 50 prosent blant dem som har bodd i Norge i minst ti år. Tilsvarende øker andelen som mener de kan nok norsk til å klare seg godt i det norske samfunnet fra 22 til 57 prosent.

Selvvurdert norskkompetanse – lytte/forstå

Hvor godt eller dårlig synes du at du kan norsk når det gjelder å lytte / forstå?

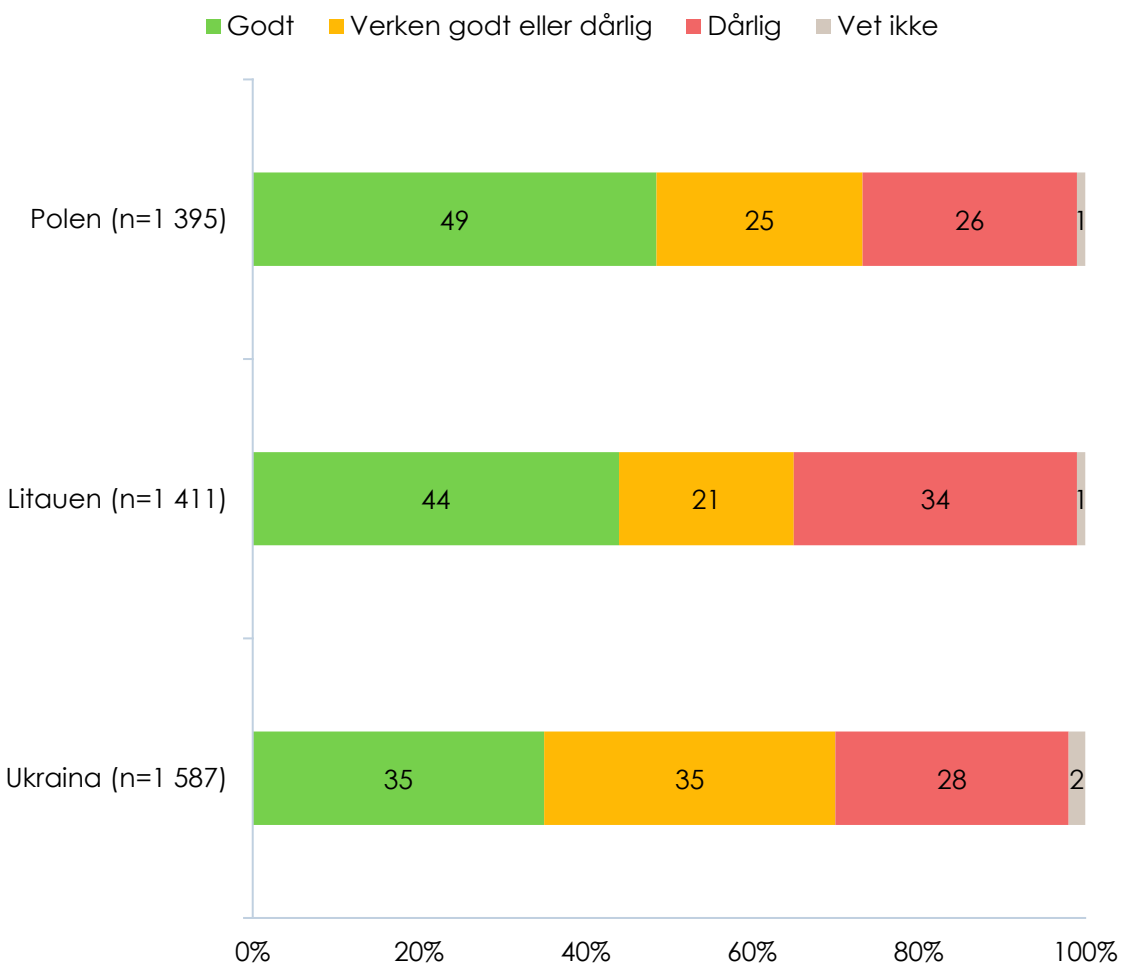

Polakker vurderer gjennomgående sine ferdigheter i å lytte og forstå norsk som bedre enn de øvrige gruppene. Nær halvparten (49 prosent) oppgir at de har gode ferdigheter på dette området, mot 44 prosent blant litauere og 35 prosent blant ukrainere. Ukrainere plasserer seg oftere i midtkategorien, mens litauere har den høyeste andelen som vurderer sine ferdigheter som dårlige. Dette gjelder 35 prosent, mot 28 prosent blant ukrainere og 26 prosent blant polakker.

Det er også forskjeller mellom undergrupper. Kvinner vurderer sine ferdigheter som bedre enn menn. Personer i alderen 30–44 år vurderer sine ferdigheter i å lytte og forstå norsk mer positivt enn de øvrige aldersgruppene, og særlig personer som kom til Norge for å studere oppgir at de har god kompetanse på dette området. Tilsvarende er andelen som vurderer ferdighetene sine som gode høyere blant personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og blant personer som opplever seg som en del av det norske samfunnet. Andelen som vurderer sine ferdigheter som dårlige er på sin side høyere blant personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Norskkompetansen varierer også mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor vurderer sine ferdigheter i å lytte og forstå norsk klart mer positivt enn øvrige yrkesgrupper, mens personer i produksjons- og praktiske yrker oftere vurderer kompetansen som dårlig.

Botid har en tydelig sammenheng med opplevd kompetanse. Blant personer som har bodd i Norge i minst ti år oppgir 56 prosent at de har høy kompetanse i å lytte og forstå norsk. Tilsvarende andel er 34 prosent blant personer med seks til ni års botid, 33 prosent blant personer med tre til fem års botid og 22 prosent blant dem som har bodd i landet i høyst to år.

Selvvurdert norskkompetanse - snakke

Hvor godt eller dårlig synes du at du kan norsk når det gjelder å snakke?

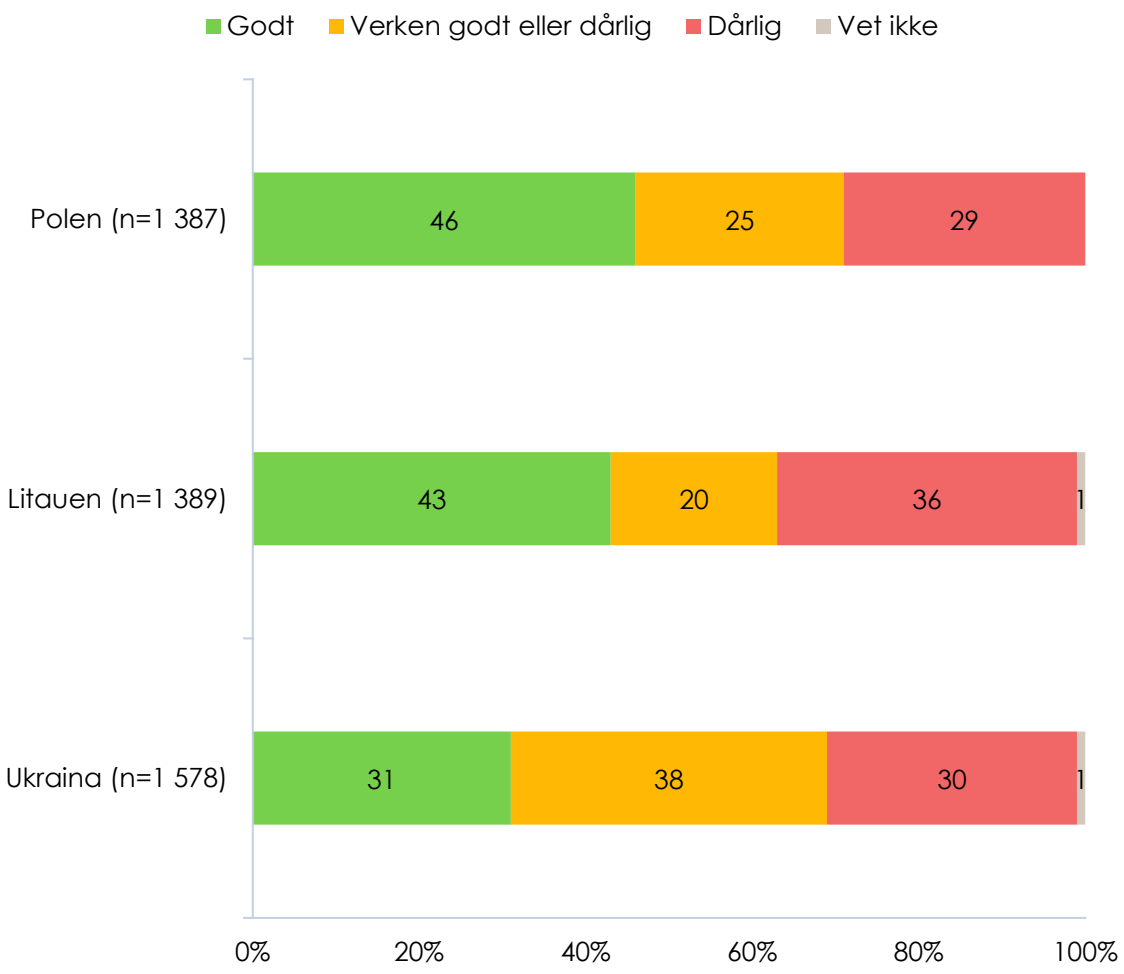

Polakker og litauere vurderer gjennomgående sine ferdigheter i å snakke norsk mer positivt enn ukrainere. Andelen som oppgir at de er gode til å snakke norsk er 46 prosent blant polakker, 43 prosent blant litauere og 31 prosent blant ukrainere. Ukrainere plasserer seg oftere i midtkategorien, mens litauere har den høyeste andelen som vurderer sine taleferdigheter som dårlige. Mønsteret ligner dermed det som ble observert for ferdigheter i å lytte og forstå norsk.

Kvinner vurderer oftere sine taleferdigheter som gode enn menn. Personer i alderen 30–44 år gir gjennomgående mer positive vurderinger enn de øvrige aldersgruppene. Dette gjelder også for de som kom til Norge for å studere sammenliknet med de som kom til Norge av andre årsaker. Tilsvarende er andelen som vurderer taleferdighetene som gode høyere blant personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og blant personer som opplever seg som en del av det norske samfunnet. Andelen som vurderer ferdighetene som dårlige er samtidig høyere blant personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Norskkompetansen varierer også mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor vurderer sine taleferdigheter klart mer positivt enn øvrige yrkesgrupper, mens personer i produksjons- og praktiske yrker oftere oppgir at de har svake ferdigheter i å snakke norsk.

Botid har en tydelig sammenheng med opplevd kompetanse. Blant personer som har bodd i Norge i minst ti år oppgir 54 prosent at de har gode ferdigheter i å snakke norsk. Tilsvarende andel er 31 prosent blant personer med seks til ni års botid, 29 prosent blant personer med tre til fem års botid og 18 prosent blant dem som har bodd i Norge i høyst to år.

Selvvurdert norskkompetanse - skrive

Hvor godt eller dårlig synes du at du kan norsk når det gjelder å skrive?

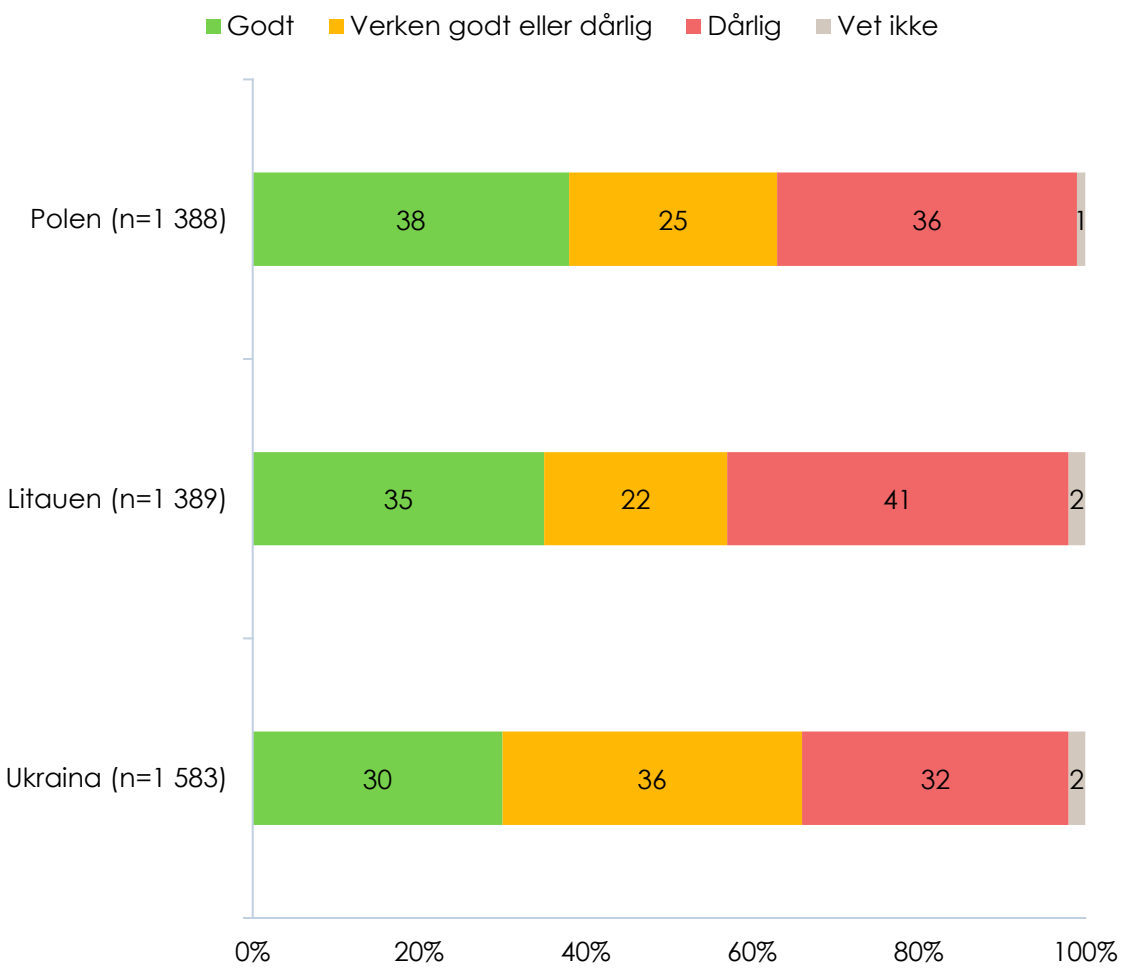

Andelen som vurderer sine skriveferdigheter som gode er lavere enn for de øvrige kompetanseområdene. Mønsteret ligner likevel det som ble observert for tale- og lytteferdigheter. Polakker vurderer sine skriveferdigheter mest positivt, mens ukrainere oftere plasserer seg i midtkategorien og litauere oftere vurderer sine skriveferdigheter som dårlige.

Også for skriveferdigheter er det tydelige forskjeller mellom ulike grupper. Kvinner vurderer sine ferdigheter mer positivt enn menn. Personer i alderen 30–44 år vurderer sine skriveferdigheter som bedre enn de øvrige aldersgruppene. Dette gjelder også for personer som kom til Norge for å studere. Disse vurderer sine skriftlige ferdigheter i norsk bedre enn personer som flyttet til Norge av andre grunner.

Tilsvarende er andelen som vurderer skriveferdighetene som gode høyere blant personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og blant personer som føler seg som en del av det norske samfunnet. Andelen som vurderer ferdighetene som svake er samtidig høyere blant personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Norskkompetansen varierer også mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor vurderer sine skriveferdigheter klart mer positivt enn øvrige yrkesgrupper, mens personer i produksjons- og praktiske yrker oftere oppgir at de har svake ferdigheter i å skrive norsk.

Botid har en tydelig sammenheng med opplevd kompetanse. Blant personer som har bodd i Norge i minst ti år oppgir 44 prosent at de har gode skriveferdigheter i norsk. Tilsvarende andel er 27 prosent blant personer med tre til fem og seks til ni års botid, og 22 prosent blant dem som har bodd i Norge i to år eller mindre.

Selvvurdert norskkompetanse - lese

Hvor godt eller dårlig synes du at du kan norsk når det gjelder å lese?

Mens polakker gjennomgående vurderer sine ferdigheter høyest når det gjelder å lytte, snakke og skrive, er det ukrainere som vurderer sine leseferdigheter mest positivt. Andelen som oppgir at de er gode til å lese norsk er 57 prosent blant ukrainere, mot 52 prosent blant både polakker og litauere.

Kvinner vurderer oftere sine leseferdigheter som gode enn menn. Personer i aldersgruppen 18–44 år vurderer sine leseferdigheter mer positivt enn de øvrige aldersgruppene. Andelen som vurderer ferdighetene som gode avtar med økende alder. Respondenter som kom til Norge for å studere vurderer sine leseferdigheter mer positivt enn personer som flyttet til Norge av andre årsaker.

Andelen som vurderer leseferdighetene som gode er høyere blant personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og blant personer som opplever seg som en del av det norske samfunnet. Tilsvarende er andelen som vurderer ferdighetene som svake høyere blant personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Norskkompetansen varierer også mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor vurderer sine leseferdigheter klart mer positivt enn øvrige yrkesgrupper, mens personer i produksjons- og praktiske yrker oftere oppgir at de har svake leseferdigheter.

Botid henger også sammen med opplevd lesekompetanse, men sammenhengen er mindre tydelig enn for tale, lytting og skriving. Personer med lang botid vurderer gjennomgående leseferdighetene sine mer positivt, selv om mønsteret ikke er helt lineært.

Norskkompetanseindikator

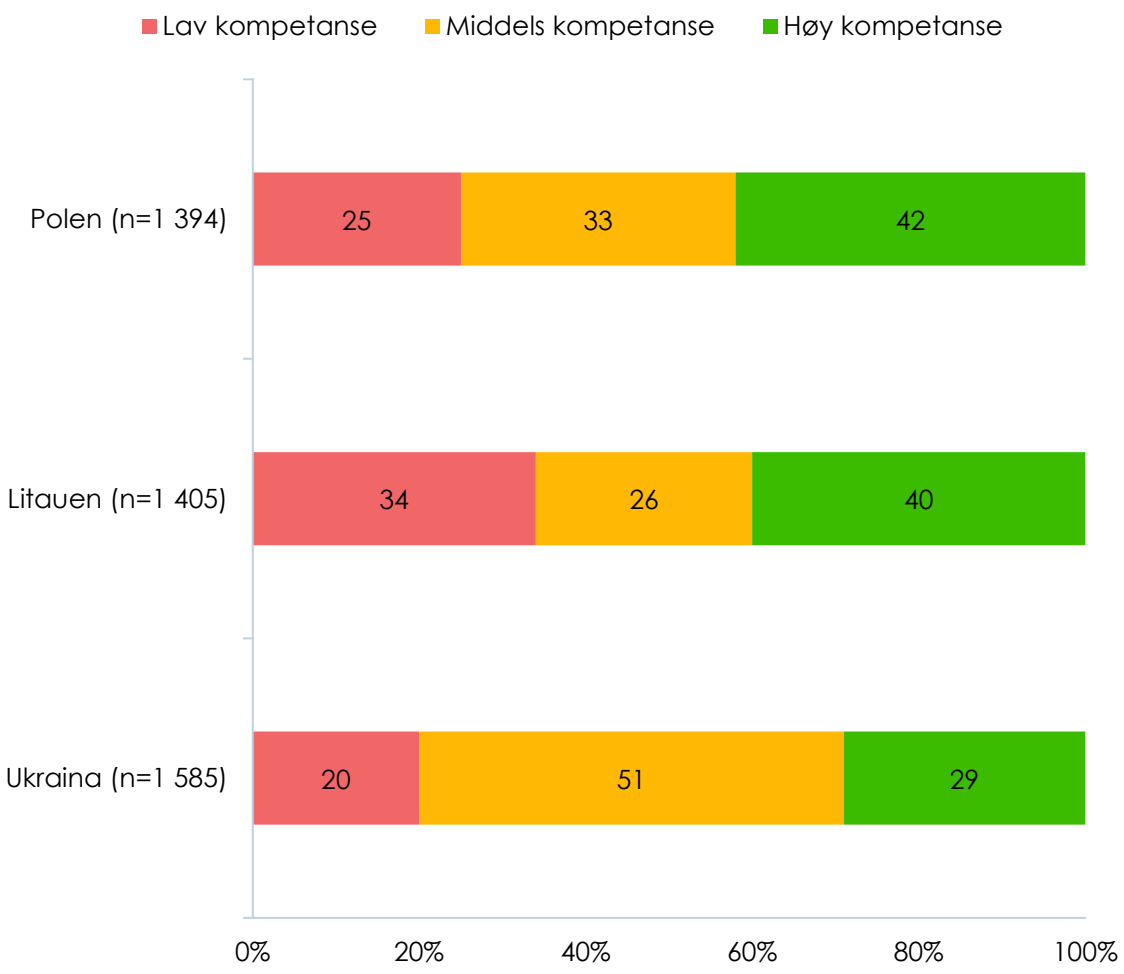

Figuren til venstre viser fordelingen på tre nivåer av norskkompetanse. Indikatoren er konstruert ved å sammenstille svarene på de fire ferdighetsområdene og deretter gruppere respondentene i lavt, middels og høyt kompetansenivå. Gjennomsnittsverdier presenteres ikke som selvstendige resultater. Litauere skiller seg ut med den høyeste andelen med lav selvvurdert kompetanse (34 prosent), mens ukrainere oftere har middels kompetanse (51 prosent). Polakker og litauere har samtidig en høyere andel med høy kompetanse (42 og 40 prosent) enn ukrainere (29 prosent).

Norskkompetansen varierer tydelig mellom yrkesgrupper. Den er høyest innen velferd og offentlig sektor, etterfulgt av kunnskaps- og kontorbaserte yrker, og lavest i produksjons- og praktiske yrker. Respondenter med høy norskkompetanse er oftere i arbeid, mens studenter, arbeidsledige og flyktninger/asylsøkere oftere har middels eller lav kompetanse. Aldersforskjellene er mindre tydelige, men høy kompetanse er vanligst blant 30–44-åringer og minst vanlig blant personer over 60 år.

Kompetansen øker også med økonomiske ressurser. Høy kompetanse er vanligst blant personer som har det lett økonomisk, og mindre vanlig blant dem som har det økonomisk vanskelig.

Sivilstatus og familietilknytning ser også ut til å ha betydning. Høy kompetanse er særlig vanlig blant personer med norsk partner og blant personer som har barn bosatt i Norge.

Den tydeligste sammenhengen finner vi for botid. Andelen med høy norskkompetanse øker jevnt fra 16 prosent blant dem med null til to års botid til 50 prosent blant dem som har bodd i Norge i minst ti år. For grafisk fremstilling av norskkompetanse fordelt på landbakgrunn og botid se Vedlegg, side 75.

Norsk for å klare seg i samfunnet

Jeg kan nok norsk til å klare meg godt i det norske samfunnet

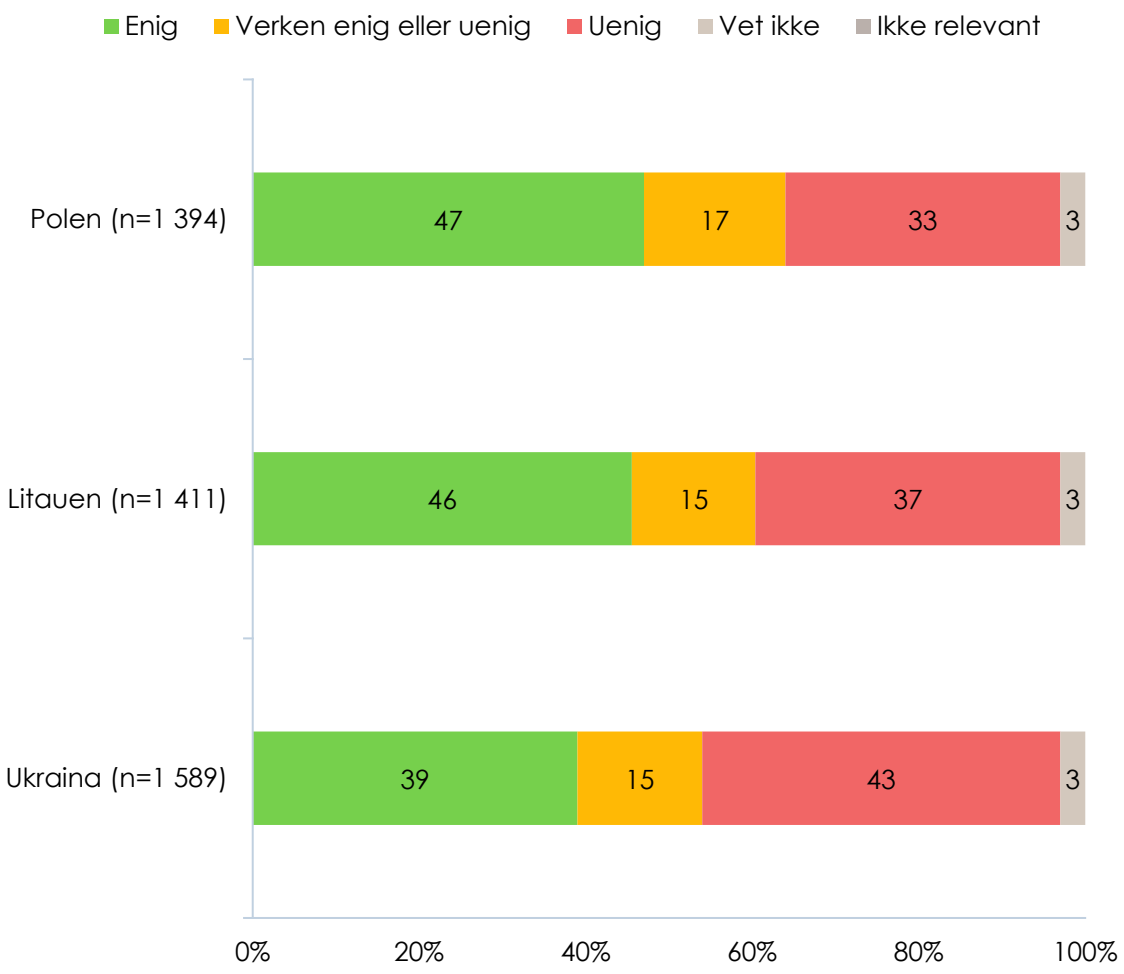

Polakker (47 prosent) og litauere (46 prosent) oppgir oftere enn ukrainere (39 prosent) at de kan nok norsk til å klare seg godt i det norske samfunnet. Uenigheten i påstanden er høyest blant ukrainere (43 prosent), mot litauere (37 prosent) og polakker (33 prosent).

30–44-åringene vurderer kompetansen mest positivt, sammenliknet med de øvrige aldersgruppene. Andelen er høyere blant personer som kom til Norge for å studere, enn blant personer som kom av andre grunner. Flyktninger eller asylsøkere oppgir i større grad at de ikke kan nok norsk til å klare seg i det norske samfunnet.

Planer om å bli værende i Norge og følelsen av å høre til i det norske samfunnet henger sammen med en mer positiv vurdering av norskkompetansen. De som ikke planlegger å lære mer norsk, mener oftere at de allerede kan nok. Dette kan tyde på at videre læringsplaner særlig er utbredt blant dem som fortsatt opplever et kompetansebehov.

De som jobber innen velferd og offentlig sektor oppgir i større grad enn de øvrige yrkesgruppene at de kan nok norsk til å klare seg godt i det norske samfunnet. Andelen er lavest blant de som jobber innen produksjon og praktiske yrker. Personer i arbeid eller utdanning vurderer kompetansen mer positivt enn arbeidsledige og deltakere i introduksjonsprogram.

Økonomi har også en tydelig sammenheng med norskkompetansen. Jo bedre respondentene opplever sin økonomiske situasjon, desto oftere mener de at norsken er tilstrekkelig.

Det er en tydelig sammenheng mellom botid og opplevd evne til å klare seg på norsk. Andelen som mener de kan nok norsk til å klare seg godt i samfunnet øker fra 22 prosent blant personer med null til to års botid til 57 prosent blant dem som har bodd i Norge i minst ti år.

Deltakelse i norskopplæring

Deltakelse i Norskopplæring

Oppsummering

Deltakelse i og erfaringer med norskopplæring varierer mellom gruppene, og i stor grad må ses i lys av ulik innvandringsbakgrunn, botid og tilgang til opplæringstilbud. Polakker og litauere oppgir langt oftere enn ukrainere at de har deltatt på norskkurs som de har betalt selv. Ukrainere har i all hovedsak deltatt i norskopplæring gjennom introduksjonsprogrammet, men også andre offentlig finansierte ordninger. Forskjellene reflekterer dermed ikke bare motivasjon for å lære norsk, men også ulike rammebetingelser og rettigheter knyttet til opplæring.

Flertallet har fullført hele norskkurset, men kursgjennomføringen varierer med både botid, økonomi, yrke og norskkompetanse. Personer innen velferd og offentlig sektor og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker oppgir i større grad å ha fullført hele opplæringen, sammenliknet med personer i produksjons- og praktiske yrker. Samtidig er det mer vanlig å fortsatt være under opplæring blant personer med kort botid og blant flyktninger og asylsøkere.

Blant dem som ikke har deltatt i formell norskopplæring i Norge, er selvstudium den klart vanligste læringsformen. Ukrainere benytter oftere språklæringsapper, språkkaféer og andre uformelle læringsarenaer enn polakker og litauere, mens sistnevnte oftere oppgir å ha lært norsk i hjemlandet. Deltakelse i både formelle og uformelle opplæringstilbud er generelt lavere blant personer i produksjons- og praktiske yrker enn blant øvrige grupper.

Språkmiljøet på norskkursene varierer også mellom gruppene. Ukrainere har oftere deltatt på kurs der undervisningen foregår på norsk, men også kurs med mange deltakere som deler samme morsmål. Litauere beskriver oftere flerspråklige kursmiljøer der norsk fungerer som fellesspråk mellom deltakerne. På tvers av gruppene er det en tydelig sammenheng mellom språkmiljø og norskkompetanse. Personer med høy norskkompetanse oppgir oftere at både undervisningen og kommunikasjonen med andre deltakere foregikk på norsk, mens personer med lav kompetanse oftere har deltatt i miljøer der morsmål brukes mer aktivt.

Samlet viser resultatene at norskopplæring foregår gjennom mange ulike læringsløp og arenaer. Tilgang til opplæring, kursgjennomføring og språkmiljø varierer med botid, økonomi, yrke og innvandringsgrunn.

Norskopplæring – formelle kurs

Hvilke typer norskopplæring i Norge har du deltatt / deltar du i?

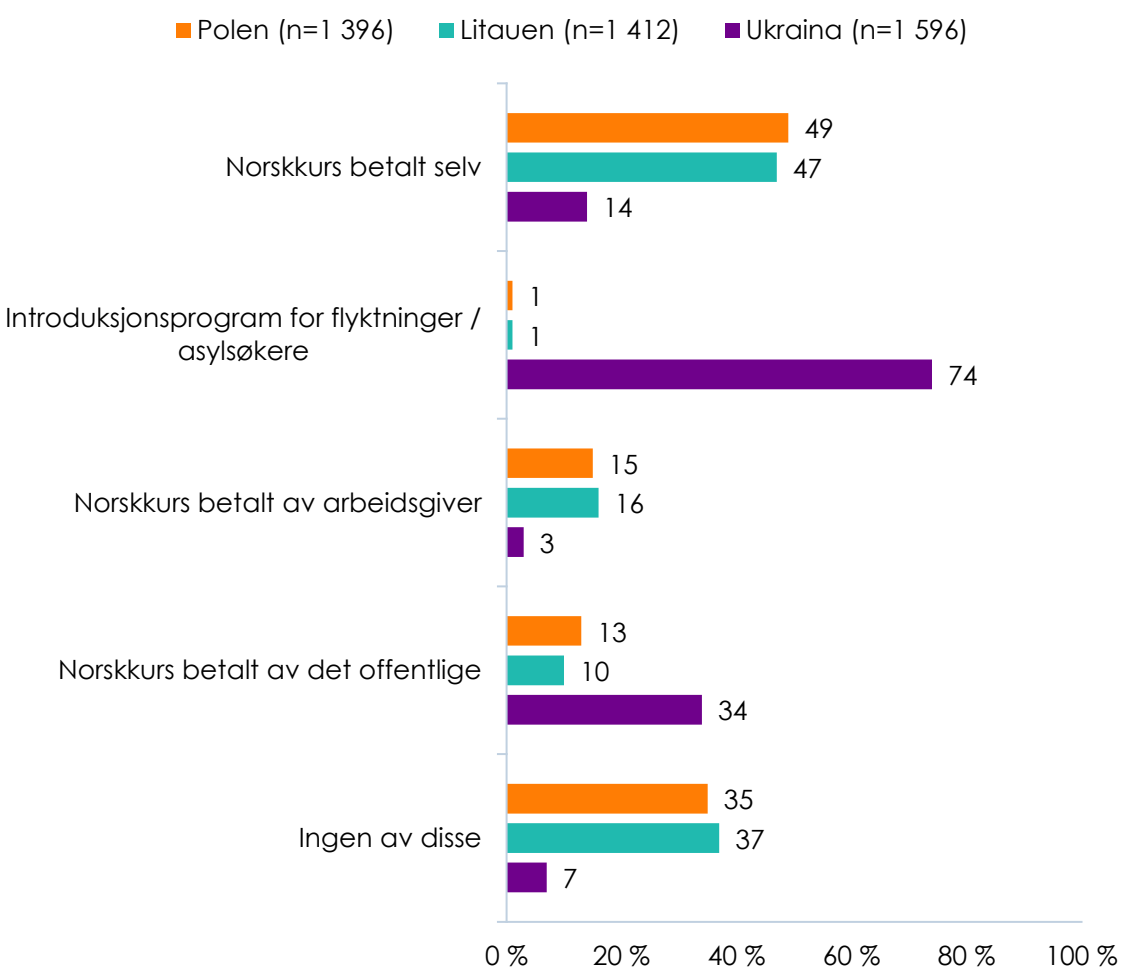

Type norskopplæring varierer tydelig mellom landgruppene. Polakker og litauere har oftest betalt kursene selv (49 og 47 prosent), mens ukrainere i hovedsak har deltatt gjennom introduksjonsprogrammet (74 prosent). Ukrainere deltar også oftere på andre offentlig finansierte norskkurs enn de øvrige gruppene. Blant polakker og litauere er det derimot langt vanligere ikke å ha deltatt i noen av de formelle opplæringstilbudene som inngår i undersøkelsen.

Deltakelsen varierer også mellom yrkesgruppene. Personer i produksjons- og praktiske yrker har sjeldnere deltatt i formell norskopplæring enn respondenter i de øvrige yrkesgruppene. Økonomi henger også sammen med hvilken opplæring respondentene benytter. Personer med vanskelig økonomi deltar oftere i offentlig finansierte tilbud og sjeldnere på kurs som de betaler selv eller får finansiert av arbeidsgiver.

Botid er også av betydning for type norskopplæring. Introduksjonsprogram og offentlig finansierte kurs er vanligst blant personer med kort botid, mens selvbetalte kurs blir vanligere med økende botid. Personer med seks til ni års botid oppgir oftest at de ikke har deltatt i noen av tilbudene (40 prosent).

Resultatene bør ses i sammenheng med at de tre gruppene har hatt ulike rettigheter og muligheter til norskopplæring. Mens mange polakker og litauere ikke har hatt rett til offentlig finansiert norskopplæring, har ukrainere i større grad hatt tilgang til opplæring gjennom introduksjonsprogrammet og andre offentlig finansierte ordninger. Forskjellene i deltakelse bør derfor ikke tolkes utelukkende som uttrykk for motivasjon eller interesse for å lære norsk, men også i lys av ulik tilgang til opplæringstilbud.

Kursgjennomføring

Fullførte du kurset?

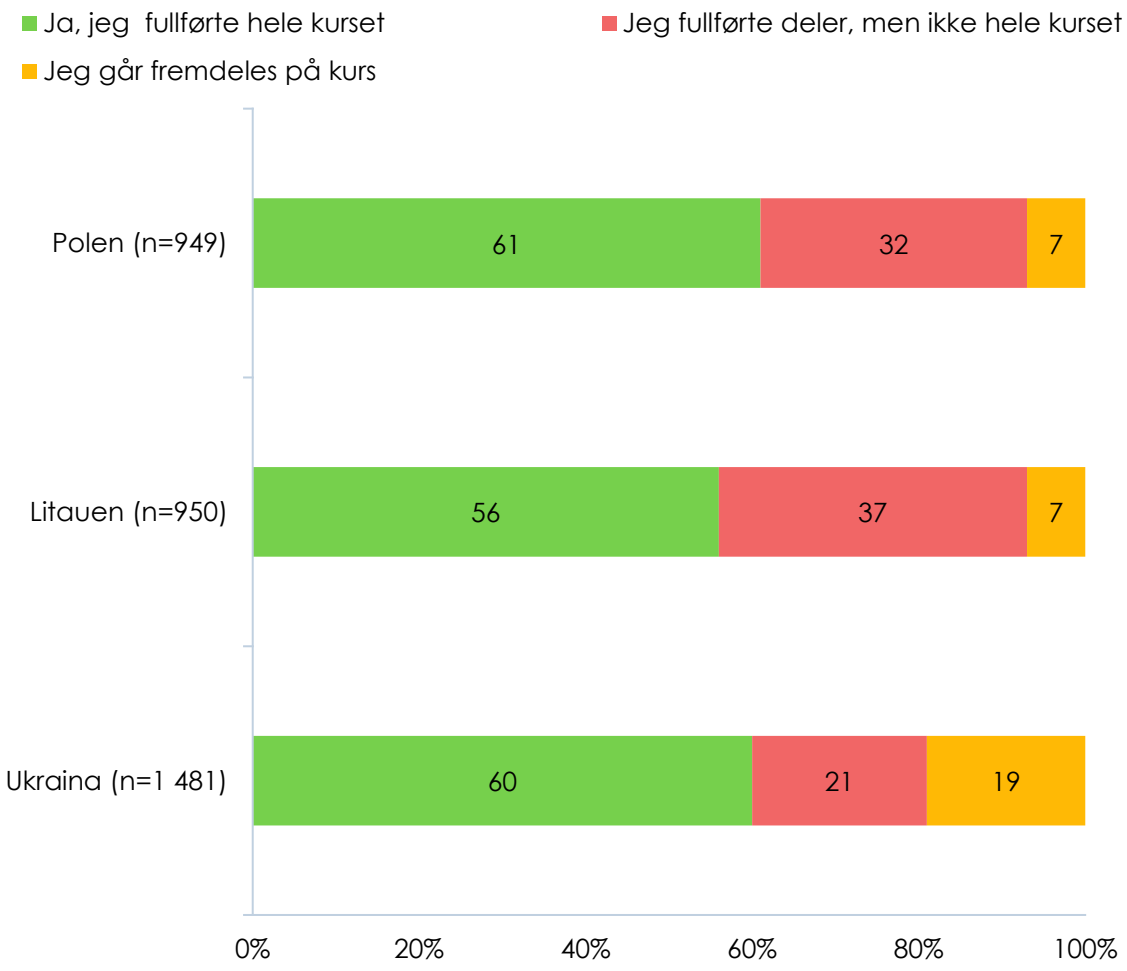

Flertallet av respondentene har fullført hele norskkurset. Andelen er noe høyere blant polakker (61 prosent) og ukrainere (60 prosent) enn blant litauere (56 prosent). Litauere skiller seg ut ved oftere å ha fullført deler av kurset uten å gjennomføre hele, mens ukrainere oftere fortsatt er under opplæring.

Personer som kom til Norge som arbeidsinnvandrere eller for familiegjenforening oppgir oftere at de har fullført deler av kurset uten å gjennomføre hele. Andelen som fortsatt er under opplæring er høyest blant flyktninger og asylsøkere. Fullføring av hele kurset øker samtidig med norskkompetansen, mens personer med lav norskkompetanse oftere oppgir at de enten har avbrutt kurset eller fortsatt er under opplæring.

Kursgjennomføringen er høyest innen kunnskaps- og kontorbaserte yrker og innen velferd og offentlig sektor. Personer i produksjons- og praktiske yrker fullfører sjeldnere og avbryter oftere opplæringen. Også økonomi ser ut til å ha betydning, ved at personer med en mer romslig økonomi oftere fullfører norskkurs enn personer med en mer presset økonomisk situasjon.

De med kortest botid er oftere fortsatt under opplæring, mens fullføring av hele kurset er vanligere blant dem som har bodd lenger i Norge.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Kursets språkmiljø

Hvordan vil du beskrive språkmiljøet på kurset?

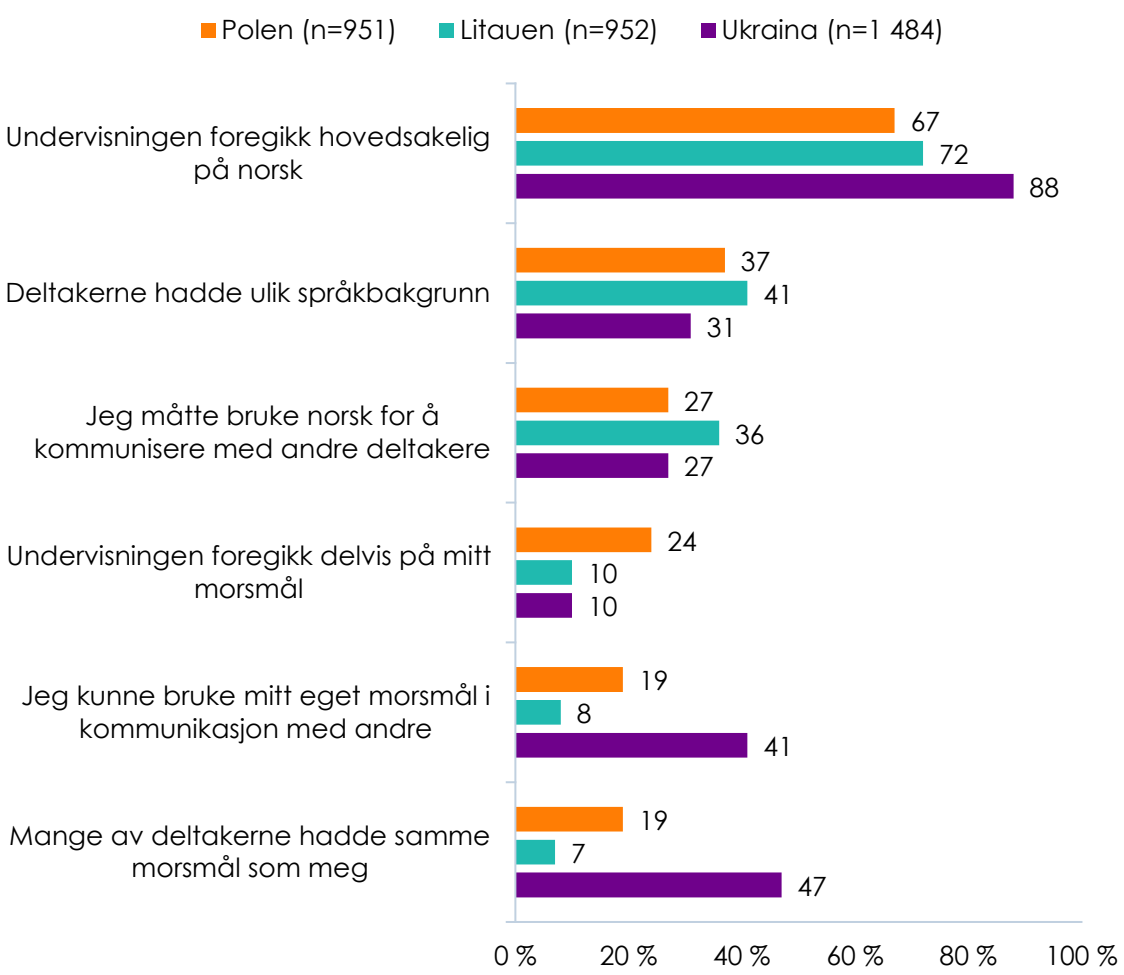

Språkmiljøet på norskkurset beskrives i stor grad som norskspråklig. De fleste oppgir at undervisningen foregikk på norsk, men dette gjelder særlig ukrainere (88 prosent), sammenlignet med litauere (72 prosent) og polakker (67 prosent).

Litauere beskriver oftere et kursmiljø med deltakere fra ulike språkbakgrunner, og oppgir oftere at de måtte bruke norsk for å kommunisere med andre deltakere. Polakker oppgir på sin side oftere at deler av undervisningen foregikk på eget morsmål.

Ukrainere har oftere gått på kurs sammen med personer som hadde samme morsmål som dem, og oppgir derfor også oftere at de kunne bruke morsmålet i kommunikasjon med andre deltakere. Dette mønsteret finner vi også når vi ser på botid. Personer med to års botid eller mindre oppgir oftere enn andre at de kunne bruke eget morsmål i kommunikasjon med andre deltakere, og at mange av deltakerne hadde samme morsmål som dem. Andelen som oppgir dette synker gradvis med økende botid.

Språkmiljøet varierer også mellom grupper. Personer i produksjons- og praktiske yrker oppgir sjeldnere at undervisningen foregikk hovedsakelig på norsk, og at de måtte bruke norsk i kommunikasjon med andre kursdeltakere, enn personer i de øvrige yrkesgruppene.

Det er samtidig en tydelig sammenheng mellom språkmiljø og norskkompetanse. Personer med høy norskkompetanse oppgir oftere at både undervisningen og kommunikasjonen med andre deltakere foregikk på norsk, mens dette er minst vanlig blant personer med lav norskkompetanse.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Mindre formell opplæring og opplæring utenfor Norge

Har du deltatt / deltar du i andre former for norsk opplæring, og i så fall hvilke?

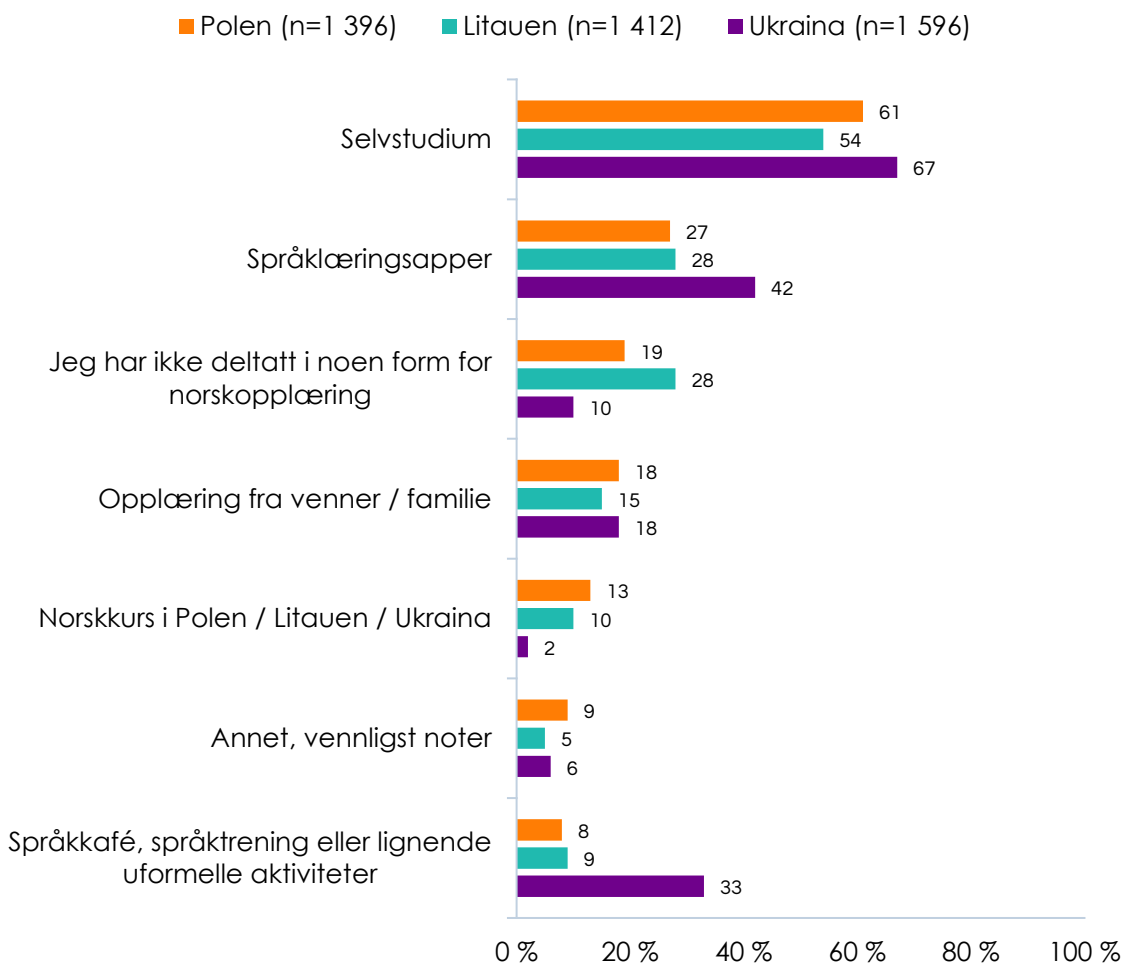

Selvstudium er den klart vanligste formen for norskopplæring blant personer som ikke har deltatt i formelle norskkurs i Norge. Andelen er høyest blant ukrainere (67 prosent), etterfulgt av polakker (61 prosent) og litauere (54 prosent). Ukrainere bruker også språklæringsapper og uformelle læringsarenaer som språkkafé og språktrening oftere enn de øvrige gruppene. Litauere oppgir oftere enn polakker og ukrainere at de ikke har deltatt i noen form for norskopplæring, mens norskkurs i hjemlandet er vanligere blant polakker og litauere enn blant ukrainere.

Deltakelsen i norskopplæring varierer også mellom yrkesgruppene. Personer i produksjons- og praktiske yrker deltar sjeldnere enn personer i service og handel, velferd og offentlig sektor og kunnskaps- og kontorbaserte yrker. Økonomi er også av betydning. Personer med god økonomi har oftere tatt norskkurs i hjemlandet, mens personer med vanskeligere økonomi i større grad benytter språkkaféer, språktrening og andre uformelle læringsarenaer.

Selvstudium er utbredt uavhengig av botid. Samtidig er bruk av språkkaféer og andre uformelle møteplasser mest vanlig blant personer med kort botid, mens språklæringsapper benyttes oftest av personer som har bodd i Norge i mindre enn ti år.

Blant dem som valgte «annet», oppgir mange polakker og litauere at de lærte norsk i hjemlandet før de flyttet til Norge. Flere polakker oppgir også at de har bodd så lenge i Norge at de ikke lenger har behov for norskopplæring. Blant ukrainerne er svarene mer varierte og overlapper i stor grad med de eksisterende svaralternativene.

Barrierer mot deltakelse

Barrierer mot deltagelse

Oppsummering

Manglende deltakelse i norskopplæring skyldes sjelden manglende interesse alene. Den vanligste årsaken på tvers av gruppene er at mange velger å lære norsk på egen hånd. Samtidig fremstår tidsmangel og kurskostnader som de viktigste barrierene blant polakker og litauere, mens polakker oftere enn andre oppgir at norskopplæring verken har vært prioritert eller opplevd som nødvendig.

Barrierene varierer mellom ulike grupper. Personer i produksjons- og praktiske yrker oppgir oftere tid og kostnader som hindringer, mens personer i kunnskaps- og kontorbaserte yrker oftere mener at de ikke har behov for opplæring. Tilsvarende oppgir personer med lav eller middels norskkompetanse oftere tid og pris som barrierer, mens personer med høy norskkompetanse i større grad velger egenlæring.

Innvandringsgrunn har også betydning. Manglende kursdeltakelse er relativt lite utbredt blant flyktninger, asylsøkere og studenter. Arbeidsinnvandrere viser særlig til egenlæring og tidsmangel, mens familiegjenforente oftere trekker frem høye kurskostnader som en barriere. Økonomi ser også ut til å påvirke muligheten til å delta. Personer med presset økonomi oppgir langt oftere at kursene er for dyre, mens personer med bedre økonomi i større grad velger å lære norsk på egen hånd.

Tidsmangel fremstår som en særlig viktig barriere blant personer i yrkesaktiv alder, blant arbeidsinnvandrere og blant personer med lav norskkompetanse. Opplevelsen av å ikke ha tid til å lære mer norsk er også mer utbredt blant personer som ikke ser for seg et langvarig opphold i Norge, og blant personer som ikke opplever sterk tilhørighet til det norske samfunnet. Samtidig øker andelen som oppgir tidsmangel med botiden.

De fleste avviser likevel påstanden om at de ikke har behov for å lære mer norsk. Behovet for videre opplæring er særlig sterkt blant ukrainere, yngre personer, flyktninger og asylsøkere, personer i service- og handelsyrker og personer som ønsker å bli værende i Norge over tid. Opplevd behov for videre læring avtar derimot med botid og med økt norskkompetanse.

Samlet tyder resultatene på at barrierene for norskopplæring i stor grad handler om praktiske og økonomiske forhold, samtidig som behovet for videre læring påvirkes av norskkompetanse, framtidsplaner og tilknytning til Norge. Tidsmangel og kostnader er barrierer for deltakelse for mange, men resultatene viser også at et betydelig flertall fortsatt opplever at de har behov for å utvikle norskkunnskapene sine videre.

Årsaker til manglende kursdeltakelse

Hva er hovedgrunnene til at du ikke har deltatt i norskopplæring?

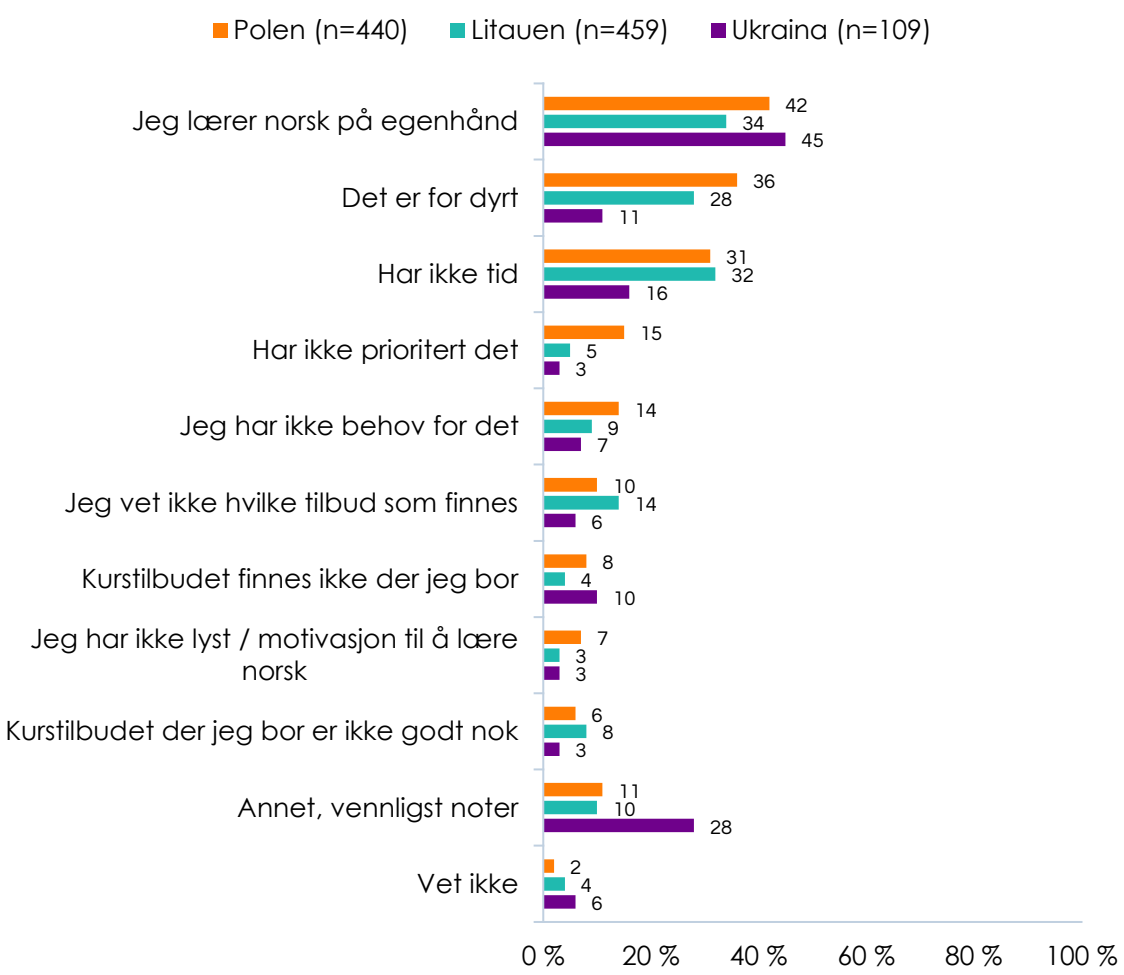

Den vanligste årsaken til manglende deltakelse i norskopplæring, på tvers av gruppene, er at en lærer norsk på egenhånd. Andelen som oppgir dette på tvers av landgruppene er mellom 34 og 45 prosent.

Blant polakker og litauere er tidsmangel og høye kurskostnader de viktigste barrierene. Polakker oppgir også oftere at norskopplæring ikke er prioritert eller nødvendig.

Barrierene varierer også mellom ulike grupper. I produksjons- og praktiske yrker trekkes tid og kostnader oftere frem som hindringer, mens personer i kunnskaps- og kontorbaserte yrker oftere oppgir at de ikke har behov for opplæring. Tilsvarende oppgir personer med lav eller middels norskkompetanse oftere tid og pris som barrierer, mens personer med høy norskkompetanse i større grad velger å lære norsk på egen hånd.

Manglende kursdeltakelse er lite utbredt blant personer som kom til Norge som flyktninger/ asylsøkere eller for å studere. Arbeidsinnvandrere viser særlig til egenlæring og tidsmangel, mens familiegjenforente oftere trekker frem at det er for dyrt.

Personer med dårlig økonomi oppgir oftere at kursene er for dyre, mens de med god økonomi oftere velger egenlæring.

Barrierene varierer også med botid. Tid og pris er mest fremtredende blant dem med seks til ni års botid, mens egenlæring er utbredt i alle grupper og særlig blant dem som har bodd i Norge i ti år eller mer.

Spørsmålet ble kun stilt til dem som ikke hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge.

Mangel på tid

Jeg har ikke tid til å lære mer norsk

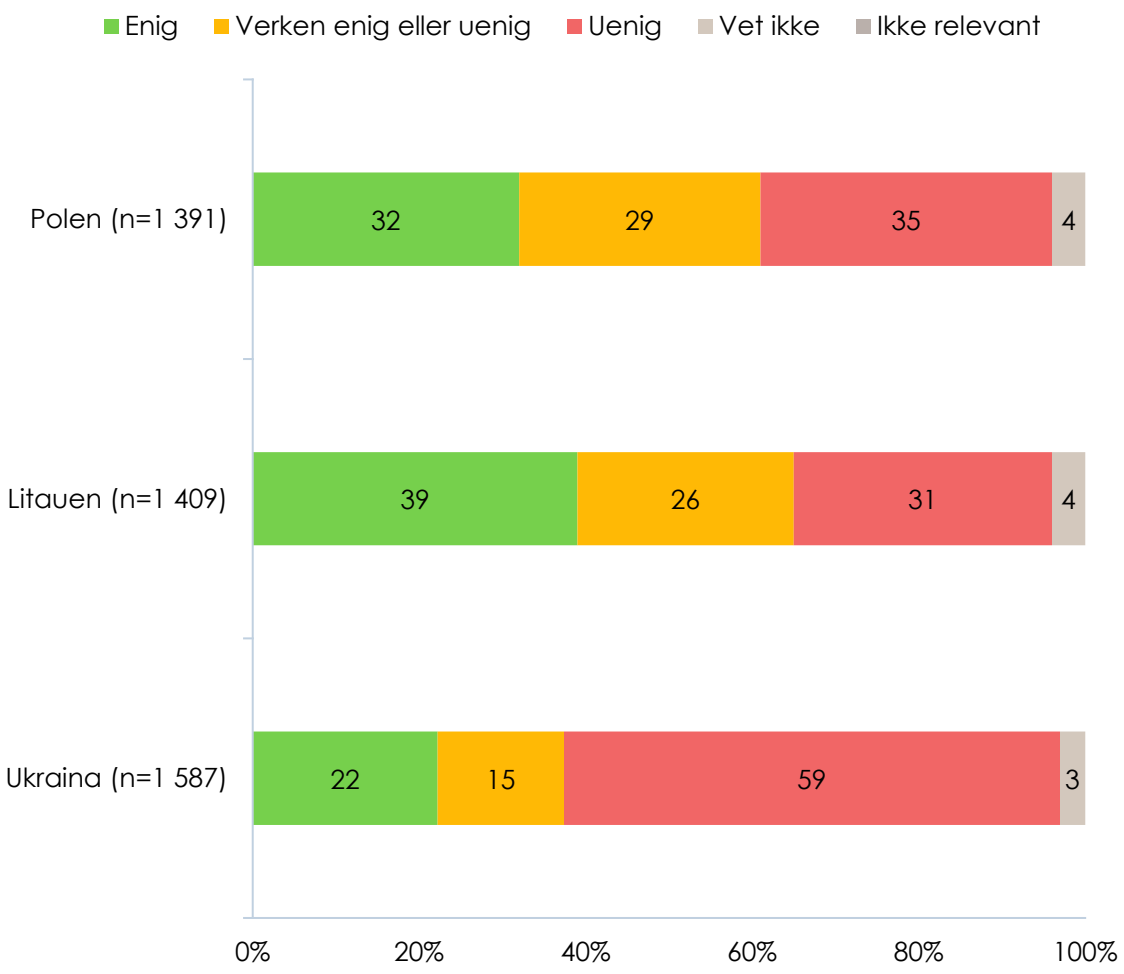

Litauere oppgir oftest at de ikke har tid til å lære mer norsk. 39 prosent er enige i påstanden, mot 32 prosent blant polakker og 22 prosent blant ukrainere. Samtidig er et flertall av ukrainerne (59 prosent) uenige i påstanden, mot 35 prosent blant polakker og 31 prosent blant litauere.

Tidsmangel oppleves særlig blant 30–59-åringer og personer som flyttet til Norge for arbeid, studier eller familie, sammenlignet med flyktninger og asylsøkere.

Framtidsplaner ser ut til å påvirke om tid oppleves som en barriere. Personer som ikke ser for seg å bli i Norge over tid eller planlegger å flytte tilbake, oppgir oftere at de ikke har tid til å lære mer norsk.

Personer som ikke føler seg som en del av det norske samfunnet, oppgir oftere mangel på tid til videre norskopplæring enn dem med sterkere samfunnstilhørighet.

Motivasjon henger tydelig sammen med opplevd tidsmangel. De som planlegger å forbedre norsken, avviser oftere at de ikke har tid, mens personer uten slike planer i større grad opplever tid som en barriere.

Tidsmangel oppgis oftere av personer med lav enn middels eller høy norskkompetanse. Det samme gjelder personer i produksjons- og praktiske yrker, service og handel og kunnskaps- og kontorbaserte yrker, sammenlignet med velferd og offentlig sektor.

Botid har også betydning. Personer med lengre botid oppgir oftere at de ikke har tid til å lære mer norsk enn personer som nylig har kommet til Norge.

Behov for videre norskopplæring

Jeg har ikke behov for å lære mer norsk

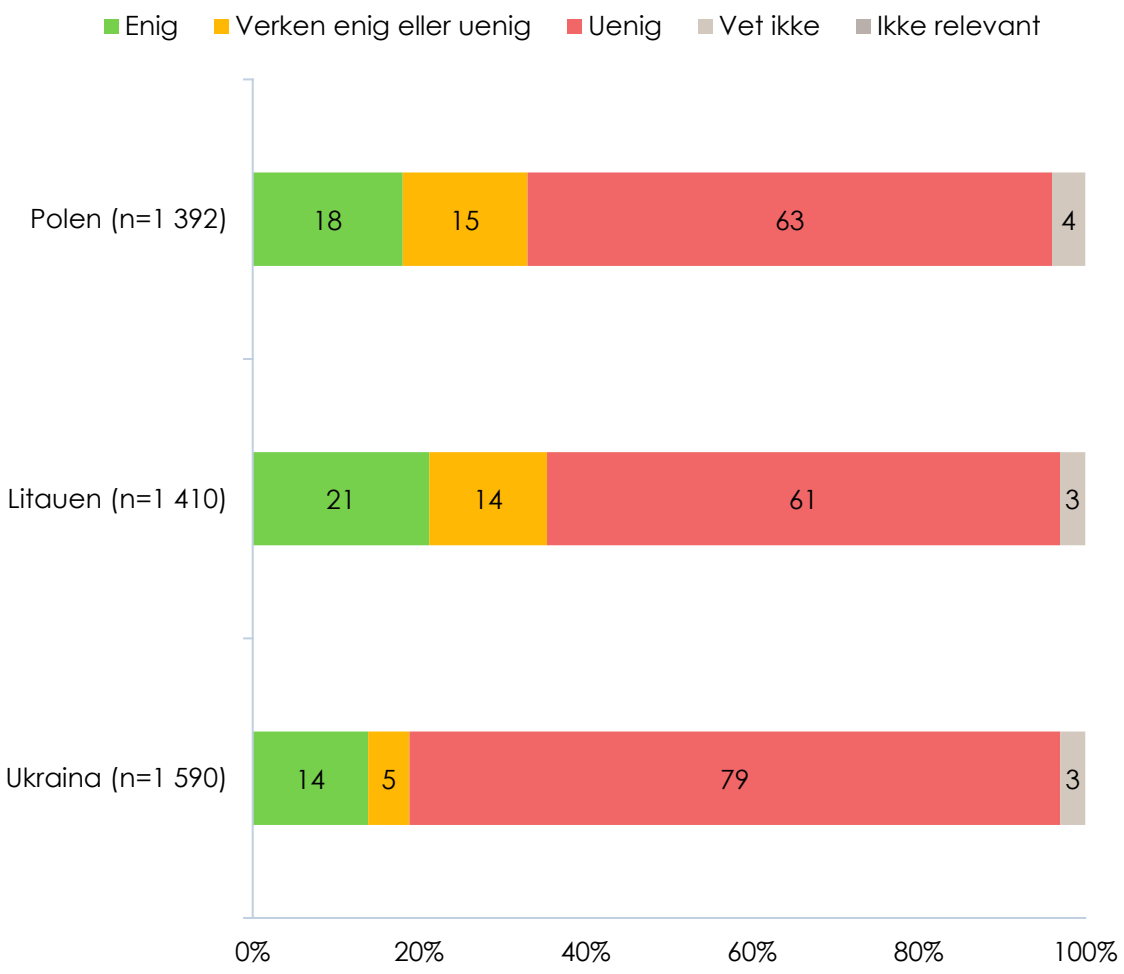

De fleste respondentene avviser påstanden om at de ikke har behov for å lære mer norsk. Dette gjelder særlig ukrainere, hvor 79 prosent er uenige i påstanden, mot 63 prosent blant polakker og 61 prosent blant litauere.

Ukrainere uttrykker det sterkeste behovet for å lære mer norsk, mens litauere og polakker noe oftere opplever at de ikke har et slikt behov.

Behovet varierer tydelig med alder. Yngre respondenter ønsker oftere å lære mer norsk, mens det selvoppgitte behovet avtar blant de eldre.

Videre opplæringsbehov er særlig utbredt blant personer i service- og handelsyrker, flyktninger og asylsøkere og dem som ønsker å bli værende i Norge i flere år.

Personer med høy kompetanse eller planer om å flytte tilbake opplever oftere at norsken er tilstrekkelig. Behovet er også større blant dem som har deltatt på kurs der morsmål ble brukt.

Behovet for å lære mer norsk avtar med botiden. Respondenter med kort botid uttrykker klart oftere behov for videre læring enn dem som har bodd lenge i Norge.

Motivasjon for å lære norsk

Motivasjon for å lære norsk

Oppsummering

Resultatene viser at motivasjonen for å lære norsk er høy i alle tre landgruppene. De aller fleste mener at norsk er viktig både for å være en del av det norske samfunnet og for å få jobb, og et stort flertall ønsker å forbedre norskkunnskapene sine ytterligere. Dette gjelder særlig ukrainere, som gjennomgående uttrykker den sterkeste motivasjonen for å lære norsk.

På tvers av analysene ser vi at motivasjonen henger tett sammen med framtidsplaner og tilknytning til Norge. Personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og personer som føler seg som en del av det norske samfunnet, uttrykker oftere både et ønske om å lære mer norsk og en oppfatning av at norsk er viktig for deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Tilsvarende er motivasjonen gjennomgående høyere blant flyktninger og asylsøkere enn blant arbeidsinnvandrere.

Praktiske forhold henger sammen med forutsetningene for deltakelse. Personer med svakere økonomi oppgir oftere pris og tilgjengelighet som viktige faktorer. Tilgjengelighet fremstår som den viktigste forutsetningen for å delta i kurs, mens pris særlig trekkes frem av polakker og litauere.

Motivasjonen varierer også med livsfase og etablering i Norge. Ønsket om å lære mer norsk er sterkest blant yngre personer og blant dem med kort botid, mens dette ønsket avtar etter hvert som botiden øker. Samtidig vurderer personer med høy norskkompetanse oftere norsk som viktig for arbeid og samfunnsdeltakelse, selv om de i mindre grad oppgir behov for å lære mer norsk.

Samlet tyder resultatene på at motivasjonen for å lære norsk er nært knyttet til planer om å bli værende i Norge, opplevd samfunnstilhørighet og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Samtidig ser praktiske forhold som tilgjengelighet, tid og kostnader ut til å være viktige rammebetingelser for om motivasjonen vil kunne omsettes i faktisk deltakelse i norskopplæring.

Være en del av samfunnet

Norsk er viktig for å være en del av samfunnet

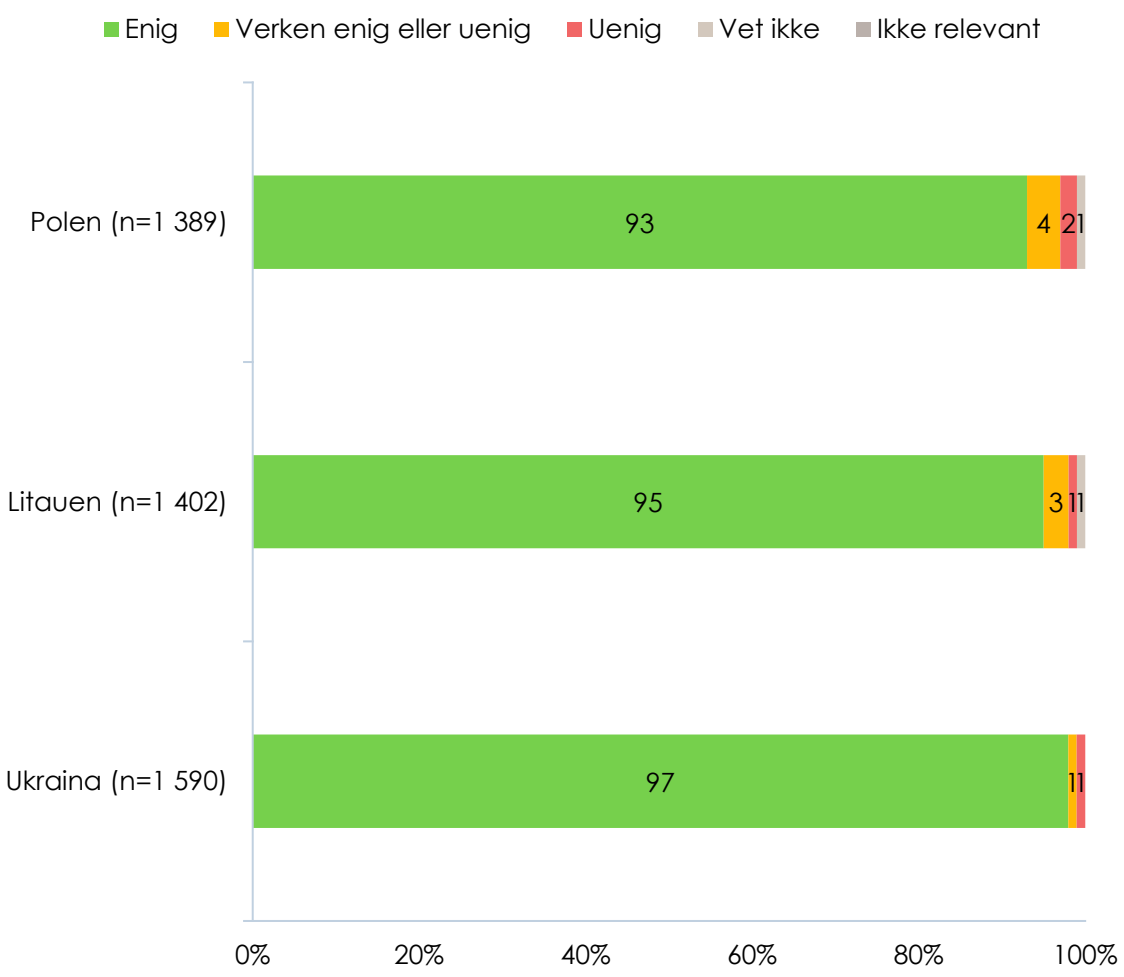

Det er svært høy oppslutning om påstanden i alle tre landgrupper. 97 prosent av ukrainerne, 95 prosent av litauerne og 93 prosent av polakkene er helt eller delvis enige i at norsk er viktig for å være en del av samfunnet.

Forskjellene mellom respondenter med ulik innvandringsbakgrunn er små, men flyktninger og asylsøkere uttrykker den sterkeste enigheten. Arbeidsinnvandrere og familiegjenforente er noe mindre samstemte, selv om oppslutningen også her er svært høy.

Betydningen av norsk henger tett sammen med framtidsplaner og tilknytning til Norge. De som ønsker å bli værende i Norge i mange år, og de som føler seg som en del av samfunnet, er oftere enige enn personer med svakere eller mer usikker tilknytning.

Det er også enkelte forskjeller mellom yrkesgruppene. Oppslutningen er høyest innen velferd og offentlig sektor og innen service og handel, og noe lavere i produksjons- og praktiske yrker og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Vurderingen følger også norskkompetansen. Jo bedre respondentene opplever at de behersker norsk, desto oftere mener de at språket er viktig for å være en del av samfunnet.

Enigheten er svært høy uavhengig av botid. Forskjellene mellom botidslengde er små, men oppslutningen er aller høyest blant dem med kortest botid.

Norsk for å få jobb

Norsk er viktig for å få jobb

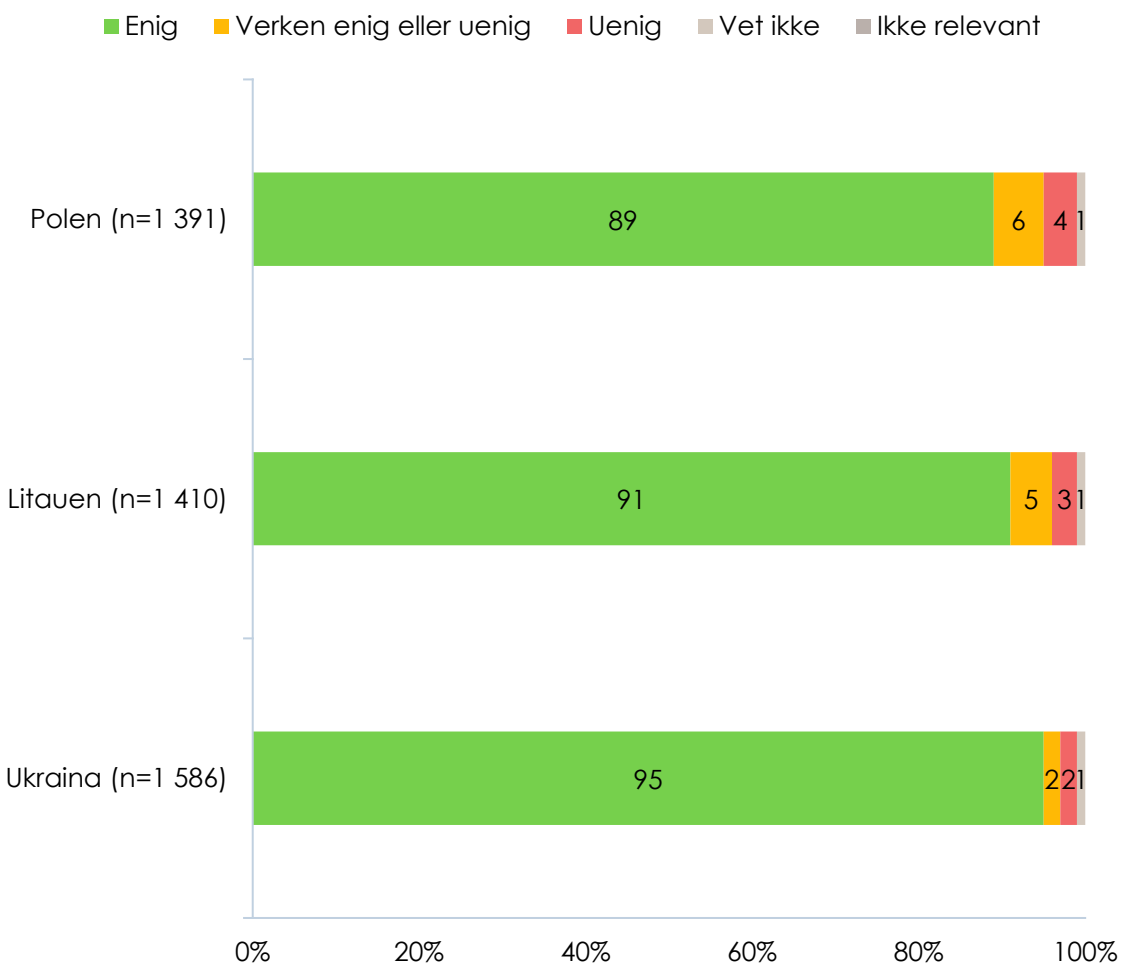

Det er stor enighet om at norsk er viktig for å få jobb i alle tre landgruppene. Andelen enige er 95 prosent blant ukrainere, 91 prosent blant litauere og 89 prosent blant polakker.

Arbeidsinnvandrere legger noe mindre vekt på at norsk er viktig for å få jobb enn flyktninger og asylsøkere, familiegjenforente og de som kom til Norge for å studere.

Framtidsplanene har betydning for hvordan norsk vurderes som viktig for å få jobb. De som ønsker å bli værende i Norge i mange år, er oftere enige enn personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Oppslutningen varierer også mellom yrkesgruppene. Den er høyest innen velferd og offentlig sektor og innen service og handel, og noe lavere i produksjons- og praktiske yrker og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Andelen som er enig i at norsk er viktig for å få jobb, øker med norskkompetansen. Respondenter med høy kompetanse vurderer oftere norsk som viktig for å få jobb enn personer med middels eller lav kompetanse.

Enigheten er høy uavhengig av botid i Norge. Den er likevel noe lavere blant dem som har bodd i Norge i seks til ni år enn blant personer med kortere eller lengre botid.

Planer om å lære mer norsk

Jeg har planer om å bli bedre/ lære mer norsk

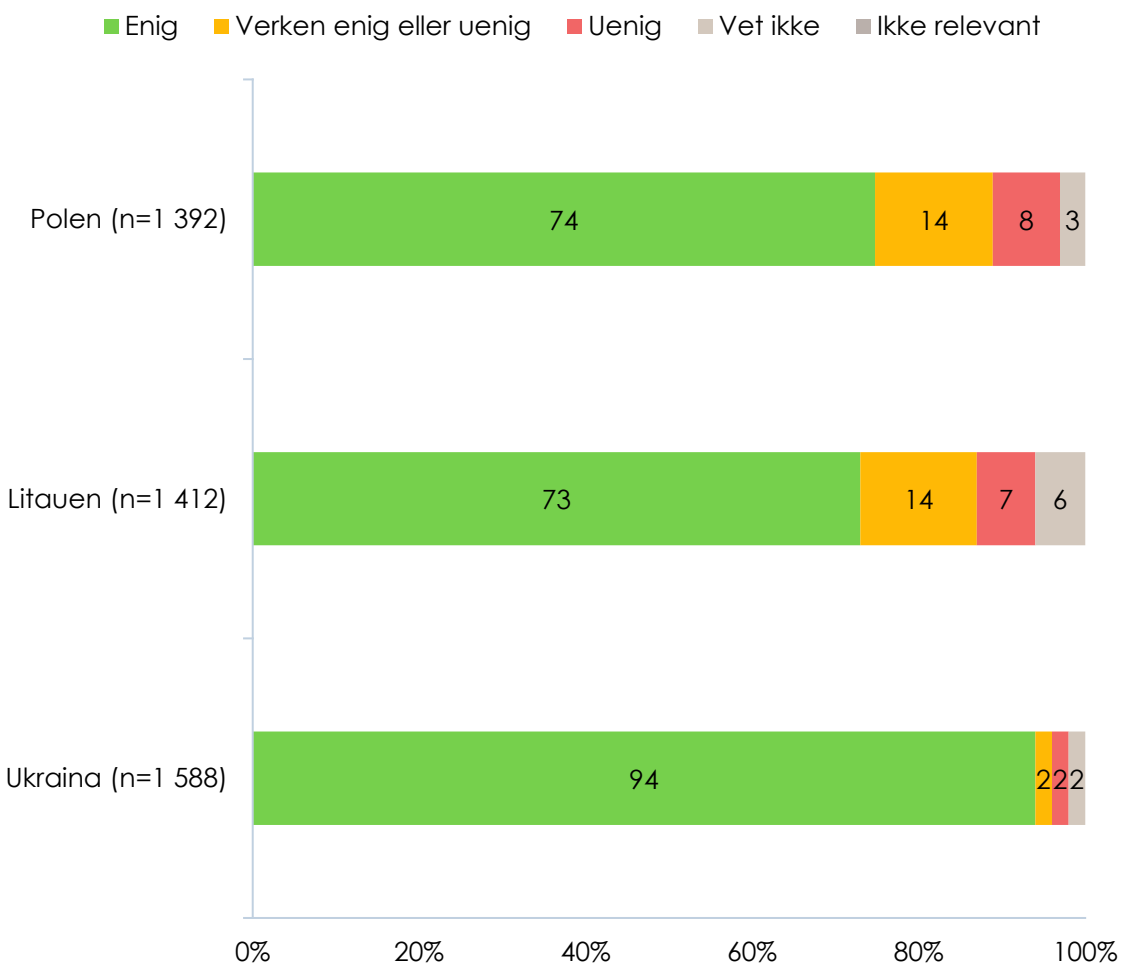

Ønsket om å forbedre norskkunnskapene er svært utbredt i alle tre landgrupper, og særlig blant ukrainere. Andelen som er enige i påstanden er 94 prosent blant ukrainere, 74 prosent blant polakker og 73 prosent blant litauere. Samtidig er det få som er uenige i påstanden i alle tre gruppene.

Ønsket om å lære mer norsk er sterkest blant de yngste og avtar gradvis blant respondentene i de øvrige aldersgruppene.

Flyktninger og asylsøkere planlegger oftere å lære mer norsk enn arbeidsinnvandrere, familiegjenforente og studenter.

De som ønsker å bli værende i Norge i mange år, har oftere planer om å forbedre norsken enn dem som er usikre eller ser for seg et kortere opphold.

Planene om å lære mer norsk er vanligst blant personer i service og handel, men ønsket er tydelig også i de øvrige yrkesgruppene.

Personer med middels eller vanskelig økonomi planlegger oftere å bli bedre i norsk enn personer med god økonomi.

Andelen som har planer om å lære mer norsk er høyest blant personer med kort botid og synker med økende botid i Norge.

Forutsetninger for deltakelse i norskopplæring

Hva skal til for at du ville deltatt i norskopplæring?

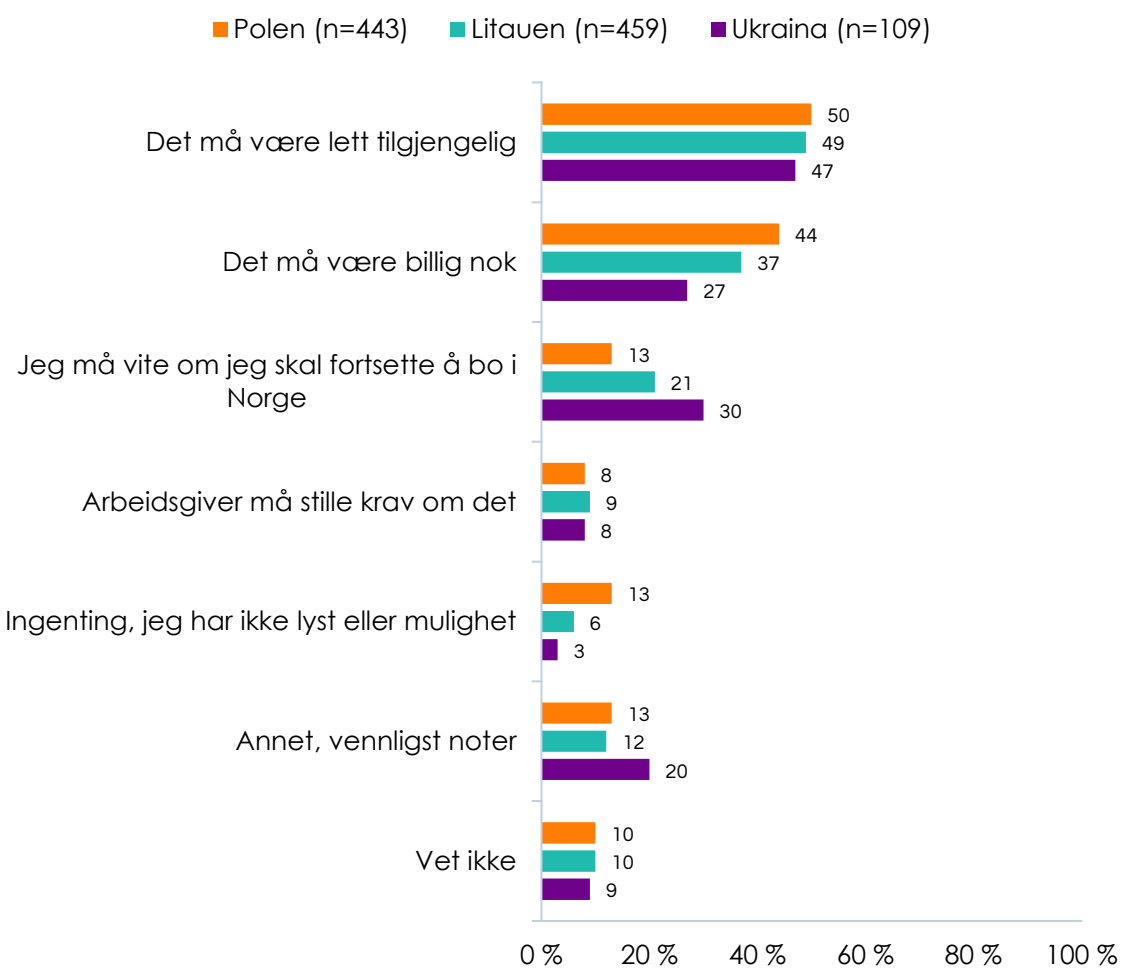

Tilgjengelighet fremkommer som den viktigste faktoren for at respondentene ville deltatt i norskopplæringen på tvers av landgruppene. Om lag halvparten av respondentene oppgir at norskopplæringen må være lett tilgjengelig for at de skal delta, (hhv. 50, 49 og 47 prosent blant respondenter født i Polen, Litauen og Ukraina).

Pris er den nest viktigste faktoren blant polakker og litauere. Den vektlegges klart mindre blant ukrainere, som i større grad har tilgang til offentlig finansiert opplæring.

Ukrainere legger større vekt på framtidsplaner enn de øvrige gruppene. Rundt tre av ti ønsker å vite om de skal fortsette å bo i Norge for at de skal delta i opplæringen, mens dette er mindre avgjørende for polakker og litauere.

Personer i service- og handelsyrker fremhever særlig tilgjengelighet og pris som forutsetninger for å delta. Disse faktorene har mindre betydning i velferd og offentlig sektor og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Økonomien påvirker deltakelsesviljen tydelig. Både pris og tilgjengelighet vektlegges mer av personer med vanskelig eller middels økonomi enn av dem som vurderer økonomien sin som god.

I fritekstsvarene viser polakker og litauere særlig til tidligere norskopplæring eller manglende tid/ fritid som forklaring på at de ikke har deltatt i kurs. Blant ukrainere fremkommer ingen tydelige nye temaer, og mange av kommentarene gjentar begrunnelser som allerede er fanget opp av de eksisterende svaralternativene.

Spørsmålet ble kun stilt til dem som ikke hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge.

Kursets nytte

Kursets nytte

Oppsummering

Resultatene viser at norskopplæringen oppleves som nyttig av et klart flertall på tvers av alle landgruppene. Opplæringen vurderes som særlig relevant for utdanning og arbeid, sosial deltakelse og forståelse av det norske samfunnet. Ukrainere gir gjennomgående de mest positive vurderingene, mens litauere og polakker generelt vurderer opplæringen noe mindre positivt.

På tvers av alle temaene ser vi de samme mønstrene. Opplevd nytte er høyest blant personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, personer som føler seg som en del av det norske samfunnet og personer som planlegger å forbedre norskkunnskapene sine.

Vurderingene varierer også systematisk med norskkompetansen. Personer med høy kompetanse vurderer gjennomgående opplæringen som mer relevant og nyttig enn personer med lav kompetanse. Samtidig opplever personer med høy norskkompetanse oftere at opplæringen var godt tilpasset deres nivå. Innvandringsgrunn har også betydning. Flyktninger og asylsøkere opplever gjennomgående større nytte av opplæringen enn arbeidsinnvandrere og familiegjenforente. Forskjellene er særlig tydelige når det gjelder opplæringens betydning for arbeid, utdanning og forståelse av det norske samfunnet.

Det er også noen forskjeller mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor og innen service og handel vurderer gjennomgående opplæringen mer positivt enn personer i produksjons- og praktiske yrker. Personer med god økonomi gir også noe mer positive vurderinger enn personer med en vanskeligere økonomisk situasjon.

Et gjennomgående funn er at opplevd nytte er størst blant personer med kort botid og avtar med økende botid. Dette gjelder både opplæringens relevans for arbeid og utdanning, nytten for sosial deltakelse og betydningen for å forstå det norske samfunnet. Resultatene tyder dermed på at norskopplæringen oppleves som særlig viktig i de første årene etter ankomst til Norge, når behovet for språklig og sosial integrering er størst.

Samlet sett tyder resultatene på at norskopplæringen oppleves som mest nyttig for personer som fortsatt er i en etableringsfase i Norge. Opplevd nytte er særlig høy blant personer med kort botid, høy norskkompetanse, planer om å bli værende i Norge og sterk tilknytning til det norske samfunnet.

Kursets relevans for utdanning / arbeid

Opplæringen var relevant for utdanning / arbeid

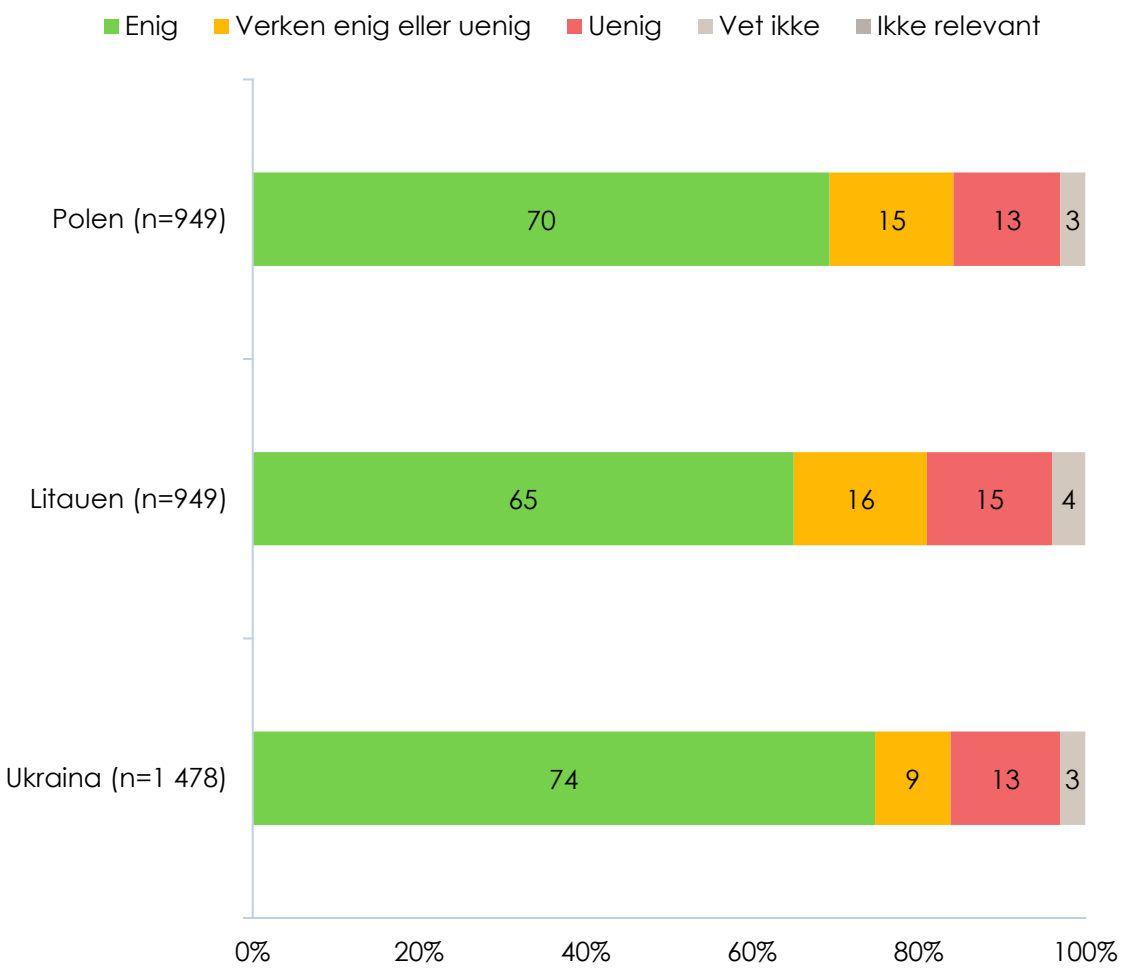

De fleste som har deltatt i norskopplæring opplever at kurset har vært relevant for utdanning eller arbeid. Ukrainere gir de mest positive vurderingene og 74 prosent er enige i påstanden. Tilsvarende andel er 70 prosent blant polakker og 65 prosent blant litauere.

Opplevd relevans varierer mellom yrkesgruppene. Den er høyest innen service og handel og innen velferd og offentlig sektor, og noe lavere i produksjons- og praktiske yrker og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Flyktninger og asylsøkere vurderer opplæringen som mer relevant for utdanning og arbeid enn arbeidsinnvandrere og familiegjenforente.

Personer som ønsker å bli værende i Norge i mange år, og de som føler seg som en del av det norske samfunnet, opplever oftere opplæringen som relevant.

De som planlegger å forbedre norsken, vurderer oftere opplæringen som mer relevant enn de som ikke har slike planer. Opplevd relevans øker også med norskkompetansen og er høyest blant personer med høy kompetanse.

Det er også en svak tendens til at personer med god økonomi opplever opplæringen som mer relevant enn personer med vanskelig økonomi.

Andelen som er enig i påstanden er høyest blant personer med kort botid (null til to år) og synker med økende botid.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Nytte for deltakelse i sosiale sammenhenger

Opplæringen var nyttig for å delta i sosiale sammenhenger

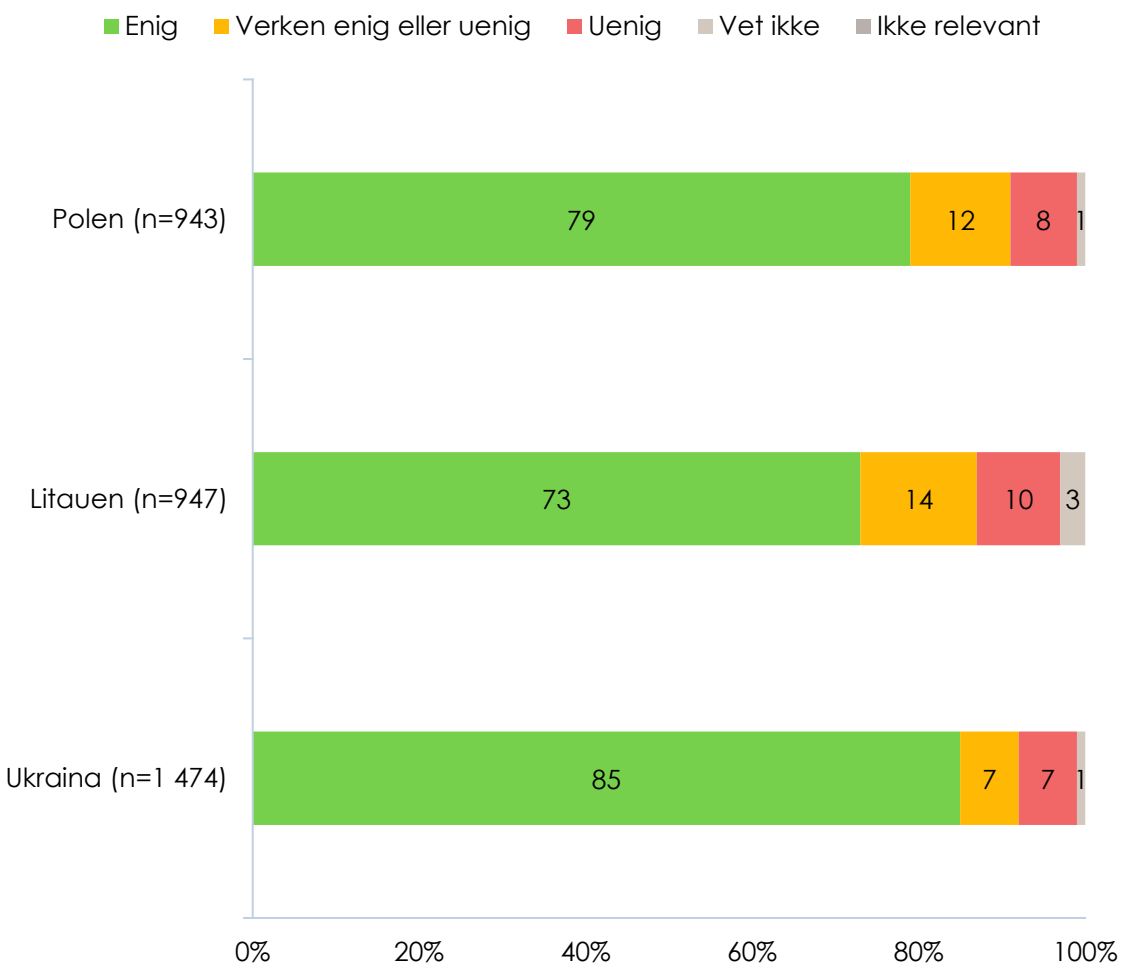

Norskopplæringen oppleves som nyttig for sosial deltakelse blant de aller fleste som har deltatt på kurs. Andelen som er enige i påstanden er høy i alle grupper, og varierer fra 73 prosent blant litauere til 85 prosent blant ukrainere. Blant polakkene er andelen 79 prosent.

Som for relevans for utdanning og arbeid er opplevd nytte høyest innen service og handel og innen velferd og offentlig sektor. Den er noe lavere i produksjons- og praktiske yrker og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Opplevd nytte er høyere blant personer som ønsker å bli værende i Norge i mange år enn blant dem som er usikre eller ser for seg et kortere opphold. De som føler seg som en del av samfunnet, er også mer positive.

Personer som planlegger å lære mer norsk, vurderer oftere opplæringen som nyttig. Vurderingene er også mer positive blant personer med middels eller høy norskkompetanse enn blant dem med lav kompetanse.

Vurderingene av norsk som viktig i sosiale sammenhenger er mer positive blant personer med middels eller god økonomi enn blant personer som opplever økonomien som vanskelig.

I likhet med opplæringens relevans for arbeid og utdanning er andelen som anser opplæringen som nyttig for deltakelse i sosiale sammenhenger høyest blant personer med kort botid. Denne andelen synker jo lengre en har bodd i Norge.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Kursets betydning for samfunnsforståelsen

Opplæringen var nyttig for å forstå det norske samfunnet bedre

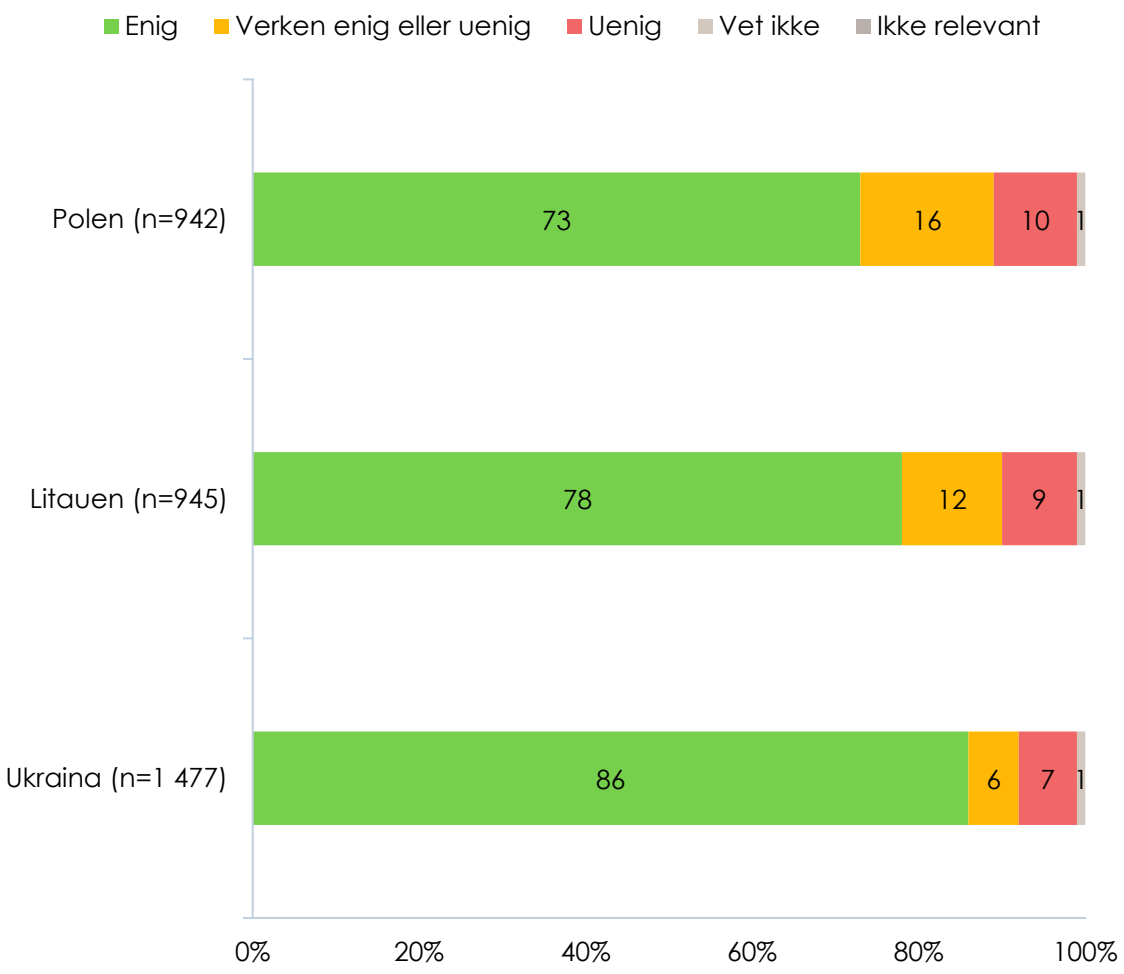

Majoriteten av respondentene er også enig i at kurset var nyttig for å forstå det norske samfunnet bedre. Andelen er høyest blant ukrainere (86 prosent), mens den er noe lavere blant litauere (78 prosent), og polakker (73 prosent).

Flyktninger og asylsøkere vurderer oftere enn arbeidsinnvandrere, familiegjenforente og studenter at opplæringen har økt forståelsen av det norske samfunnet.

Personer som ønsker å bli værende i Norge i mange år, opplever oftere opplæringen som nyttig enn dem som er usikre eller ser for seg et kortere opphold.

Samfunnstilknytning er også av betydning for opplevd nytte for å forstå samfunnet. Personer som føler seg som en del av det norske samfunnet, vurderer opplæringen mer positivt.

Opplevd nytte øker tydelig med norskkompetansen. Personer med høy kompetanse er mest positive, mens personer med lav kompetanse er minst positive.

Forskjellene mellom yrkesgruppene er små, men opplevd nytte er høyest blant ansatte innen velferd og offentlig sektor og noe lavere i de øvrige yrkesgruppene.

Også her er andelen som anser opplæringen som nyttig for å forstå det norske samfunnet bedre høyest blant personer med kort botid, og synker med økt botid i landet.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Kursets nivå

Opplæringen var tilpasset mitt nivå

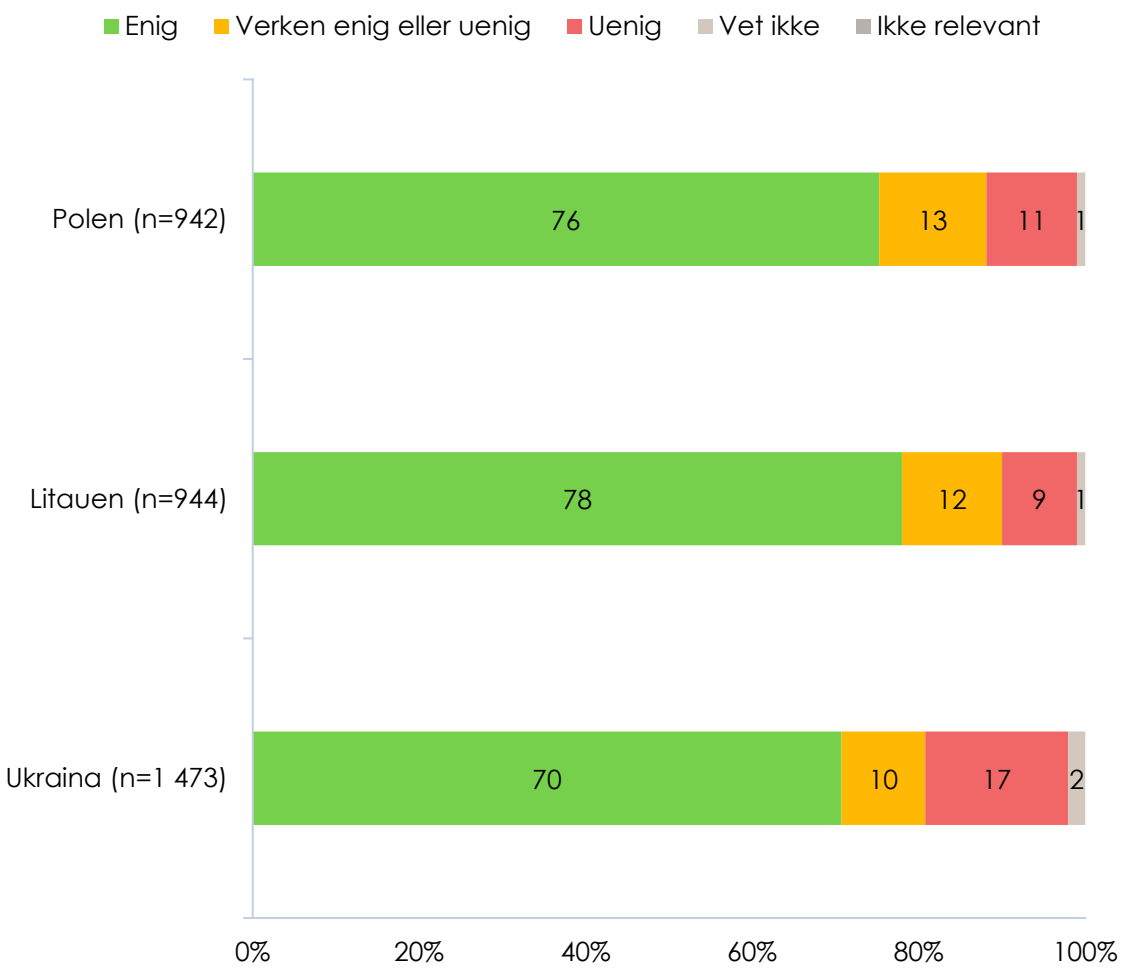

De fleste respondentene mener at norskopplæringen var tilpasset deres eget nivå. Andelen som er enige varierer mellom 70 og 78 prosent i de tre gruppene. Litauere og polakker vurderer nivåtilpasningen mest positivt (hhv. 78 og 76 prosent), mens andelen er lavere blant ukrainere (70 prosent).

Flyktninger og asylsøkere vurderer sjeldnere enn arbeidsinnvandrere og familiegjenforente at opplæringen var tilpasset deres nivå.

Personer som føler seg som en del av det norske samfunnet, vurderer oftere opplæringen som godt tilpasset enn dem som opplever svakere tilhørighet.

Opplevd nivåtilpasning øker tydelig med norskkompetansen. Vurderingene er mest positive blant personer med høy kompetanse og minst positive blant dem med lav kompetanse.

Personer med god økonomi oppgir oftere enn personer med vanskelig økonomi at opplæringen var tilpasset deres nivå.

Andelen som er enig i påstanden er lavest blant personer som har bodd i Norge i tre til fem år, sammenliknet med både personer med kortere og lengre botid.

Kun respondenter som hadde deltatt i formell norskopplæring i Norge, fikk dette spørsmålet.

Språkbruk i hverdagen

Språkbruk i hverdagen

Oppsummering

Resultatene viser at norsk er det dominerende språket i de fleste hverdagsarenaer, særlig i kontakt med offentlige myndigheter, skole og barnehage, helsevesenet, arbeidslivet og øvrige hverdagsaktiviteter. Unntakene er hjemmet, hvor morsmål dominerer i alle landgruppene, og fritidsaktiviteter og nyhetskonsum, hvor både morsmål og engelsk spiller en større rolle. Ukrainere skiller seg ut ved å bruke norsk oftere enn polakker og litauere i de fleste formelle sammenhenger, mens morsmål står sterkere blant ukrainere i hjemmet, i fritidsaktiviteter og ved bruk av nyheter.

På tvers av samtlige situasjoner finner vi de samme forklaringsfaktorene. Norsk brukes oftere blant personer med høy norskkompetanse, personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og personer som opplever at de er en del av det norske samfunnet. Motsatt brukes engelsk og morsmål oftere blant personer med lavere norskkompetanse, svakere samfunnstilknytning og mer usikre framtidsplaner. Språkbruk ser dermed ut til å være nært knyttet til både språklige ferdigheter og graden av tilhørighet til det norske samfunnet.

Innvandringsgrunn har også betydning. Arbeidsinnvandrere bruker gjennomgående mindre norsk og mer engelsk enn andre grupper, mens flyktninger og asylsøkere oftere benytter morsmål.

Det er også tydelige forskjeller mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor bruker gjennomgående mest norsk, både på jobb, i møte med offentlige tjenester og i fritiden. I produksjons- og praktiske yrker er engelsk og morsmål mer utbredt, mens ansatte i kunnskaps- og kontorbaserte yrker ofte bruker engelsk i sosiale situasjoner på arbeidsplassen.

Botid ser ut til å ha betydning for språkvalget, men sammenhengen er ikke helt lineær. Generelt øker bruken av norsk og avtar bruken av morsmål med økende botid. Samtidig skiller personer med seks til ni års botid seg ut ved å bruke mer engelsk og mindre norsk enn både personer med kortere og lengre botid. Dette mønsteret går igjen i de fleste arenaene som er undersøkt.

Samlet sett viser resultatene at språkbruk i hverdagen er nært knyttet til norskkompetanse, framtidsplaner og opplevd tilhørighet til det norske samfunnet. Norsk står sterkest i formelle arenaer som arbeid, offentlige tjenester og skole, mens morsmål i større grad opprettholdes i private og sosiale sammenhenger. Språkvalgene ser dermed ut til å reflektere både praktiske behov, sosiale nettverk og graden av tilknytning til Norge.

I møte med det offentlige

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - I kontakt med offentlige myndigheter f.eks. Skatteetaten, Nav

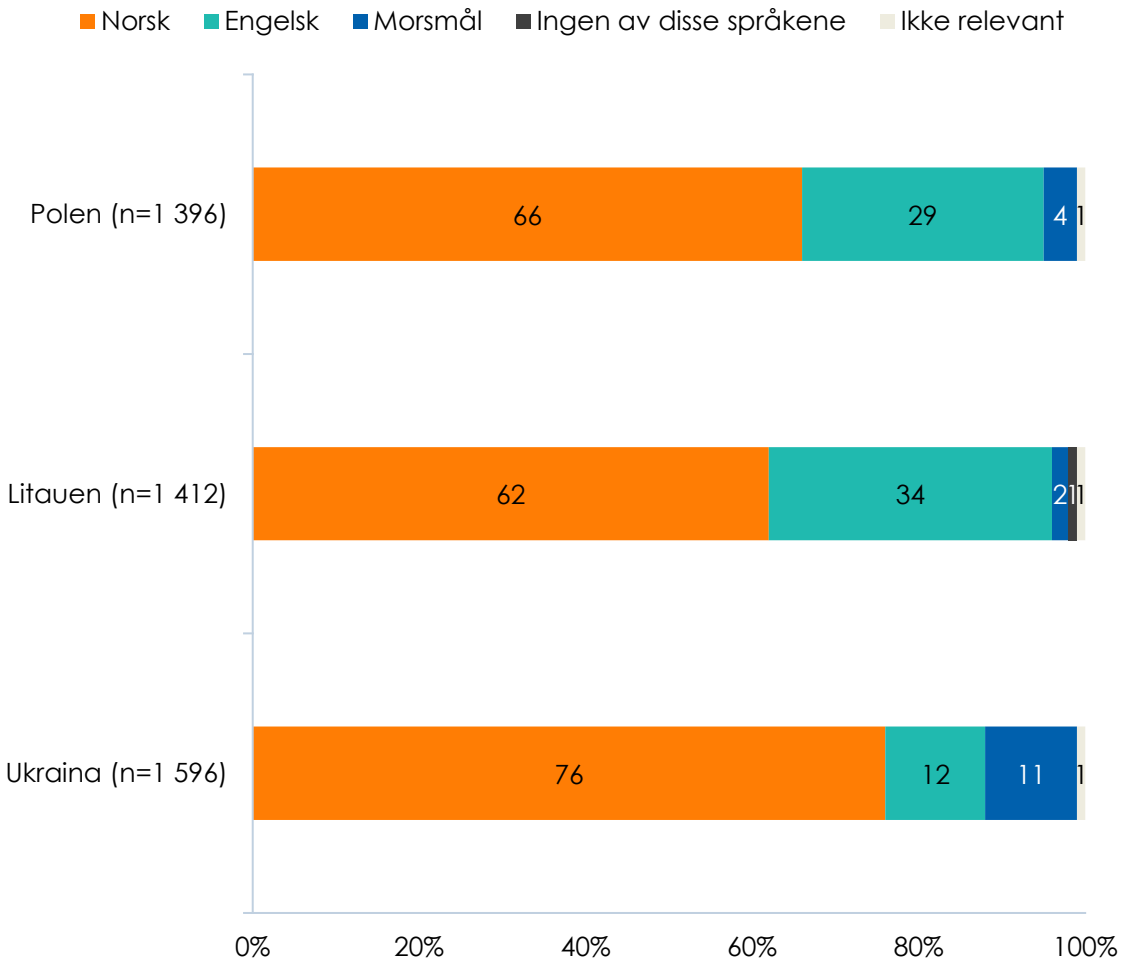

Norsk er mest brukt i kontakt med offentlige myndigheter i alle tre landgruppene. Andelen er høyest blant ukrainere (76 prosent), fulgt av polakker (66 prosent) og litauere (62 prosent). Litauere og polakker bruker oftere engelsk, mens ukrainere oftere bruker morsmål.

Yngre respondenter bruker oftere engelsk og sjeldnere norsk enn eldre, mens morsmål er mest utbredt blant de eldste.

Arbeidsinnvandrere bruker oftere engelsk og sjeldnere norsk enn andre grupper. Flyktninger og asylsøkere bruker oftest morsmål.

Personer som vil bli værende i Norge, har god økonomi eller høy norskkompetanse, bruker oftere norsk i møte med det offentlige.

I produksjons- og praktiske yrker brukes engelsk og morsmål oftere, mens norsk dominerer klart innen velferd og offentlig sektor.

Språkvalget følger norskkompetansen tydelig: Personer med lav kompetanse bruker oftest engelsk, mens de med høy kompetanse nesten alltid bruker norsk.

Språkvalget varierer også med botiden. Norsk brukes oftest blant dem med minst ti års botid, fulgt av dem med tre til fem år, null til to år og seks til ni år. Gruppen med seks til ni års botid bruker mest engelsk, mens morsmål er vanligst blant dem med null til to år.

I kontakt med skole eller barnehage

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - I kontakt med skole / barnehage

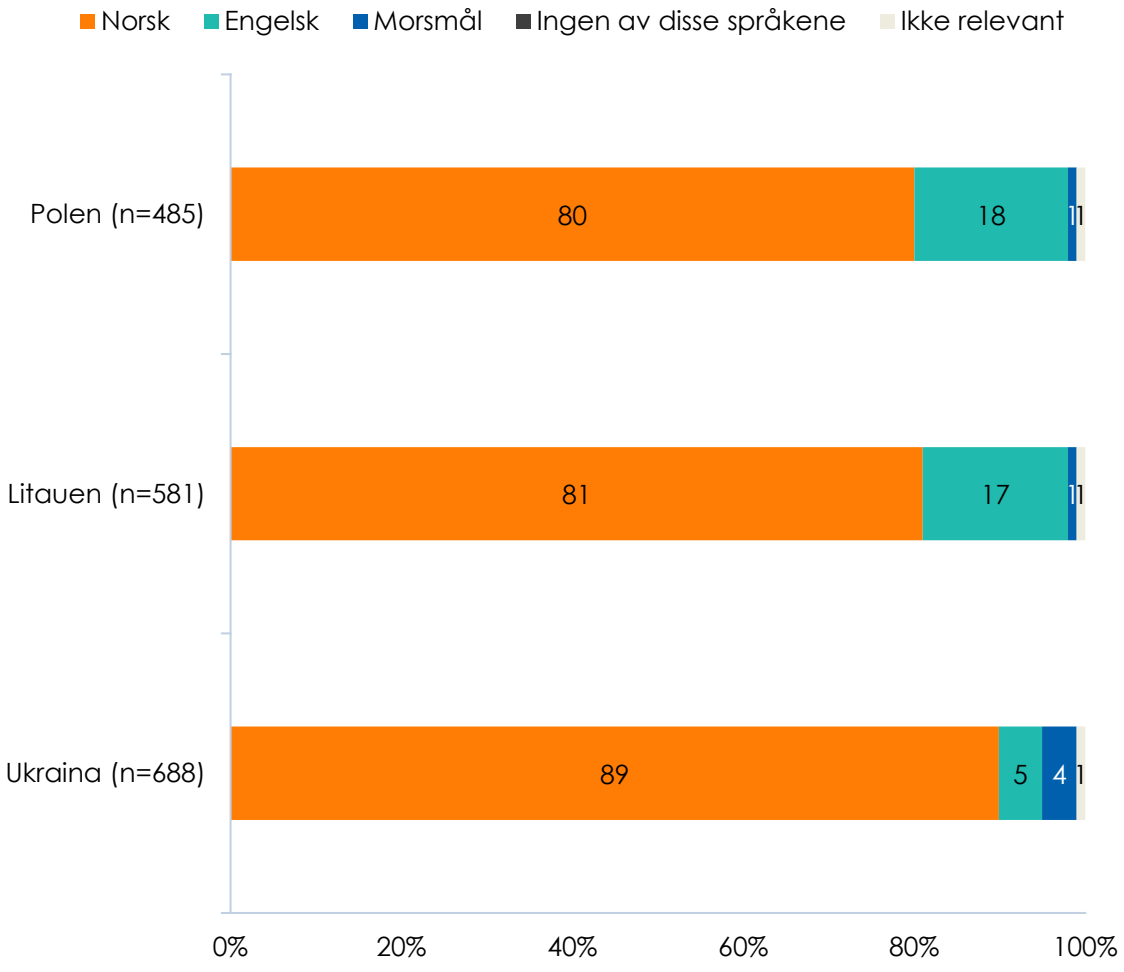

Norsk er det klart mest brukte språket i kontakt med skole og barnehage i alle tre landgruppene. Andelen som oppgir at de hovedsakelig bruker norsk er høyest blant ukrainere (89 prosent), etterfulgt av litauere (81 prosent) og polakker (80 prosent). Polakker og litauere bruker oftere engelsk, mens ukrainere i noe større grad bruker morsmålet sitt.

Yngre respondenter bruker oftere engelsk og sjeldnere norsk enn eldre. Det samme gjelder arbeidsinnvandrere og familiegjenforente i forhold til de med annen innvandringsgrunn, mens flyktninger og asylsøkere oftere bruker norsk eller morsmål.

Personer som vil bli værende i Norge, føler sterk samfunnstilhørighet eller har høy norskkompetanse, bruker oftere norsk. Ved lav kompetanse er norsk og engelsk omtrent like utbredt.

Norsk brukes oftest blant de som jobber innen velferd og offentlig sektor og blant personer med god økonomi, mens engelsk er vanligere i andre yrkesgrupper og blant personer med vanskelig økonomi.

Bruk av norsk i møte med skole eller barnehage er mest utbredt blant personer med lang botid, og minst utbredt blant personer med seks til ni års botid. Denne gruppen bruker klart mest engelsk, sammenliknet med de som både har kortere og lengre botid. Morsmål brukes særlig av personer med kort botid.

Spørsmålet stilles kun til personer med barn som bor i Norge.

På arbeidsplassen

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - På arbeidsplassen

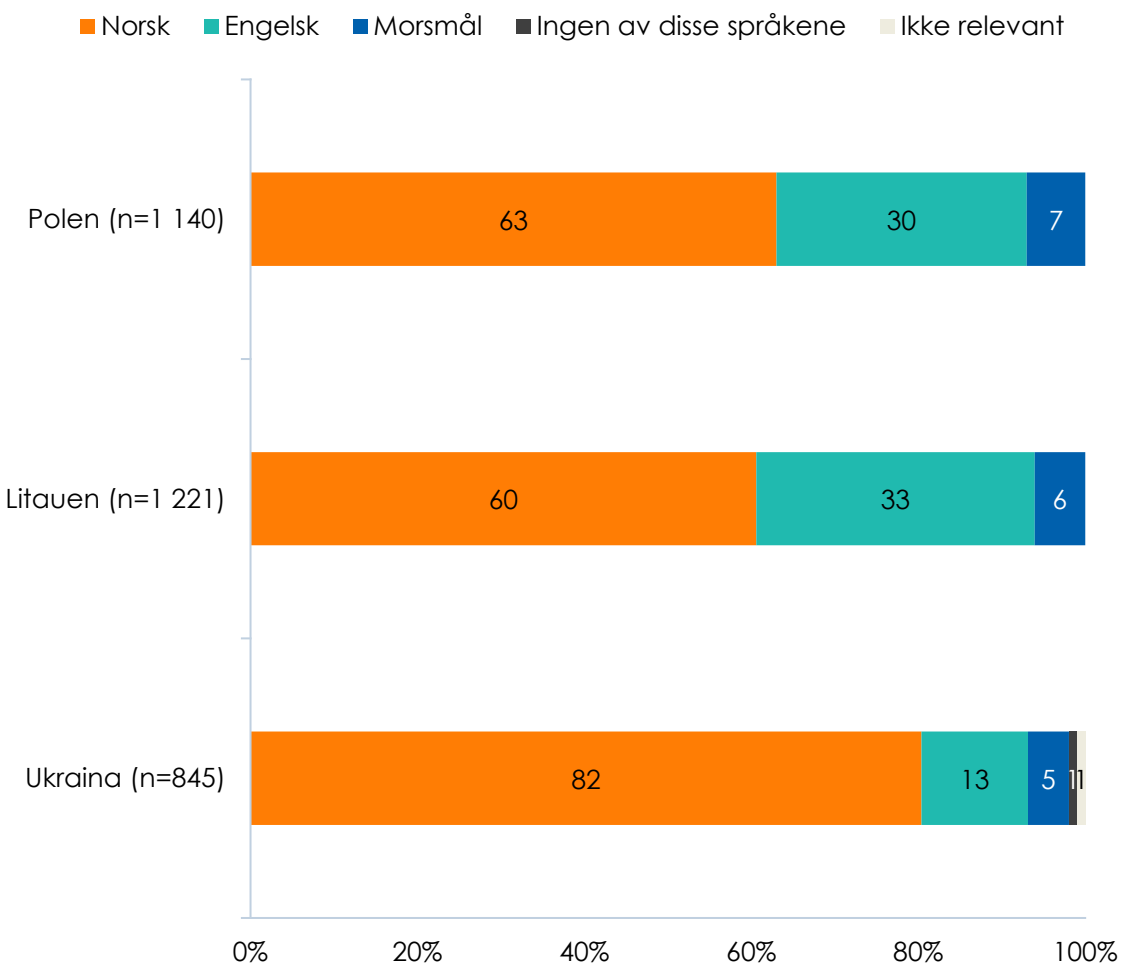

Norsk er mest brukt på arbeidsplassen i alle tre landgruppene, men andelen er klart høyest blant ukrainere (82 prosent), sammenlignet med polakker (63 prosent) og litauere (60 prosent). Polakker og litauere bruker oftere engelsk, mens morsmål brukes lite i alle gruppene.

Yngre respondenter bruker sjeldnere norsk og oftere engelsk på arbeidsplassen enn eldre. Arbeidsinnvandrere bruker også oftere engelsk og sjeldnere norsk enn flyktninger, asylsøkere og familiegjenforente.

Personer som vil bli værende i Norge i mange år, bruker oftere norsk på arbeidsplassen. De som ikke planlegger et langvarig opphold, bruker oftere engelsk.

Personer som arbeider innen velferd og offentlig sektor, bruker i all hovedsak norsk på arbeidsplassen, mens engelsk og morsmål er mer utbredt i produksjons- og praktiske yrker.

Norsk brukes noe oftere blant personer med god økonomi enn blant dem med vanskelig økonomi. Morsmål er mest utbredt blant dem som opplever økonomien som vanskelig.

Språkbruken følger norskkompetansen sterkt: Personer med høy kompetanse bruker nesten bare norsk, mens personer med lav kompetanse oftest bruker engelsk.

Norsk er vanligst ved lang botid, mens andelen som bruker norsk på arbeidsplassen er klart lavest blant personer som har bodd i Norge i seks til ni år. Denne gruppen bruker mest engelsk, mens morsmål er hyppigst brukt på arbeidsplassen blant dem med kortere botid.

Spørsmålet stilles kun til personer i jobb.

Sosialt på arbeidsplassen

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - Sosialt på jobb / i lunsjpausen

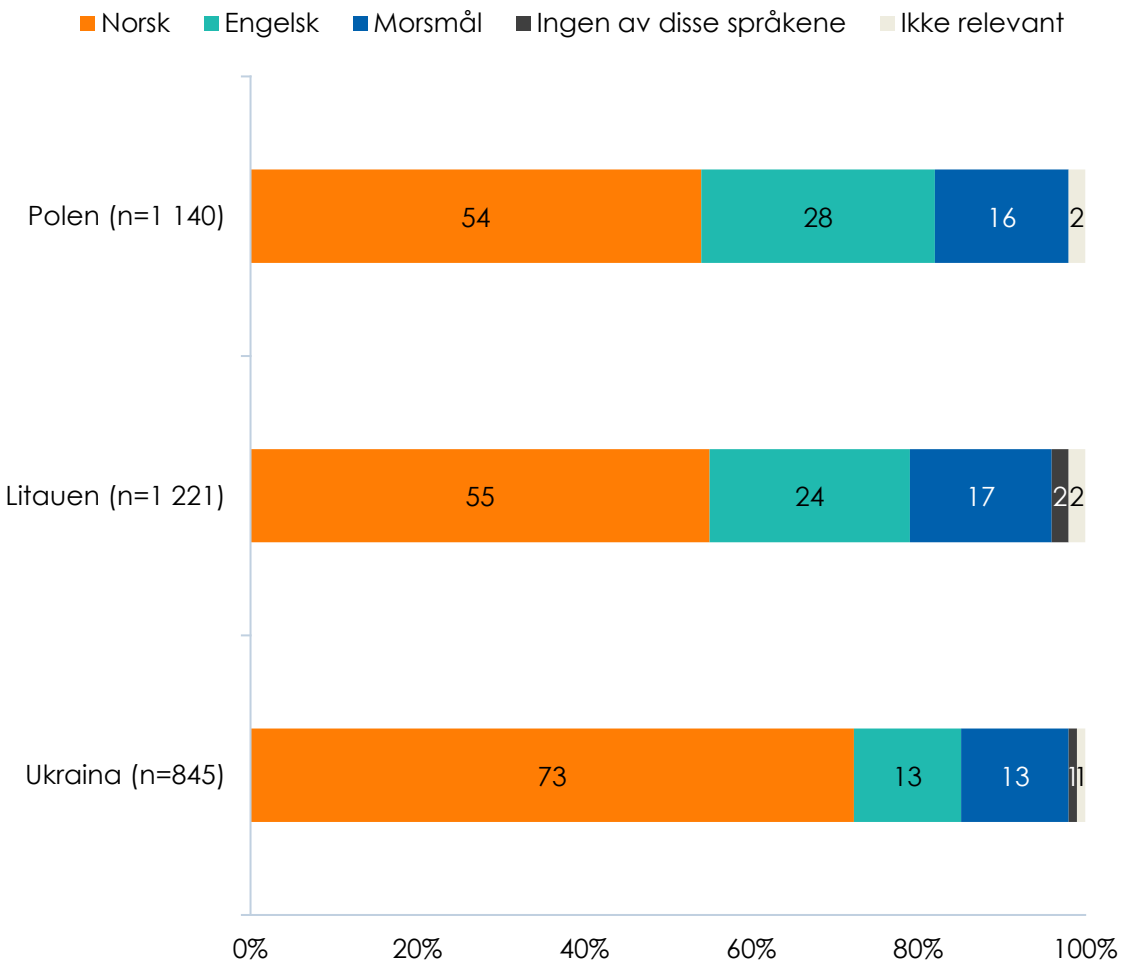

Norsk er mest brukt i sosiale situasjoner på jobb i alle tre gruppene, men andelen er klart høyere blant ukrainere (73 prosent) enn blant litauere (55 prosent) og polakker (54 prosent). Polakker og litauere bruker oftere engelsk, mens bruken av morsmål er relativt lik mellom gruppene.

Yngre respondenter bruker sjeldnere norsk og oftere engelsk enn eldre. Arbeidsinnvandrere bruker også sjeldnere norsk og oftere engelsk eller morsmål enn flyktninger, asylsøkere og studenter.

Personer som vil bli værende i Norge i mange år, bruker oftere norsk sosialt på jobb og opplever oftere tilhørighet til det norske samfunnet. De uten planer om å bli i Norge i mange år bruker oftere engelsk.

Norsk det dominerende språket innen velferd og offentlig sektor. Morsmål brukes mest i produksjons- og praktiske yrker, mens engelsk er vanligst i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Språkbruken følger norskkompetansen tydelig: Personer med høy kompetanse bruker i hovedsak norsk, mens de med lav kompetanse oftere bruker engelsk eller morsmål.

Bruk av norsk i sosiale sammenhenger på jobb er vanligst ved botid i Norge på ti år eller mer, men brukes klart mindre blant personer med seks til ni år i Norge. Denne gruppen bruker mest engelsk og morsmål.

Spørsmålet stilles kun til personer i jobb.

For å få jobb

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - For å få jobb

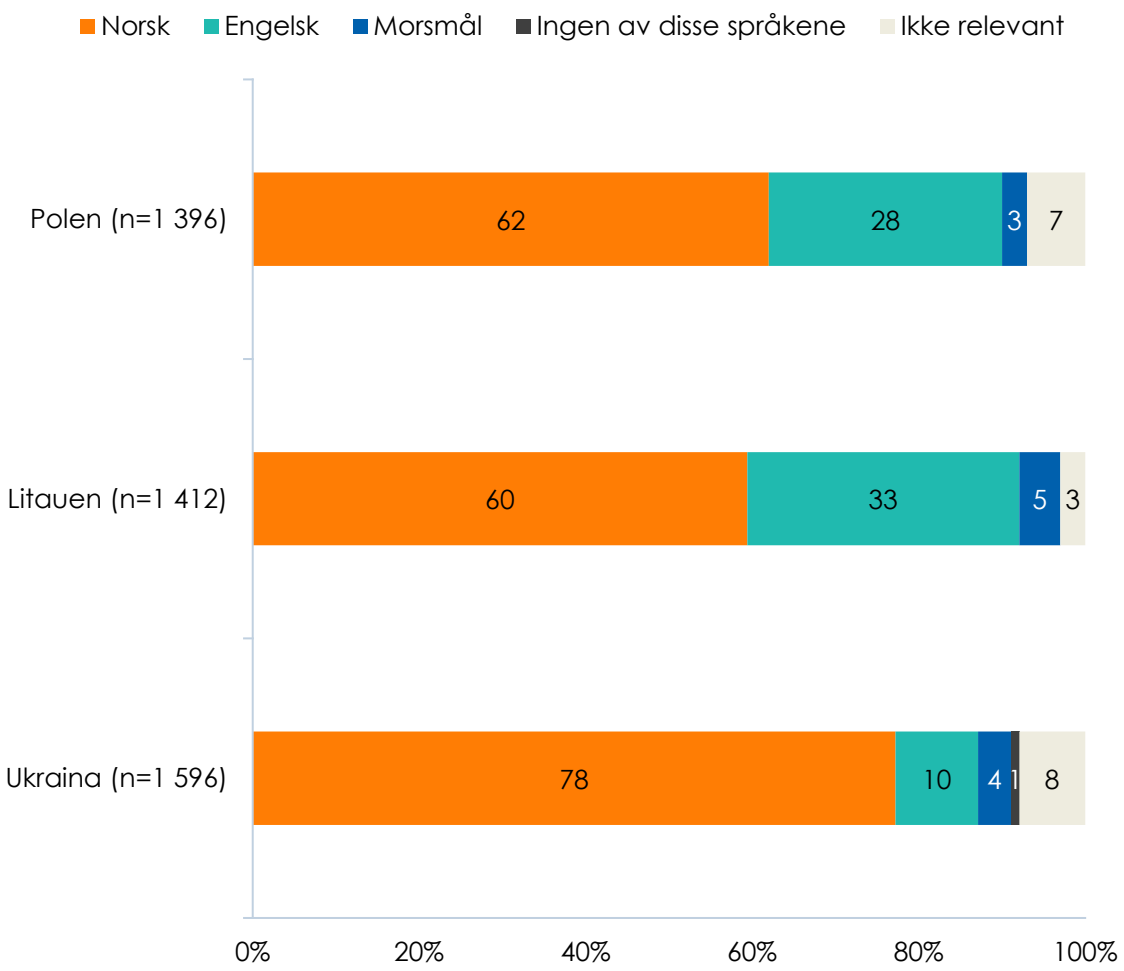

Norsk er mest brukt når respondentene forsøker å få jobb. Andelen er høyest blant ukrainere (78 prosent), fulgt av polakker (62 prosent) og litauere (60 prosent). Litauere og polakker bruker oftere engelsk enn ukrainere.

Yngre respondenter bruker oftere engelsk når de søker jobb enn eldre. Personer mellom 30 og 59 år bruker samtidig norsk oftere enn både de yngste og de eldste.

Arbeidsinnvandrere bruker norsk sjeldnere, og engelsk og morsmål oftere, enn gruppene med annen innvandringsgrunn, når de forsøker å få jobb. Blant flyktninger, familiegjenforente og studenter er bruken av norsk høyere.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge i mange år bruker oftere norsk og sjeldnere engelsk enn personer uten slike planer. Det samme gjelder personer som føler seg som en del av det norske samfunnet.

Det er tydelige forskjeller mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor bruker nesten utelukkende norsk når de søker jobb, mens norsk brukes mindre i produksjons- og praktiske yrker.

Språkvalget henger tett sammen med norskkompetansen. Personer med høy kompetanse bruker i all hovedsak norsk, mens personer med lav kompetanse oftere bruker engelsk eller morsmål.

Språkvalget varierer også med botid. Norsk brukes mest blant dem med minst ti års eller tre til fem års botid, mens personer med seks til ni år bruker klart mer engelsk. Morsmål brukes i liten grad, uavhengig av botid.

Sosiale aktiviteter

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - I forbindelse med sosiale aktiviteter på fritiden

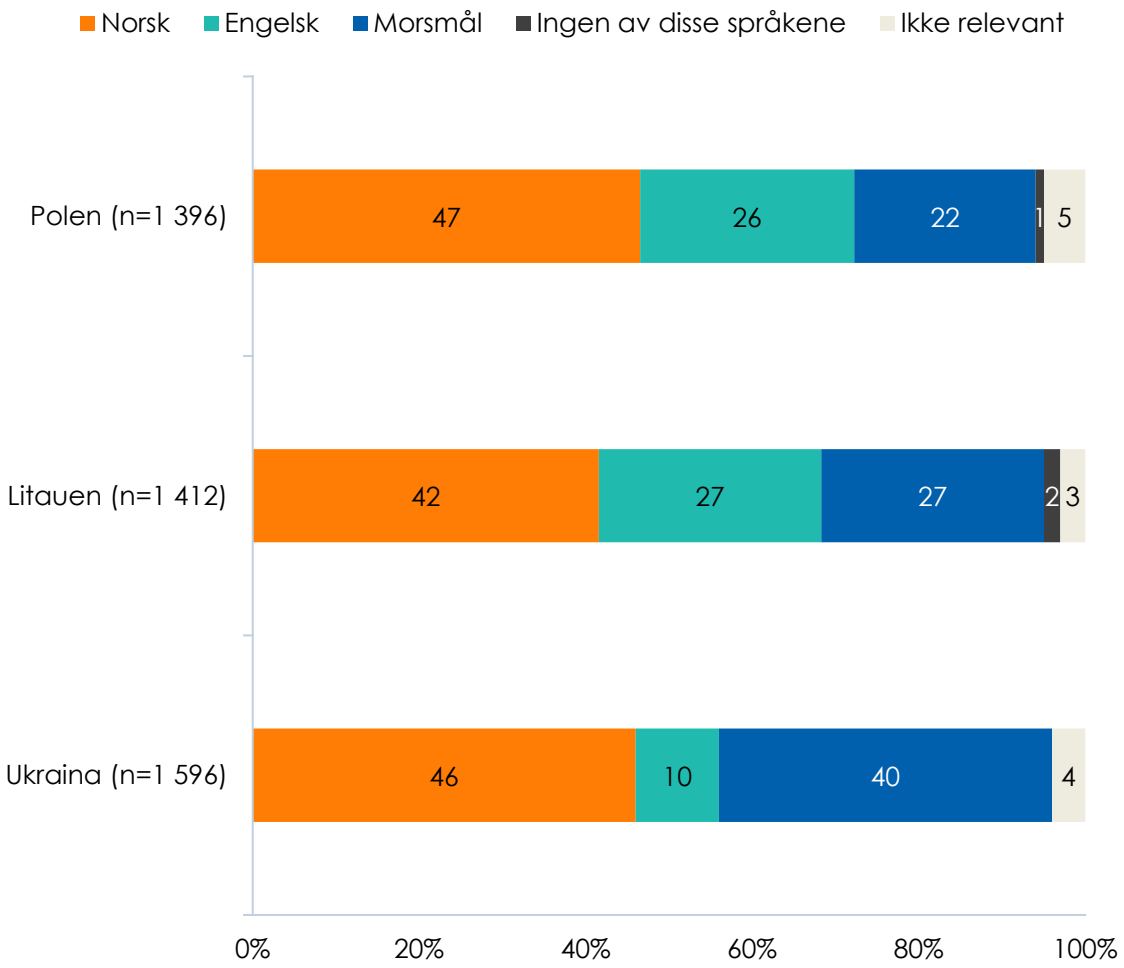

Språkbruken på fritiden er mer variert enn i mange andre situasjoner. Norsk brukes omtrent like ofte blant polakker (47 prosent) og ukrainere (46 prosent), og noe sjeldnere blant litauere (42 prosent). Ukrainere bruker oftere morsmål, mens engelsk er mindre utbredt enn blant polakker og litauere.

De yngste bruker sjeldnere norsk og oftere engelsk enn eldre i sosiale fritidsaktiviteter. Arbeidsinnvandrere følger samme mønster sammenlignet med øvrige grupper. Studenter bruker oftest norsk, mens flyktninger og asylsøkere oftest bruker morsmål.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge bruker oftere norsk i sosiale aktiviteter enn personer uten slike planer. Norsk er også klart vanligere blant dem som føler seg som en del av det norske samfunnet.

Blant yrkesgruppene brukes norsk oftest innen velferd og offentlig sektor, mens ansatte i de øvrige gruppene oftere bruker engelsk.

Språkvalget henger sammen med norskkompetansen. Personer med lav og middels kompetanse bruker oftere morsmål, mens bruken av norsk øker med kompetansen. Engelsk er mest utbredt ved lav kompetanse.

Norsk brukes oftest blant personer med minst ti års botid, men mønsteret er ikke lineært. Gruppen med seks til ni år bruker igjen mest engelsk, mens morsmål er vanligst blant dem med kortest botid, og synker med økende botid.

I kontakt med helsevesen

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - I kontakt med helsevesen

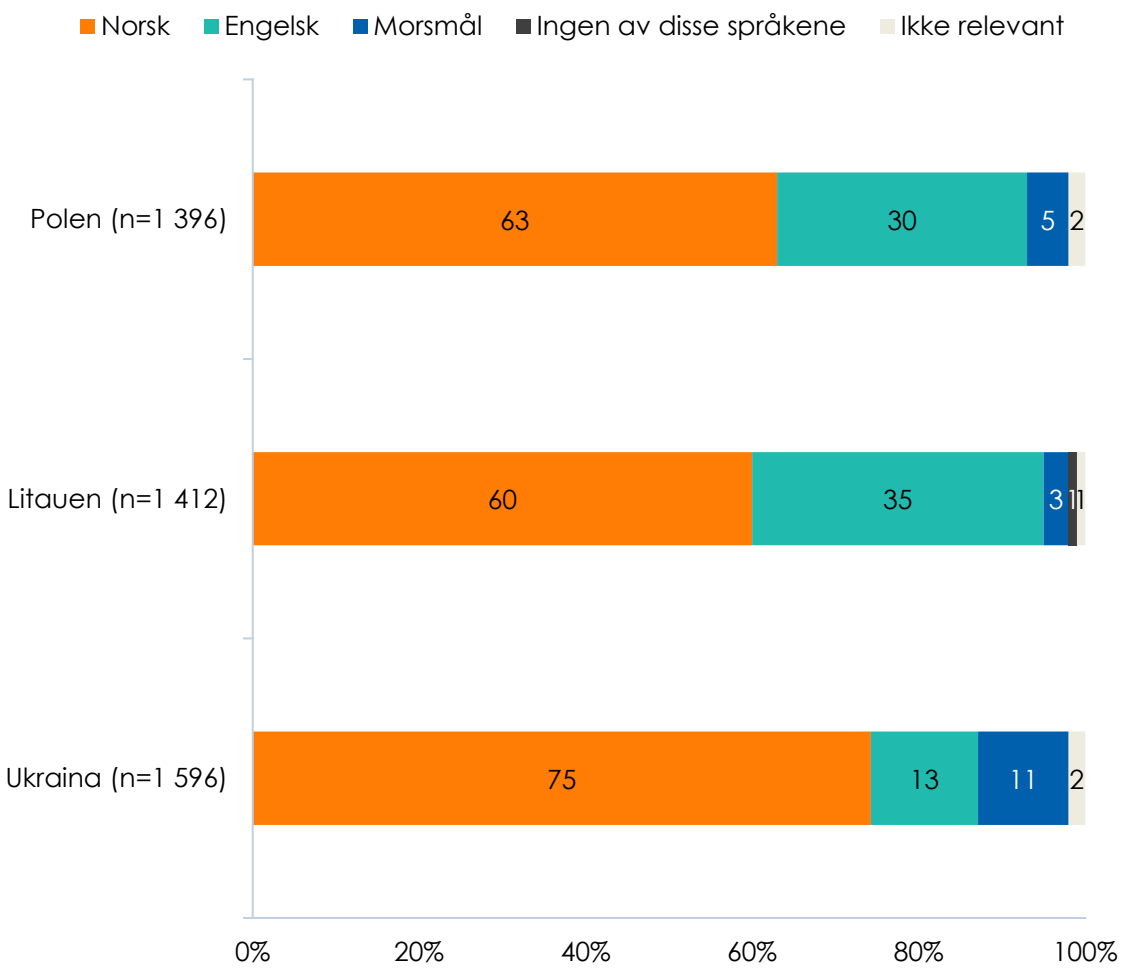

Norsk er mest brukt i kontakt med helsevesenet i alle tre landgruppene. Andelen er høyest blant ukrainere (75 prosent), fulgt av polakker (63 prosent) og litauere (60 prosent). Litauere og polakker bruker oftere engelsk, mens ukrainere oftere bruker morsmål.

Blant yngre respondenter er engelsk vanligere enn blant de eldre gruppene. Bruk av morsmål i kontakt med helsevesenet øker med alderen.

Arbeidsinnvandrere bruker engelsk oftere enn andre grupper i kontakt med helsevesenet, mens flyktninger og asylsøkere oftere bruker morsmål.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge i mange år bruker oftere norsk, mens personer uten tilsvarende plan oftere bruker engelsk eller morsmål. De som føler seg som en del av det norske samfunnet bruker også oftere norsk i møte med helsevesen.

Språkvalget henger tydelig sammen med norskkompetansen. Jo høyere kompetanse, desto oftere brukes norsk. Engelsk og morsmål er mest utbredt blant personer med lav kompetanse.

Personer i produksjons- og praktiske yrker bruker norsk sjeldnere og engelsk oftere enn blant de andre yrkesgrupper. Norsk brukes mest innen velferd og offentlig sektor.

Norsk brukes mest blant dem med minst ti års eller tre til fem års botid. Personer med seks til ni år bruker klart mest engelsk, mens morsmål er vanligst blant dem med kortest botid og synker med økende botid.

Hverdagsliv

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - I hverdagsliv (butikk, transport osv.)

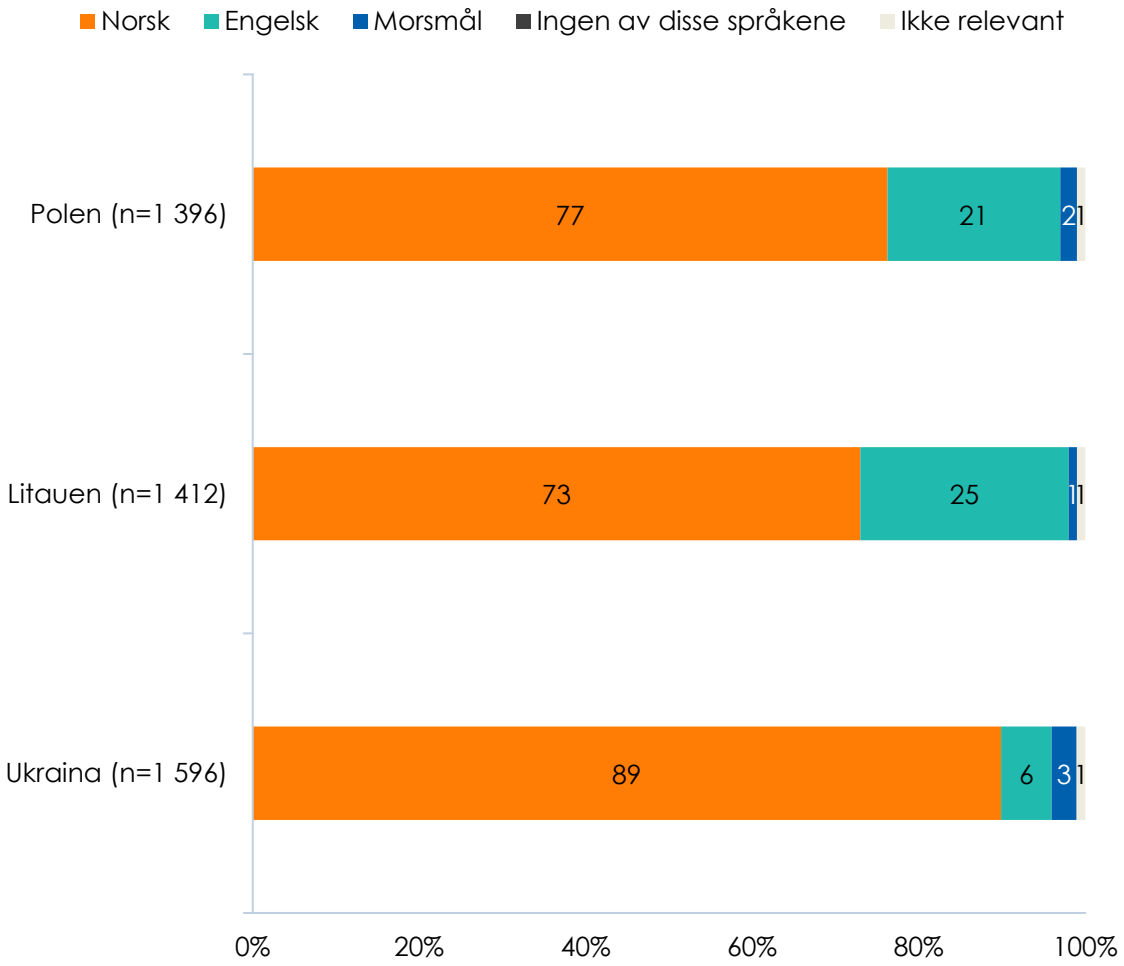

Norsk er klart mest brukt i hverdagslivet i alle tre landgruppene. Andelen er høyest blant ukrainere (89 prosent), fulgt av polakker (77 prosent) og litauere (73 prosent). Litauere og polakker bruker oftere engelsk, mens morsmål brukes lite i alle gruppene.

Kvinner bruker norsk oftere enn menn, mens menn oftere bruker engelsk. Arbeidsinnvandrere bruker norsk sjeldnere enn flyktninger, familiegjenforente og studenter, og benytter oftere engelsk.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge i mange år, og de som føler seg som en del av det norske samfunnet, bruker oftere norsk i hverdagslivet.

Språkvalget henger tydelig sammen med norskkompetansen. Personer med middels og høy kompetanse bruker i all hovedsak norsk, mens personer med lav kompetanse oftere bruker engelsk.

Språkbruken varierer også mellom yrkesgruppene. Norsk brukes oftest innen velferd og offentlig sektor, mens engelsk er mest utbredt i produksjons- og praktiske yrker.

Norsk dominerer uavhengig av botidslengde, men brukes minst blant personer med seks til ni år i Norge. Denne gruppen bruker samtidig mest engelsk, mens morsmål brukes lite og avtar med botiden.

Hjemme

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - Hjemme

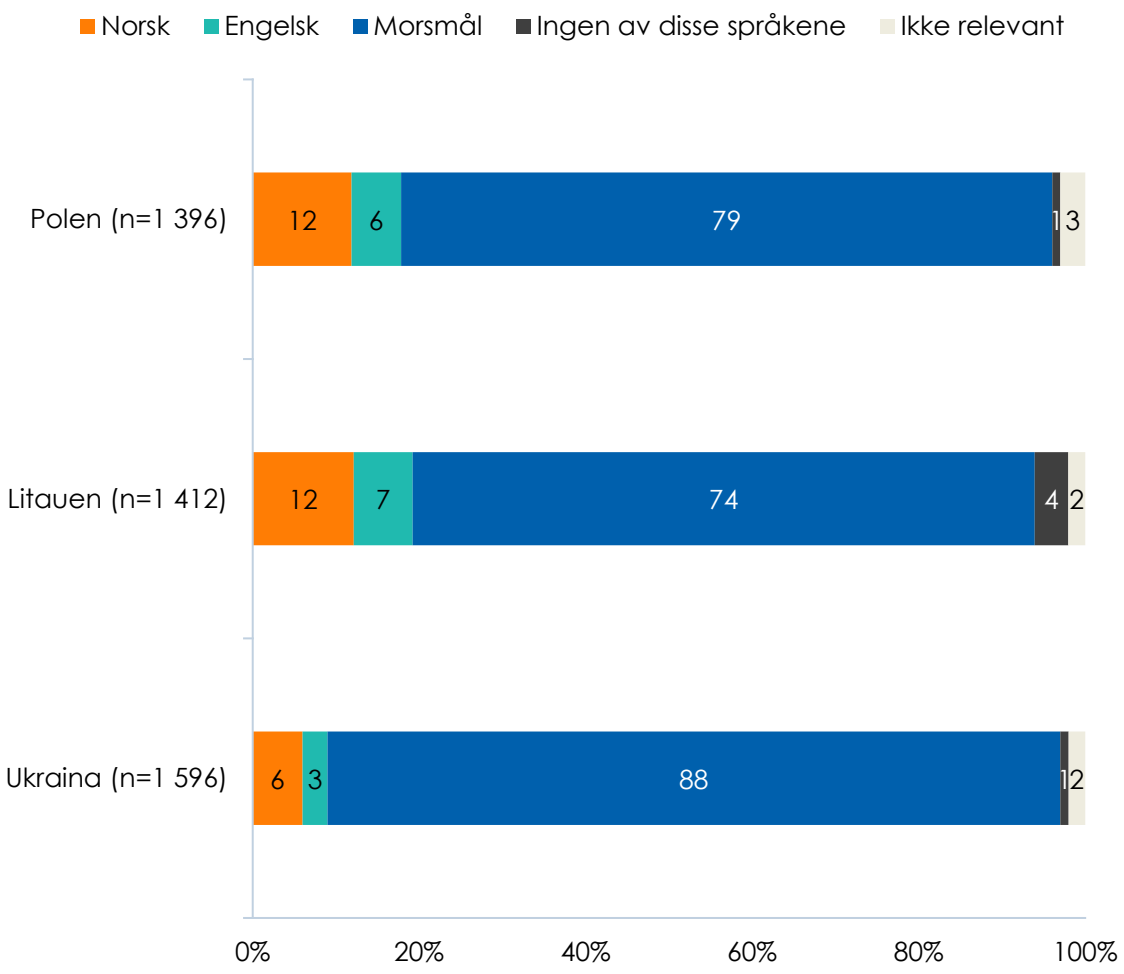

Morsmål er klart mest brukt hjemme i alle tre landgruppene: 88 prosent blant ukrainere, 79 prosent blant polakker og 74 prosent blant litauere. Norsk brukes av relativt få, men oftere blant polakker og litauere (12 prosent) enn blant ukrainere (6 prosent).

Bruken av norsk øker med alderen og er høyest blant de eldste respondentene.

Studenter bruker norsk hjemme oftere enn flyktninger, arbeidsinnvandrere og familiegjenforente. Morsmål dominerer likevel klart i de tre sistnevnte gruppene, og særlig blant flyktninger.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge i mange år bruker oftere norsk hjemme enn personer som ikke oppgir det samme ønsket. Morsmål brukes også mindre blant personer som føler seg som en del av det norske samfunnet.

Språkbruken i hjemmet henger tydelig sammen med norskkompetansen, og jo høyere selvvurdert kompetanse, desto oftere brukes norsk.

Bruk av norsk hjemme er også klart høyest blant personer som har en norsk partner.

Morsmål brukes oftere i hjemmet i produksjons- og praktiske yrker og innen service og handel enn innen velferd og offentlig sektor og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Norskbruk i hjemmet henger sammen med hvor lenge respondenten har bodd i Norge. Morsmål dominerer i alle grupper, men bruken avtar med botiden. Engelsk brukes generelt lite.

Språkvalg for nyheter

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - For å følge med på nyheter

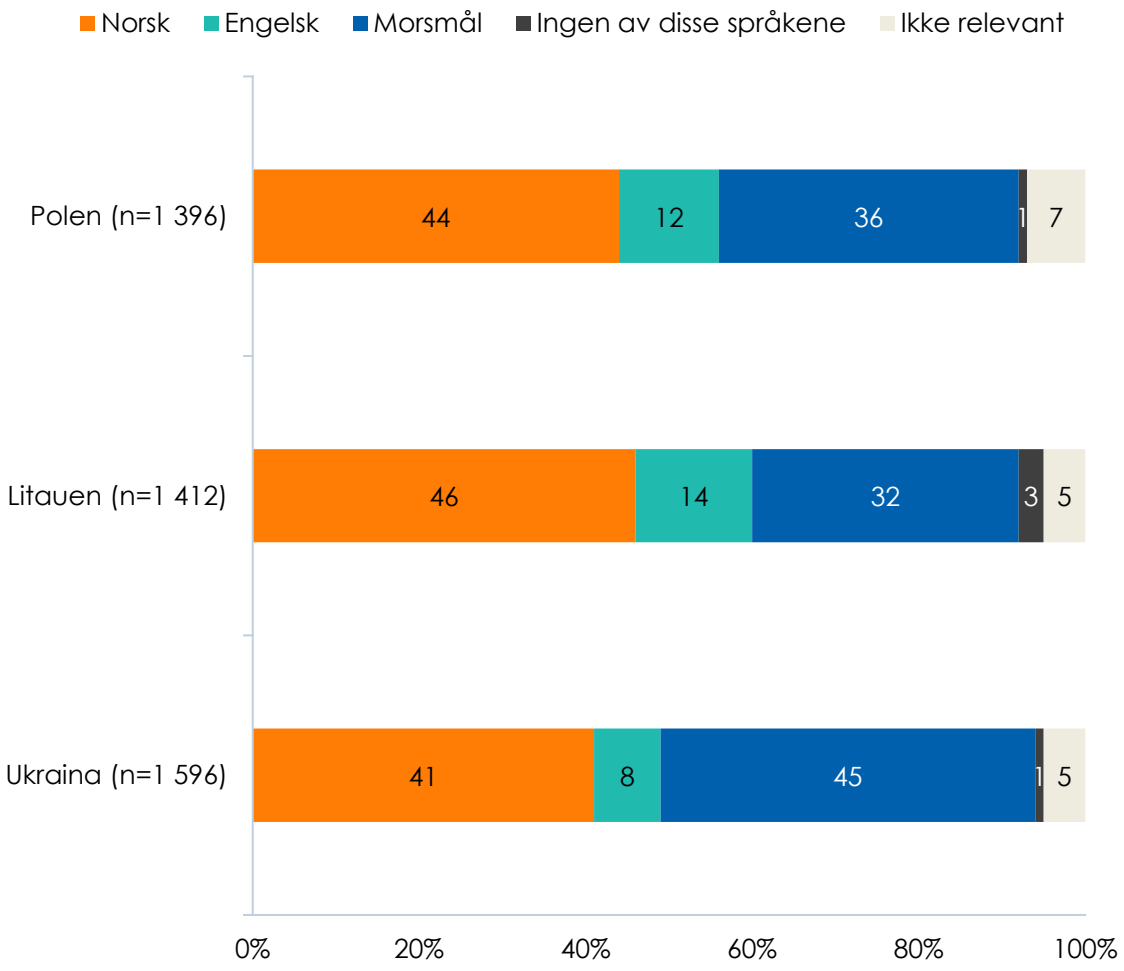

Norsk og morsmål er jevnere fordelt når respondentene følger med på nyheter enn i mange andre situasjoner. Norsk brukes mest av 46 prosent blant litauere, 44 prosent blant polakker og 41 prosent blant ukrainere. Morsmål brukes av henholdsvis 32, 36 og 45 prosent.

Kvinner følger oftere med på nyheter på norsk enn menn. Flyktninger og asylsøkere bruker oftere morsmål enn arbeidsinnvandrere, familiegjenforente og studenter.

Respondenter som ønsker å bli værende i Norge bruker oftere norsk og sjeldnere morsmål enn personer uten slike planer. Morsmål er særlig vanlig blant dem som planlegger å flytte tilbake.

Språkvalget for nyheter henger tett sammen med samfunnstilhørigheten. De som føler seg som en del av det norske samfunnet bruker oftere norsk, mens personer med svakere tilhørighet oftere bruker morsmål.

Språkvalget følger også norskkompetansen tydelig. Jo høyere kompetanse, desto flere følger nyheter på norsk, mens morsmål brukes mer ved lavere kompetanse.

Ansatte innen velferd og offentlig sektor følger oftere nyheter på norsk enn andre yrkesgrupper. Morsmål brukes mest i produksjons- og praktiske yrker og innen service og handel.

Norsk brukes oftest blant personer med minst ti års botid, mens bruken av morsmål avtar med økende botid. Gruppen med seks til ni år botid skiller seg ut med mest bruk av engelsk.

Opplevd behov for norsk

Opplevd behov for norsk

Oppsummering

Behovet for norsk er størst på arenaer som innebærer kontakt med storsamfunnet, særlig i møte med offentlige myndigheter, i sosiale aktiviteter og for å følge med på nyheter. Polakker og litauere fremhever oftere behovet for norsk i arbeidsrelaterte situasjoner, i kontakt med helsevesenet og offentlige myndigheter, mens ukrainere i større grad ser nytten av norsk i sosiale sammenhenger og i privatlivet.

På tvers av analysene er det en tydelig sammenheng mellom opplevd behov for norsk og norskkompetanse. Personer med lav norskkompetanse oppgir gjennomgående behov for norsk i flere situasjoner enn personer med høy kompetanse. Tilsvarende er behovet størst blant personer som ikke føler seg som en del av det norske samfunnet og blant personer i produksjons- og praktiske yrker.

Når norskkompetansen ikke strekker til, benytter de fleste seg av digitale hjelpemidler. Oversettelsesverktøy og kunstig intelligens er den klart vanligste strategien på tvers av alle grupper, mens familie, venner og profesjonelle tolker fungerer som supplerende ressurser. Hvilke løsninger som brukes varierer med alder, innvandringsgrunn og livssituasjon.

Samlet sett tyder resultatene på at opplevd behov for norsk først og fremst er knyttet til deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Behovet er størst blant personer med lav norskkompetanse og svakere samfunnstilknytning.

Nytte av norsk i ulike situasjoner

I hvilke av disse situasjonene ville det vært nyttig å kunne bruke norsk?

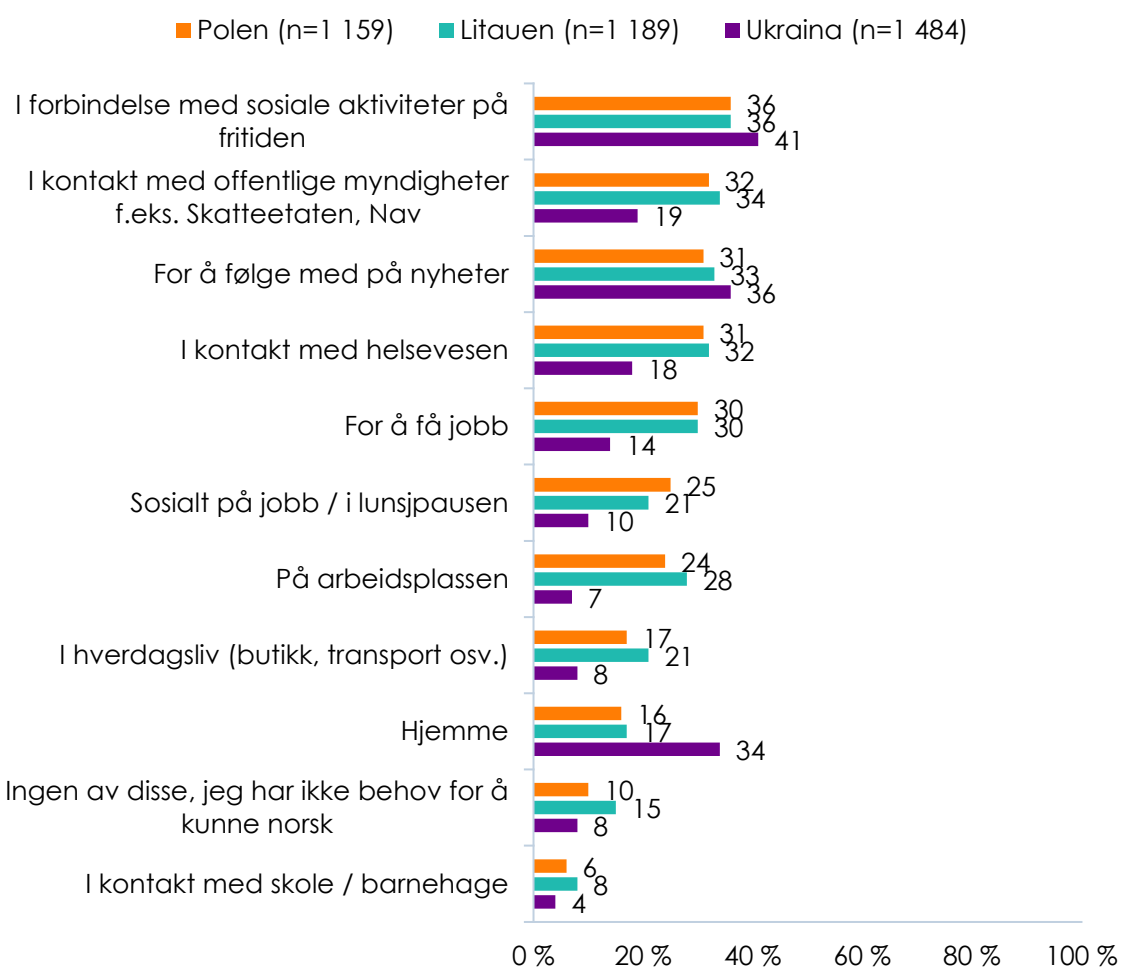

Figuren viser opplevd nytte av å kunne bruke norsk i situasjoner der respondentene ikke allerede bruker norsk. På tvers av alle tre landgruppene oppgis kontakt med offentlige myndigheter, sosiale aktiviteter på fritiden og det å følge med på nyheter som de situasjonene hvor norsk ville vært mest nyttig.

Polakker og litauere vurderer gjennomgående nytten av norsk relativt likt, og oppgir oftere enn ukrainere at norsk ville vært nyttig i arbeidsrelaterte situasjoner, som på arbeidsplassen, sosialt på jobb og for å få jobb. Ukrainere framhever i større grad nytten av norsk i sosiale sammenhenger, hjemme og for å følge med på nyheter.

Respondenter som ikke ser for seg et langvarig opphold i Norge oppgir oftere at det ville vært nyttig å kunne bruke norsk på arbeidsplassen. Tilsvarende vurderer personer som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet oftere norsk som nyttig i kontakt med offentlige myndigheter.

Behovet for å kunne bruke norsk er gjennomgående høyere blant personer som ikke føler seg som en del av det norske samfunnet, og blant personer med lav norskkompetanse. Jo lavere norskkompetanse respondentene har, desto flere situasjoner opplever de at det ville vært nyttig å kunne bruke norsk i.

Det er også forskjeller mellom yrkesgruppene. Personer i produksjons- og praktiske yrker oppgir oftere enn andre at det ville vært nyttig å kunne bruke norsk i ulike situasjoner, mens behovet er minst blant personer innen velferd og offentlig sektor.

Respondenter som oppgir at de bruker et annet språk enn norsk mest, i én eller flere situasjoner, får spørsmål om det ville vært nyttig å kunne bruke norsk i nettopp disse situasjonene.

Hjelpemidler når norsk må brukes

Hva gjør du når det er nødvendig å bruke norsk?

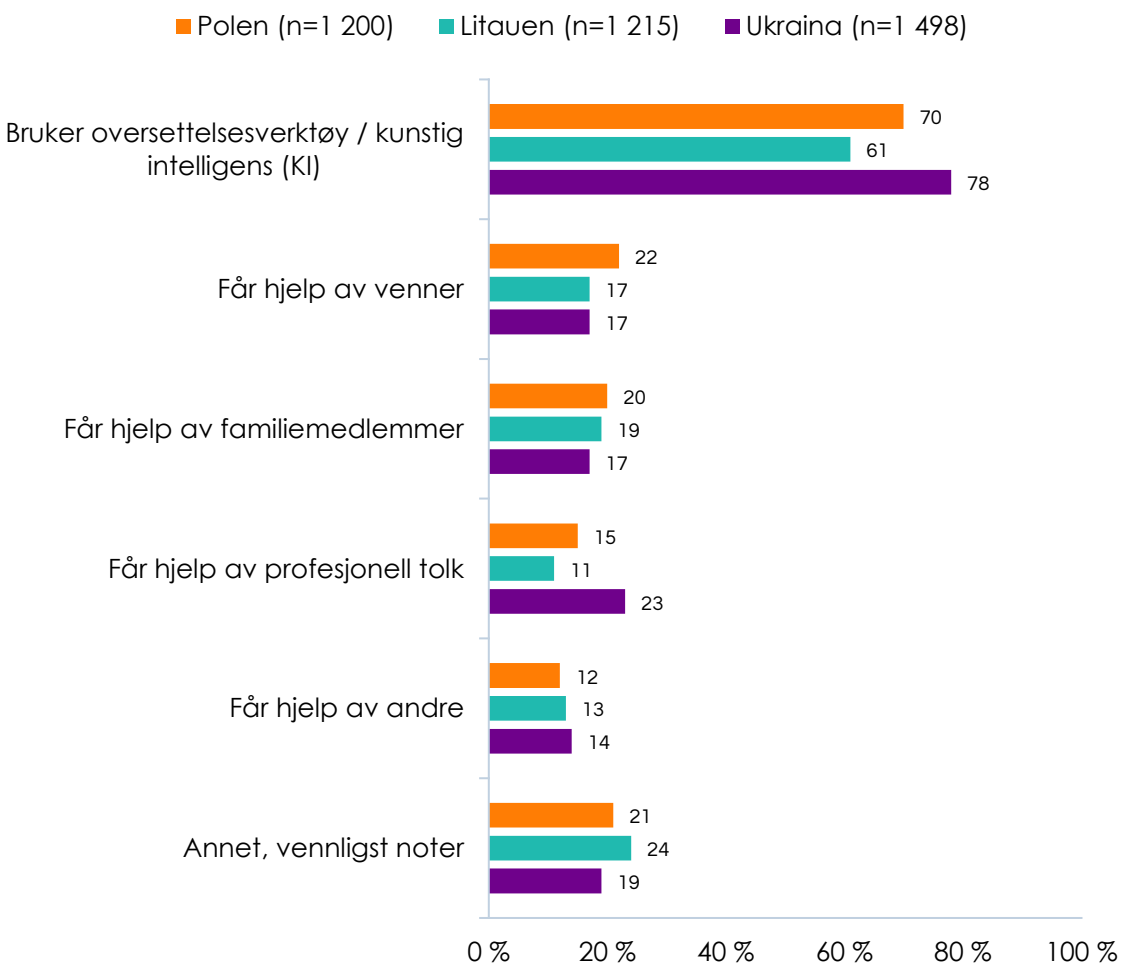

Bruk av oversettelsesverktøy eller kunstig intelligens er den klart vanligste strategien i alle tre gruppene dersom det er nødvendig å bruke norsk. Familie og venner er også viktige ressurser når respondentene trenger språklig hjelp, men disse brukes i mindre grad. Polakker oppgir oftere hjelp fra venner enn både litauere og ukrainere, mens ukrainere i større grad enn de øvrige gruppene oppgir bruk av profesjonell tolk.

Menn oppgir oftere bruk av oversettelsesverktøy/ KI samt hjelp fra venner, mens kvinner i større grad oppgir bruk av profesjonell tolk.

Bruken av digitale hjelpemidler er tydelig aldersavhengig. Yngre respondenter benytter oftere oversettelsesverktøy og KI, mens eldre respondenter oftere får hjelp fra familiemedlemmer eller profesjonell tolk. Særlig blant personer over 60 år er bruk av tolk mer utbredt enn i de øvrige aldersgruppene.

Hvilke løsninger som brukes varierer også etter innvandringsgrunn. Flyktninger og asylsøkere benytter oftere både oversettelsesverktøy og profesjonell tolk enn de øvrige gruppene. Arbeidsinnvandrere oppgir oftere hjelp fra venner, mens familiegjenforente i større grad får hjelp fra familiemedlemmer.

De som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet oppgir oftere hjelp fra venner enn personer som ønsker å bli værende i Norge eller er usikre på framtidsplanene sine.

Det er også forskjeller mellom yrkesgrupper. Personer innen velferd og offentlig sektor bruker oversettelsesverktøy og KI sjeldnere enn de øvrige gruppene. Samtidig oppgir personer i produksjons- og praktiske yrker oftere hjelp fra venner enn andre yrkesgrupper.

Respondenter som oppgir at de bruker et annet språk enn norsk mest, i én eller flere situasjoner, får spørsmål om det ville vært nyttig å kunne bruke norsk i nettopp disse situasjonene.

Tilknytning til det norske samfunnet

Tilknytning til det norske samfunnet

Oppsummering

Tilknytning til det norske samfunnet varierer med norskkompetanse, familieforankring, framtidsplaner og arbeidslivstilknytning.

Ukrainere skiller seg gjennomgående ut ved å uttrykke sterkere tilknytning til Norge enn de øvrige gruppene. De oppgir oftere at de føler seg som en del av det norske samfunnet, ønsker oftere å bli værende i Norge og ønsker i større grad at barna skal bo i Norge. Samtidig er planer om å flytte tilbake til hjemlandet mindre utbredt blant ukrainere enn blant litauere og polakker. Andelen som har slike planer, er høyest blant litauere. Det er verdt å merke seg at ukrainerne uttrykker sterk tilknytning til Norge til tross for betydelig kortere botid enn de øvrige gruppene. Dette sammenfaller med at gruppen i større grad har flyktningbakgrunn, deltar i introduksjonsprogram og uttrykker høy motivasjon.

Personer som føler seg som en del av det norske samfunnet ønsker oftere å bli værende i Norge, trives bedre i jobben, ønsker i større grad at barna skal bo i Norge og har sjeldnere planer om å flytte tilbake til hjemlandet.

Det er også en tydelig sammenheng mellom norskkompetanse og tilknytning til Norge. Personer med høy norskkompetanse opplever oftere tilhørighet til det norske samfunnet, ønsker oftere å bli værende i landet og har sjeldnere planer om å flytte tilbake til hjemlandet.

Familieforhold henger også sammen med tilknytning til Norge. Personer med norsk partner opplever sterkere tilhørighet, ønsker oftere å bli værende i Norge og ønsker i større grad at barna skal bo her. Motsatt er planer om å flytte tilbake til hjemlandet mer utbredt blant personer som har partner eller barn bosatt i hjemlandet.

Arbeidslivstilknytning ser også ut til å spille en viktig rolle. Personer innen velferd og offentlig sektor oppgir gjennomgående sterkere samfunnstilknytning enn andre yrkesgrupper.

Arbeidsinnvandrere skiller seg på sin side ut ved oftere å planlegge å flytte tilbake til hjemlandet og i mindre grad uttrykke et ønske om et langvarig opphold i Norge.

Samlet sett tyder resultatene på at tilknytning til det norske samfunnet ikke først og fremst handler om botid alene, men om en kombinasjon av språkkompetanse, familieforankring, framtidsplaner og deltakelse i arbeids- og samfunnsliv. Personer som har etablert sosiale og familiære bånd i Norge, behersker norsk godt og ser for seg en framtid i landet, uttrykker gjennomgående sterkere tilhørighet til det norske samfunnet enn personer med svakere forankring i Norge.

Del av det norske samfunnet

Jeg føler at jeg er en del av det norske samfunnet

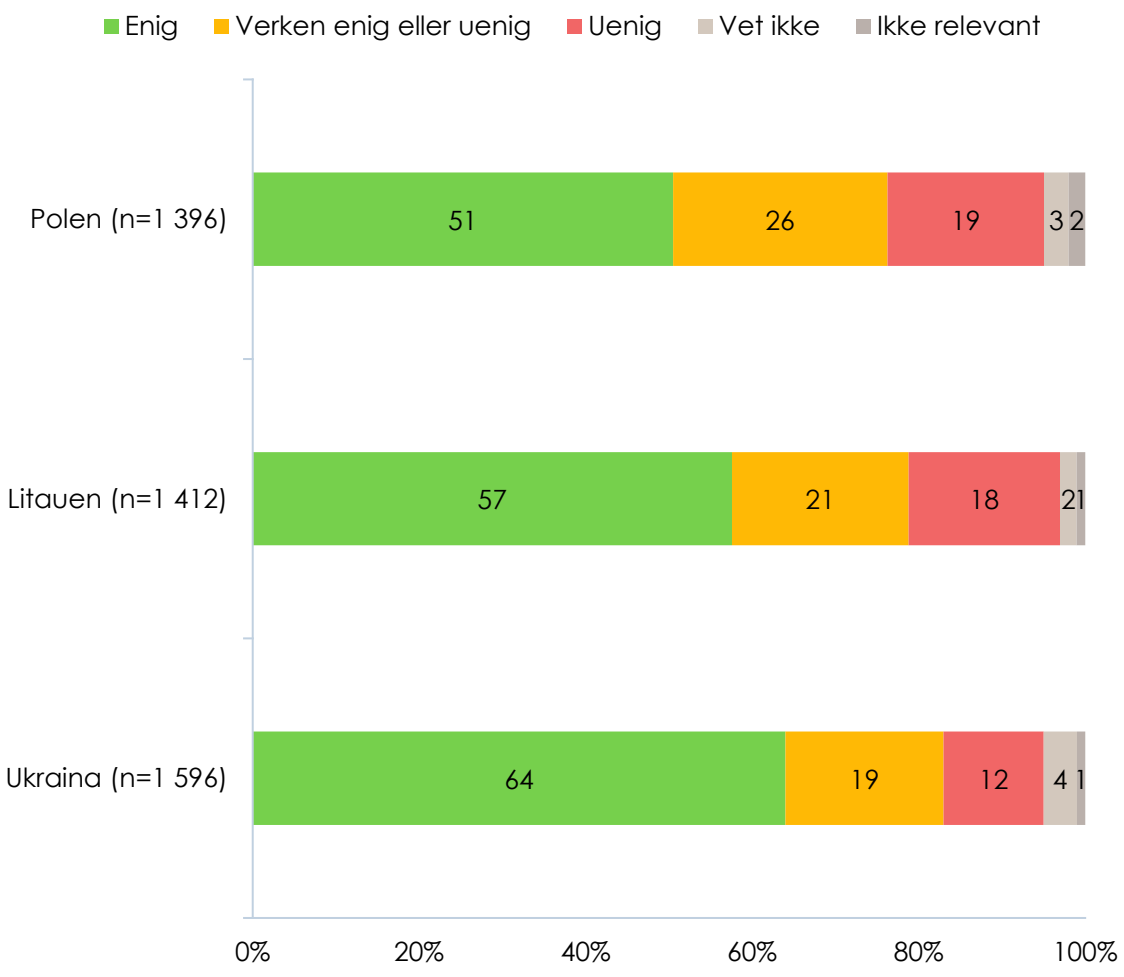

Følelsen av å være en del av det norske samfunnet varierer mellom landgruppene. Andelen som opplever tilhørighet er høyest blant ukrainere (64 prosent), etterfulgt av litauere (57 prosent) og polakker (51 prosent).

Andelen som føler seg som en del av det norske samfunnet øker med alder, og er høyere blant personer som kom til Norge som flyktninger, asylsøkere eller studenter enn blant dem som kom på grunn av arbeid eller familiegjenforening.

Personer som ønsker å bli værende i Norge over tid opplever oftere tilhørighet til det norske samfunnet enn personer som ikke har slike planer. Tilsvarende er andelen lavest blant dem som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet.

Andelen som er enig i påstanden er også høyere blant personer med norsk partner.

Opplevelsen av tilhørighet varierer også mellom yrkesgruppene. Personer innen velferd og offentlig sektor oppgir i større grad enn andre at de føler seg som en del av det norske samfunnet.

Det er samtidig en tydelig sammenheng mellom tilhørighet og norskkompetanse. Andelen som føler seg som en del av det norske samfunnet øker gradvis med kompetansenivået, og er klart høyest blant personer med høy norskkompetanse.

Sammenhengen med botid er mindre entydig. Andelen som opplever tilhørighet er høyest blant personer med tre til fem års botid og blant dem som har bodd i Norge i minst ti år, mens den er lavest blant personer med seks til ni års botid.

Ønske om å bli værende i Norge

Jeg ønsker å bli værende i Norge i mange år

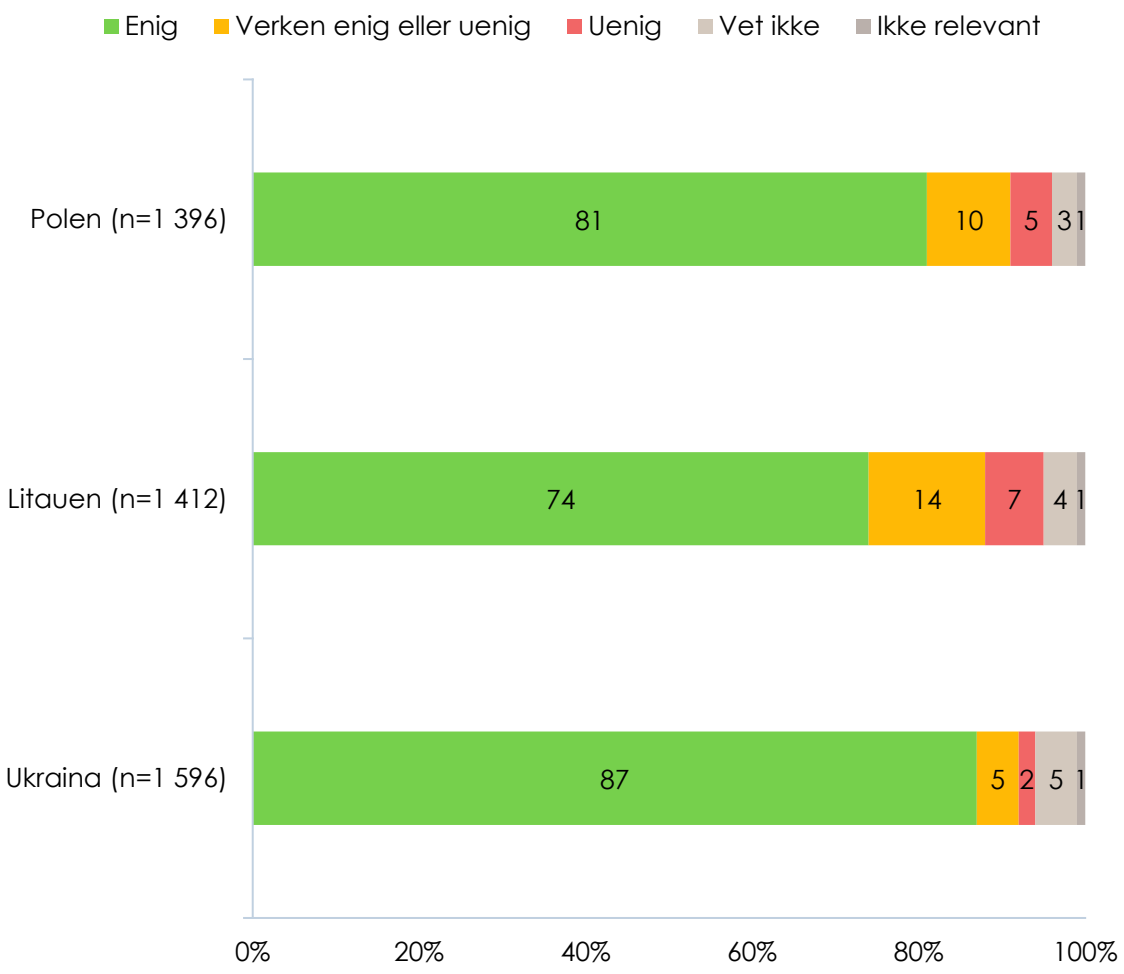

Et stort flertall i alle tre landgruppene ønsker å bli værende i Norge i mange år. Andelen er høyest blant ukrainere (87 prosent), etterfulgt av polakker (81 prosent) og litauere (74 prosent).

Ønsket om å bli værende er utbredt uavhengig av innvandringsgrunn, men noe mindre blant arbeidsinnvandrere enn i de øvrige gruppene. Samtidig er andelen som ønsker et langvarig opphold høyest blant personer som opplever at de er en del av det norske samfunnet.

Det er også en tydelig sammenheng mellom framtidsplaner og norskkompetanse. Andelen som ønsker å bli værende øker med kompetansenivået og er høyest blant personer med høy norskkompetanse.

Forskjellene mellom yrkesgruppene er relativt små. Ønsket om å bli værende er gjennomgående sterkt blant personer i arbeid, og noe svakere blant personer utenfor arbeidslivet.

Personer med god økonomi oppgir oftere enn andre at de ønsker å bli værende i Norge over tid.

Familieforhold ser også ut til å ha betydning. Andelen som ønsker å bli værende er høyere blant personer med norsk partner, og lavere blant dem som har partner eller barn bosatt i hjemlandet.

Sammenhengen med botid er mindre tydelig. Ønsket om å bli værende er sterkest blant personer med inntil fem års botid, og noe svakere blant personer med lengre botid, særlig i gruppen med seks til ni års botid.

Trivsel i jobb

Jeg trives i jobben min i Norge

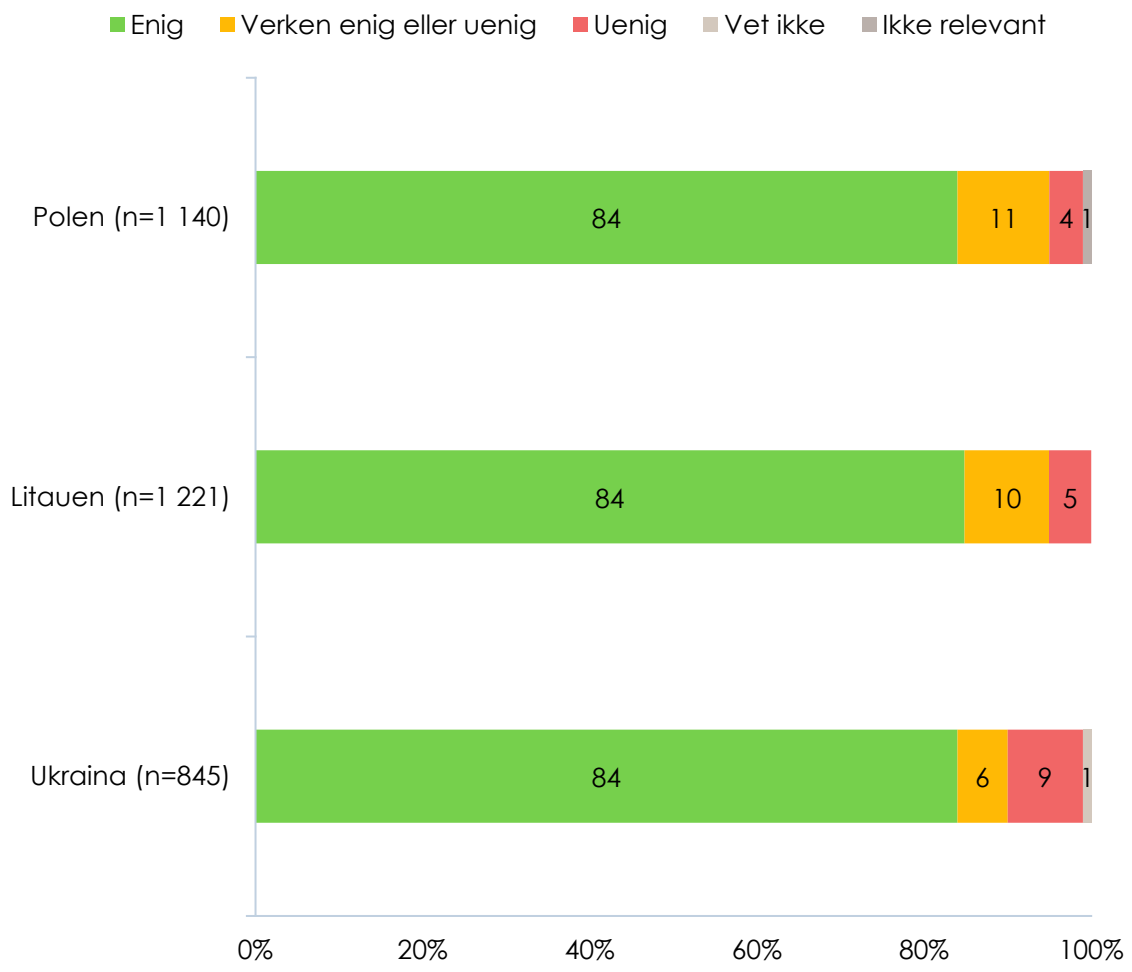

Trivselen i jobben er høy og relativt lik på tvers av landgruppene, med 84 prosent som oppgir at de trives. Samtidig øker jobbtrivselen med alder og er høyest blant de eldste respondentene.

Det er en tydelig sammenheng mellom jobbtrivsel, framtidsplaner og opplevd samfunnstilhørighet. Personer som ønsker å bli værende i Norge over tid, og personer som føler seg som en del av det norske samfunnet, oppgir oftere at de trives i jobben.

Trivselen øker også med norskkompetansen og er høyest blant personer med høy kompetanse.

Selv om jobbtrivselen er høy i alle yrkesgrupper, er den sterkest innen velferd og offentlig sektor og i kunnskaps- og kontorbaserte yrker. Personer innen service og handel rapporterer noe lavere trivsel enn øvrige grupper.

Det er også en tydelig sammenheng mellom økonomi og jobbtrivsel. Personer med god økonomi oppgir oftere at de trives i jobben enn personer med en mer presset økonomisk situasjon.

Sammenhengen med botid er svak. Jobbtrivselen er høy uavhengig av hvor lenge man har bodd i Norge, men er noe høyere blant personer med minst ti års botid.

Spørsmålet stilles kun til personer i jobb.

Ønske om at barna skal bo i Norge

Jeg ønsker at barna mine skal bo i Norge

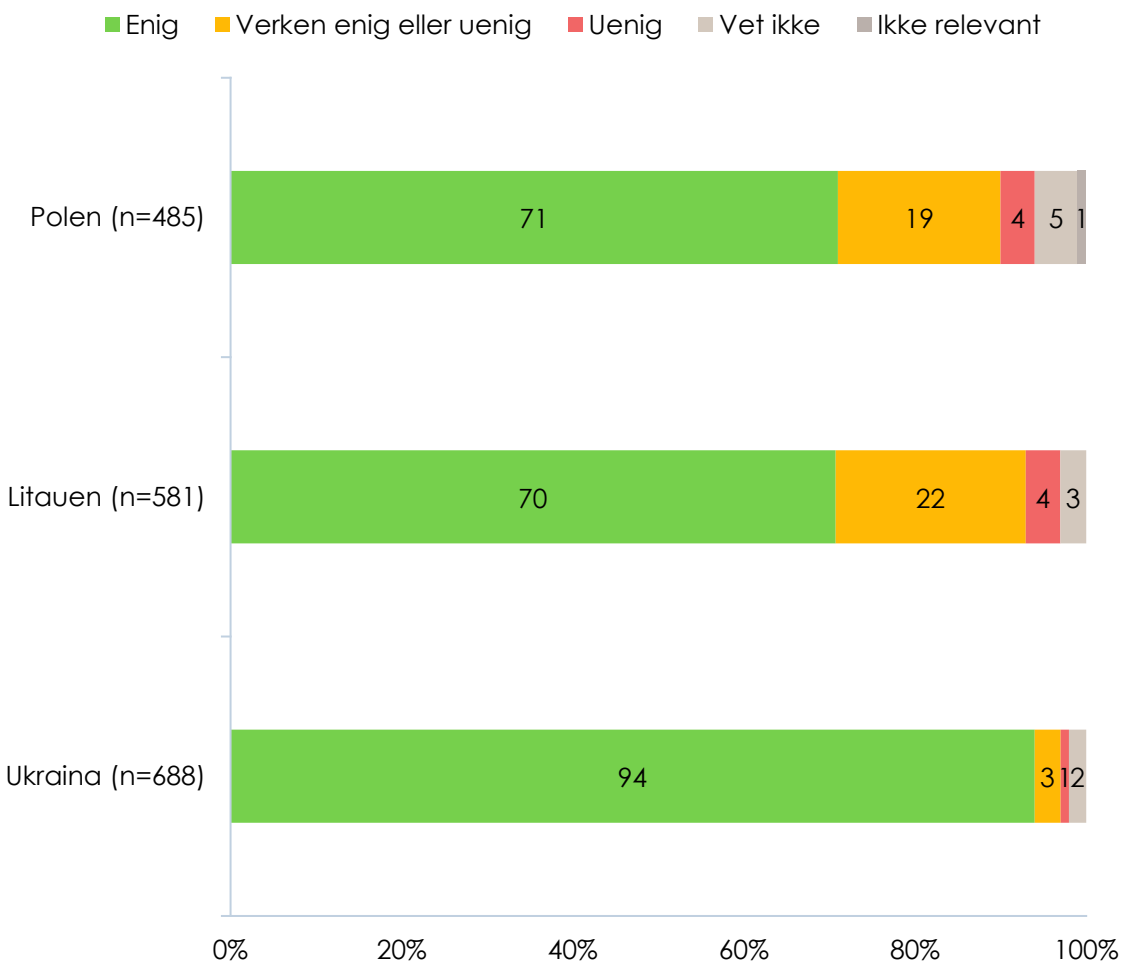

Ukrainere skiller seg tydelig ut når det gjelder ønsket om at barna skal bo i Norge. Hele 94 prosent oppgir at de ønsker dette, mot 71 prosent blant polakker og 70 prosent blant litauere.

Innvandringsgrunn har stor betydning. Flyktninger og asylsøkere uttrykker oftere enn andre et ønske om at barna skal bo i Norge.

Holdningene henger også tett sammen med egne framtidsplaner og opplevd samfunnstilhørighet. Personer som selv ønsker å bli værende i Norge over tid, og personer som opplever seg som en del av det norske samfunnet, ønsker oftere at barna skal bo i Norge.

Tilsvarende er andelen som ønsker dette høyere blant personer med norsk partner enn blant personer som har partner med bakgrunn fra et annet land.

Ønsket om at barna skal bo i Norge er også sterkere blant personer som planlegger å lære mer norsk. Norskkompetansen i seg selv ser derimot ikke ut til å ha noen tydelig sammenheng med holdningene.

Forskjellene mellom yrkesgruppene er relativt små, men andelen er høyest innen service og handel og lavest blant personer i kunnskaps- og kontorbaserte yrker.

Botid ser også ut til å ha betydning. Ønsket om at barna skal bo i Norge er sterkest blant personer med inntil fem års botid, og avtar noe blant dem som har bodd lenger i Norge.

Spørsmålet stilles kun til personer med barn som bor i Norge.

Planer om å flytte tilbake til hjemlandet

Jeg planlegger å flytte tilbake til Polen/ Litauen/ Ukraina

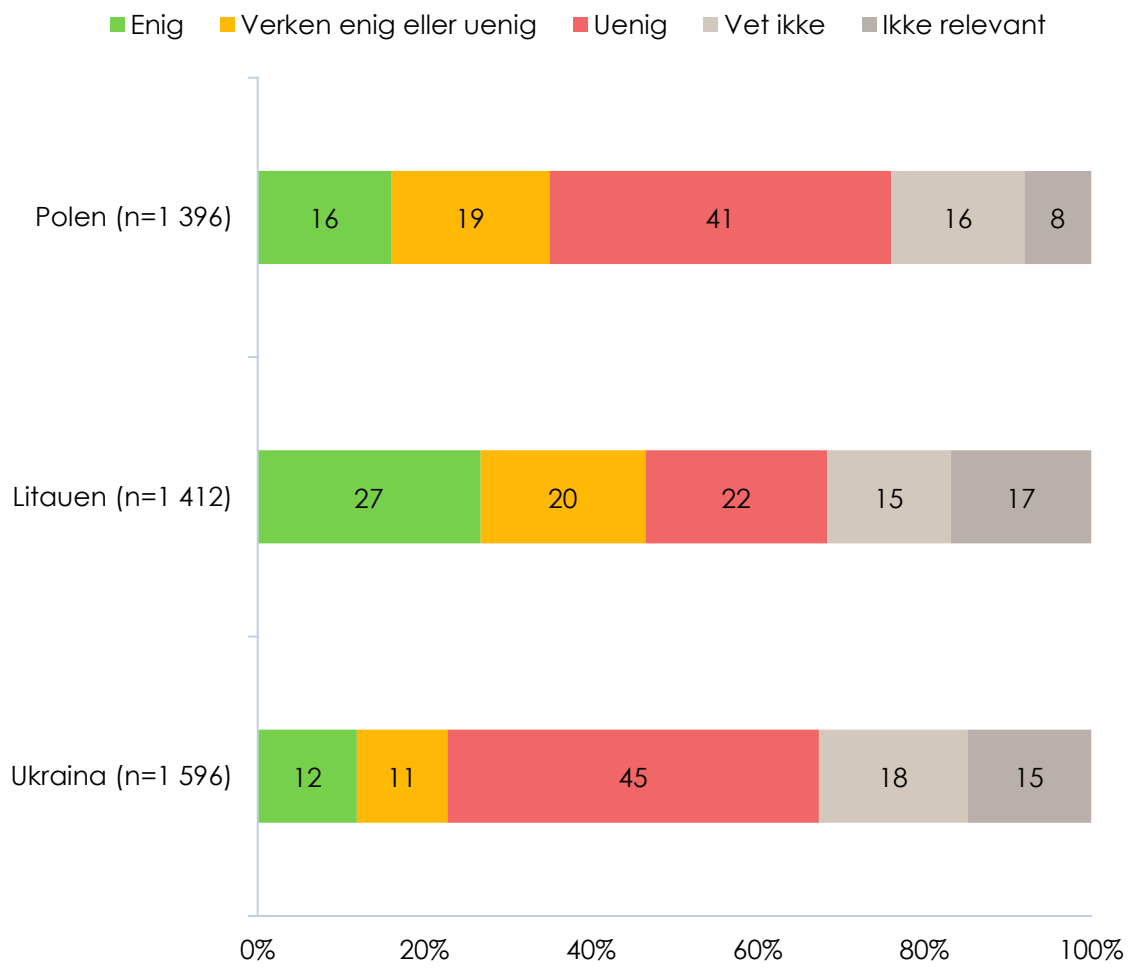

Litauere skiller seg fra polakker og ukrainere når det gjelder planer om å flytte tilbake til hjemlandet. Andelen som oppgir at de planlegger dette er 27 prosent blant litauere, mot 16 prosent blant polakker og 12 prosent blant ukrainere. Samtidig øker andelen med alder, fra 13 prosent blant personer i alderen 18–29 år til 28 prosent blant de eldste.

Innvandringsgrunn ser ut til å ha stor betydning. Arbeidsinnvandrere oppgir oftere enn andre at de planlegger å flytte tilbake til hjemlandet. Tilsvarende er andelen høyere blant personer som ikke ønsker å bli værende i Norge over tid, og blant personer som i mindre grad opplever at de er en del av det norske samfunnet.

Familieforhold ser også ut til å påvirke framtidsplanene. Planer om å flytte tilbake er mer utbredt blant personer som har partner eller barn bosatt i hjemlandet enn blant dem som har nær familie i Norge.

Det er også en tydelig sammenheng med norskkompetanse. Andelen som planlegger å flytte tilbake til hjemlandet er høyere blant personer med lav norskkompetanse enn blant personer med høy kompetanse. Tilsvarende er andelen høyest blant personer i produksjons- og praktiske yrker.

Botid ser også ut til å ha betydning. Planer om å flytte tilbake til hjemlandet er mer utbredt blant personer som har bodd i Norge i seks år eller mer enn blant dem med kortere botid.

Kommentarer til undersøkelsen

Kommentarer til undersøkelsen

Fordelt på vanligste svarkategorier, per land

Polen

- Undersøkelsen passer ikke alltid optimalt for personer som allerede kan norsk eller har bodd lenge i Norge.
- Norskkurs oppleves som dyre og lite tilgjengelige for arbeidsinnvandrere fra EU.
- Norsk framheves som viktig for jobbmuligheter, integrering og tilhørighet.
- Mange gir positive tilbakemeldinger og mener temaet er viktig.

Litauen

- Svaralternativene fanger ikke alltid opp flerspråklige og norskspråklige hverdagssituasjoner.
- Det etterlyses gratis eller rimelig opplæring som kan kombineres med arbeid.
- Praktisk norsk og norsk i arbeidslivet framheves som viktig.
- Undersøkelsen vurderes positivt, men noen ønsker mer presise og relevante spørsmål.

Ukraina

- Mange uttrykker takknemlighet og vurderer undersøkelsen og hjelpen i Norge positivt.
- Det er sterk motivasjon for å lære norsk, integreres, arbeide og bygge en framtid i Norge.
- Det etterlyses mer praktiske, fleksible og individuelt tilpassede kurs, særlig språkpraksis.
- Krig, usikker framtid, helse og traumer kan svekke motivasjonen for langsiktig opplæring.

Oppsummert:

Polske og litauiske respondenter legger størst vekt på praktiske og økonomiske barrierer. Polakkene framhever særlig kostnader, tilgjengelighet og at undersøkelsen ikke alltid passer for personer som allerede behersker norsk. Litauerne etterlyser rimelige kurs som kan kombineres med arbeid.

Ukrainere uttrykker derimot sterkere takknemlighet og framtidsrettet motivasjon, men peker samtidig på behovet for fleksibel språkpraksis og på utfordringer knyttet til krig og usikkerhet.

Vedlegg - bakgrunnsvariabler

Språket undersøkelsen ble gjennomført på og hovedaktivitet

	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
Norsk	24 %	21 %	13 %
Polsk	75 %	-	-
Litauisk	-	76 %	-
Ukrainsk	-	-	55 %
Russisk	-	3 %	32 %

	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
I arbeid	82 %	86 %	53 %
Arbeidssøker	4 %	5 %	14 %
Under utdanning	1 %	1 %	11 %
Introduksjonsprogram for flyktninger / asylsøkere	0 %	0 %	11 %
Pensjonist	2 %	1 %	3 %
Ufør	4 %	2 %	2 %
Permisjon (f.eks. foreldrepermisjon)	1 %	1 %	1 %
Arbeidsledig	2 %	2 %	2 %
Annet, vennligst noter	4 %	2 %	3 %

Årsak til flytting og sivilstatus

	Polen (n=1378)	Litauen (n=1402)	Ukraina (n=1589)
Som flyktning / asylsøker	1 %	0 %	85 %
For å arbeide	57 %	67 %	5 %
For å være sammen med familie	21 %	19 %	5 %
For å studere	3 %	2 %	1 %
Annet, vennligst noter	13 %	8 %	2 %
Ønsker ikke å svare	5 %	3 %	2 %

	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
Gift	57 %	54 %	44 %
Skilt / separert	10 %	12 %	13 %
Samboer	19 %	21 %	16 %
Enslig / uten partner	11 %	11 %	21 %
Enkemann eller enke	2 %	1 %	3 %
Vet ikke	0 %	0 %	0 %
Ønsker ikke å svare	2 %	2 %	2 %

Partner opprinnelse og bosted

Hvor kommer din partner fra?			
	Polen (n=1051)	Litauen (n=1054)	Ukraina (n=959)
Fra Norge	12 %	14 %	7 %
Fra Polen / Litauen / Ukraina	82 %	78 %	86 %
Fra et annet land	6 %	8 %	6 %
Ønsker ikke å svare	1 %	0 %	1 %

	I hvilket land bor partneren din i dag?		
	Polen (n=1034)	Litauen (n=1040)	Ukraina (n=949)
Sammen med meg i Norge	82 %	87 %	92 %
I Polen / Litauen / Ukraina	18 %	12 %	7 %
I et annet land	0 %	1 %	1 %
Ønsker ikke å svare	0 %	1 %	1 %

Barn og deres alder

	Har du barn?		
	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
Ja, de bor i Norge	50 %	57 %	55 %
Ja, de bor i Polen / Litauen / Ukraina	18 %	17 %	5 %
Ja, de bor i et annet land	2 %	4 %	5 %
Nei, jeg har ikke barn	27 %	20 %	33 %
Ønsker ikke å svare	3 %	2 %	2 %

	Hvor gamle er barna dine?		
	Polen (n=697)	Litauen (n=803)	Ukraina (n=882)
0-5 år	22 %	22 %	26 %
6-14 år	45 %	51 %	52 %
15-18 år	18 %	18 %	25 %
Over 18 år	43 %	37 %	37 %
Ønsker ikke å svare	1 %	1 %	1 %

Bransje detaljert og grovdelt

	Polen (n=1150)	Litauen (n=1234)	Ukraina (n=859)
Bygg og anlegg	19 %	18 %	6 %
Håndverk (f.eks. snekker, elektriker, maler)	6 %	4 %	6 %
Industri / produksjon (inkl. matproduksjon)	8 %	14 %	11 %
Lager / logistikk / terminalarbeid	3 %	3 %	2 %
Transport / samferdsel (inkl. budtjenester og sjøfart)	6 %	5 %	2 %
Post / bud / varelevering (Wolt, Foodora, Posten m.m.)	0 %	0 %	1 %
Varehandel / butikk	2 %	3 %	8 %
Hotell / reiseliv / restaurant / servering	5 %	4 %	9 %
Renhold	11 %	10 %	10 %
Landbruk / skogbruk / fiske	1 %	2 %	2 %
Helse- og omsorgstjenester	9 %	14 %	12 %
Barnehage / skole / undervisning	6 %	6 %	11 %
Telekommunikasjon / IT	3 %	2 %	4 %
Bank / forsikring / finans	1 %	1 %	1 %
Forretningsmessig tjenesteyting	1 %	1 %	1 %
Offentlig administrasjon / myndigheter	5 %	3 %	2 %
Olje / gass / energi	4 %	1 %	1 %
Kultur / idrett / organisasjoner	1 %	1 %	2 %
Media / reklame / PR / informasjon	0 %	0 %	0 %
Forskning / analyse	1 %	1 %	1 %
Forsvar / politi / vakthold	0 %	0 %	1 %
Annet, vennligst noter	7 %	6 %	7 %
Vet ikke	0 %	0 %	1 %

	Polen (n=1073)	Litauen (n=1152)	Ukraina (n=789)
Produksjon og praktiske yrker	62 %	62 %	43 %
Service og handel	7 %	8 %	19 %
Velferd og offentlig sektor	22 %	24 %	29 %
Kunnskap og kontorbaserte yrker	9 %	6 %	9 %

Botid i Norge

	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
0-2 år	3 %	2 %	31 %
3-5 år	11 %	7 %	61 %
6-9 år	18 %	18 %	3 %
10 år eller mer	69 %	72 %	5 %

	Polen (n=1396)	Litauen (n=1412)	Ukraina (n=1596)
0-4 år	10 %	7 %	92 %
5-9 år	21 %	20 %	3 %
10 år eller mer	69 %	72 %	5 %

Ansettelsesforhold

	Er du fast eller midlertidig ansatt?		
	Polen (n=1151)	Litauen (n=1231)	Ukraina (n=860)
Fast	94 %	94 %	70 %
Midlertidig	5 %	5 %	28 %
Vet ikke	1 %	1 %	2 %

	Jobber du heltid eller deltid?		
	Polen (n=1122)	Litauen (n=1216)	Ukraina (n=840)
Heltid	88 %	92 %	80 %
Deltid	12 %	7 %	19 %
Vet ikke	0 %	0 %	1 %

Økonomi

	Hvor lett eller vanskelig er det for deg / husholdningen å få pengene til å strekke til i det daglige, med den inntekten du har?		
	Polen (n=1379)	Litauen (n=1402)	Ukraina (n=1589)
Svært vanskelig	6 %	3 %	5 %
Vanskelig	14 %	10 %	17 %
Forholdsvis vanskelig	27 %	22 %	33 %
Forholdsvis lett	28 %	35 %	26 %
Lett	16 %	20 %	10 %
Svært lett	7 %	6 %	2 %
Vet ikke	2 %	3 %	7 %

Norskkompetanse etter landbakgrunn og botid

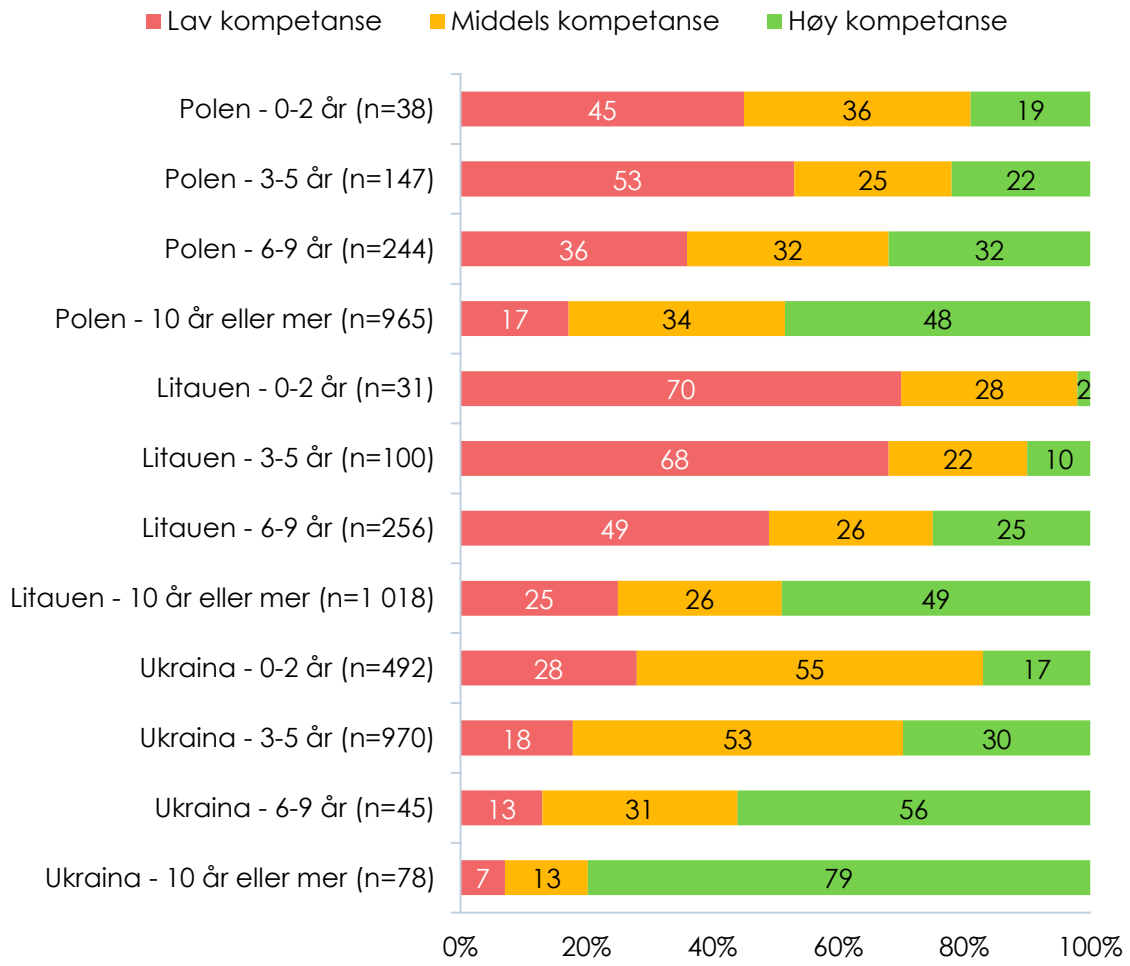

På arbeidsplassen - bransje

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - På arbeidsplassen

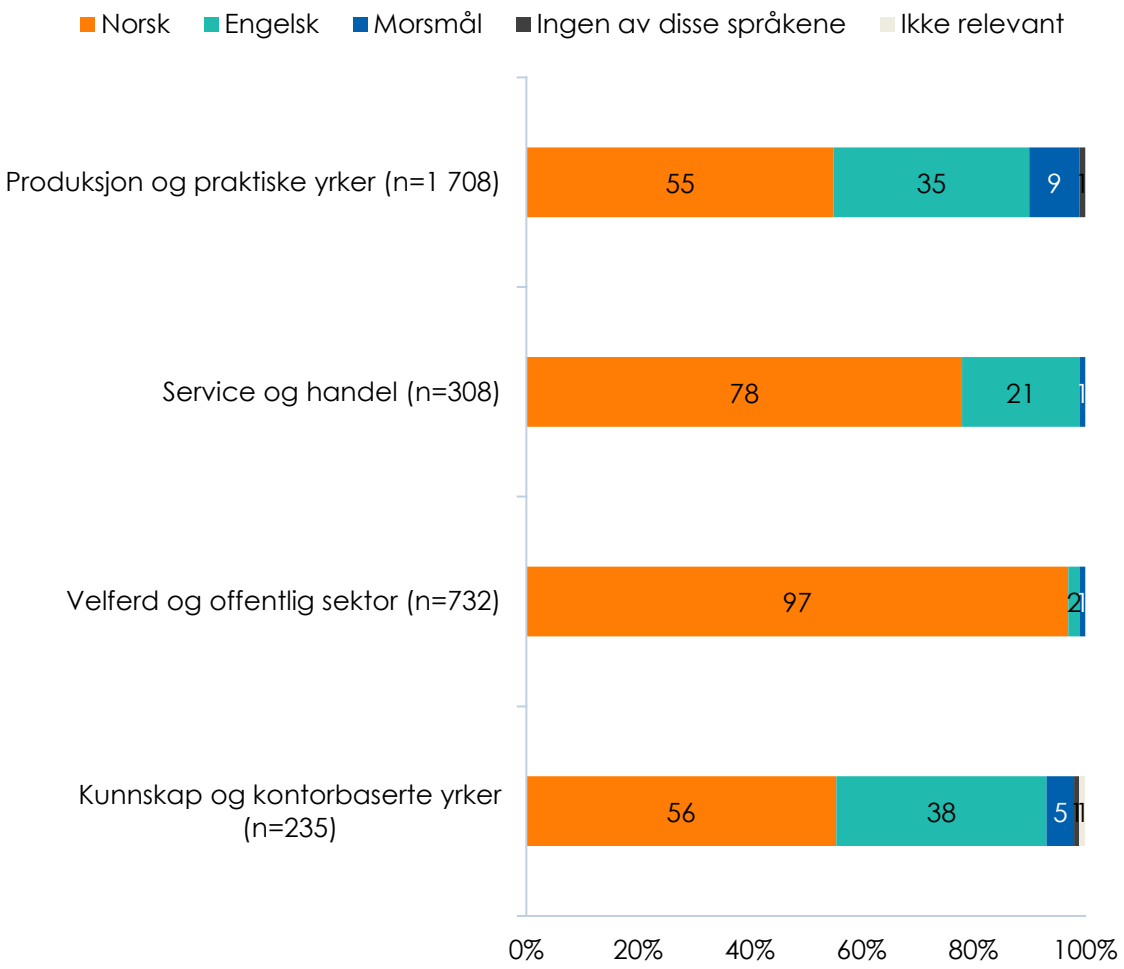

Sosialt på arbeidsplassen - bransje

Hvilket språk bruker du mest dersom du er i følgende sitasjoner? - Sosialt på jobb / i lunsjpausen

